

Projekt azonosító: ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002

KUNHEGYES VÁROS
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIA
II. STRATÉGIA

FELÜLVIZSGÁLAT: 2018.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

BELÜGYMINISZTERIUM

KUNHEGYES VÁROS

**INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIA**

II. STRATÉGIA

FELÜLVIZSGÁLAT: 2018.

2015. augusztus
Az ITS 2018-ban felülvizsgálatra került

Készítette: ITS Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft.
(konzorcium tagja)

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Róka László
Projektvezető helyettes	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Régiós koordinátor	Markó András
Megyei koordinátor	Dr. Földi Zsuzsanna
Felelős tervező	Janza Frigyes
Felelős tervező helyettes	Bihari Zsuzsanna
Településtervező	Schindler-Kormos Eleonóra, TT 12-0154 Kovács Beáta TT/1 10-0231
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Schindler-Kormos Eleonóra, TK 12-0154
Településtervezési energiaközmű szakági tervező	Dima András 01-2130 Szurmai Zoltán TE 19-0065 / 19-5059
Településtervezési közlekedési szakági szakértők	Szöke Bálint, 13-11114 Kelló Balázs, 01-11882
Társadalompolitikai szakértő	Bihari Zsuzsanna, Hangodi Krisztina
Gazdaságfejlesztési szakértő	Bihari Zsuzsanna
Antiszegregációs szakértő	Adorján Emese
Környezetvédelmi szakértő	Gyetvai Gabriella
Műemlékvédelmi szakértő	Nagy Tibor, É 15-0085 Zelenákné Keresztes Brigitta, É/1 01-2406

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Kunhegyes polgármester	Szabó András
Kunhegyes alpolgármester	Vincze László
Kunhegyes jegyző	dr. Péntes Tímea
Kunhegyes aljegyző	Barta Ferenc
Kunhegyes gazdasági osztályvezető	Szoboszlai Hajnalka
Kunhegyes városi koordinátor	Répászky Gabriella

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	1
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	6
2.1	A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	6
2.2	PROBLÉMATERKÉP ÉS ÉRTÉKTÉRKÉP	8
2.3	A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	11
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	14
3.1	JÖVŐKÉP	15
3.2	A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	17
3.2.1	Városi szintű középtávú tematikus célok.....	17
3.2.2	Városrészi szintű területi célok.....	22
3.3	A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA.....	25
4	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	27
4.1	AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	27
4.2	AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA.....	28
4.2.1	Akcióterület 1: A Holt-Kakat revitalizációja.....	28
4.2.2	Akcióterület 2: A 2. számú szegregátum (a Margaréta utca és a Kamilla utca) szociális városrehabilitációja.....	31
4.3	AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZE SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK.....	33
4.3.1	Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése	33
4.3.2	A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása	35
4.3.3	Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése.....	36
4.3.4	Társadalmi befogadás, a szegénység mérséklése – önellátás, takarékos és ésszerű háztartásgazdálkodás.....	38
4.3.5	Zöld Kunhegyes Program.....	41
4.3.6	Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése	41
4.3.7	Kunhegyes társadalmi megújulási programja	42
4.3.8	Települési környezet védelme, a településkép javítása	43
4.4	PROJEKTEK.....	44
4.4.1	Kulcsprojektek.....	44
4.4.2	Hálózatos projektek.....	46
4.4.3	Egyéb projektek.....	49
4.5	A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ	49
4.6	A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	50
4.7	A FEJLESZTÉSEK ÖSSZEANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	52
5	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	56
5.1	A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	56
5.2	AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ PROJEKTEK	60
5.3	ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV	62
5.3.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	62
5.3.2	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések.....	69
5.3.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	69
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	72
6.1	KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	72
6.1.1	Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire és a beruházási prioritásokhoz.....	72
6.1.2	Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz.....	72
6.1.3	Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat.....	75
6.2	BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	79
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata.....	79
6.2.2	A célok logikai összefüggései	85

6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	87
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása ...	87
7	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	89
8	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	90
8.1	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	90
8.2	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI	92
8.3	A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	93
8.4	A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	94
8.5	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	96
8.5.1	Az ITS intézkedéseire vonatkozó output és eredményindikátorok meghatározása.....	96
8.5.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása	104
	MELLÉKLETEK	106
	1. melléklet: Európa 2020 célkitűzései	106
	2. melléklet: A Közös Stratégiai Keret és a Közös Stratégiai Kerethez felhasználható alapok tematikus célkitűzései	106
	3. melléklet: Beruházási prioritások	107
	4. melléklet: Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési program	110
	5. melléklet: Integrált Városfejlesztési Stratégia	111

Táblázatjegyzék

1.	táblázat: SWOT elemzés.....	8
2.	táblázat: Városrészek funkciói.....	13
3.	táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése	27
4.	táblázat: A stratégiai célok és a beavatkozások kapcsolata.....	49
5.	táblázat: A projektek ütemezése	50
6.	táblázat: A stratégia pénzügyi terve	52
7.	táblázat: Kunhegyes város KSH által kijelölt és város által jóváhagyott szegregátumainak státusza –a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként).....	58
8.	táblázat: A 2009-ben elkészített IVS tervezett, meg nem valósult anti-szegregációs célú beavatkozásai	60
9.	táblázat: Anti-szegregációs célú beavatkozások és azok eredményei (2007-2014) a városban	61
10.	táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai	63
11.	táblázat: Az anti-szegregációs terv terület specifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban.....	63
12.	táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései.....	65
13.	táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum specifikus intézkedései	67
14.	táblázat: Az anti-szegregációs terv intézkedéseinek ütemezése	68
16.	táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz	72
17.	táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai.....	81
18.	táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai	82
19.	táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai	83
20.	táblázat: A városrészi szintű területi célok és az adottságok kapcsolatai	84
21.	táblázat: A települési tematikus és területi célok logikai összefüggései	86
22.	táblázat: A beavatkozások logikai kapcsolatai	88
23.	táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	89
24.	táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai.....	97
25.	táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai	98
26.	táblázat: Az akcióterületi projektek output indikátorai.....	99
27.	táblázat: Az ITS keretében tervezett nem akcióterületi projektek output indikátorai	100

Ábrajegyzék

1. ábra: Kunhegyes városrészeinek gazdasági-szociális mutatói 2011	12
2. ábra: Kunhegyes városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig	26
3. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása	104

Térképjegyzék

1. térkép: Kunhegyes értéktérképe	9
2. térkép: Kunhegyes problématerképe	10
3. térkép: Kunhegyes városrészei	11
4. térkép: Akcióterületek Kunhegyesen.....	28
5. térkép: Akcióterület 1: A Holt-Kakat rehabilitációs terület.....	29
6. térkép: Akcióterület 2: A 2. sz. szegregátumhoz kapcsolódó szociális rehabilitációs terület....	31
7. térkép: Kunhegyes szegregátumokat bemutató térképe	57

1 Bevezetés

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) célja, hogy meghatározza Kunhegyes város 2010-ben elfogadott településfejlesztési koncepciójában rögzített célok elérését szolgáló részcélokat és tevékenységeket. A tervezés során fontos szempont, hogy a stratégia lehető legnagyobb mértékben külső források által támogatható tevékenységekre épüljön, mivel a város saját forrásai csekélyek. Az ITS a város középtávú programja, amely 2020-ig kíván hathatós segítséget nyújtó – a városfejlesztés logikus menetét, a legnagyobb hatású fejlesztéseket tartalmazó, a célok megvalósulását legjobban szolgáló – program lenni.

Előzmények

Kunhegyes Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2009-ben készült el az ÉAOP-2009-5.1.1.G pályázat előírásának megfelelően a „Városfejlesztési Kézikönyv” módszertani ajánlásait figyelembe véve. A pályázati dokumentumként elkészült IVS jelen dokumentum előzményének tekinthető, bár jogilag nem tekinthető terület vagy településfejlesztési dokumentumnak, hiszen nem az akkor érvényes településfejlesztési jogszabályok alapján készült el.

Stratégia készítésének indokai

A 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet képezi a készülő ITS alapját. E jogszabály alapján dokumentum Kunhegyes városban mindez idáig nem készült.

2010. évben a Mikrotérségi Tornaterem megépítése apropóján módosult a város területrendezési terve, amelynek alapjául a tervezési folyamatban elkészült Településfejlesztési Koncepció szolgált. A Koncepció jelentős mértékben támaszkodott az előző évben kimunkált IVS-re.

A jelen stratégia a folyó tervezés megalapozó dokumentumán és Kunhegyes Város 2010-ben elfogadott Településfejlesztési Koncepcióján alapul. A Város jelenleg nem kíván változtatni a jövőképén és az átfogó célján.

Az ITS készítését elsődlegesen a finanszírozási környezet alapvető átalakulása indokolja. Kunhegyesen számottevő forrást igénylő városfejlesztési akció nem valósítható meg külső források bevonása nélkül, akár önkormányzati, akár vállalati beruházásokról beszélünk. A hazai és nemzetközi források, főként az EU strukturális alapjaiban hozzáférhető fejlesztési források révén lehetséges a nagyobb lélegzetű gazdaság- és városfejlesztési elképzelések megvalósítása. Emellett a strukturális alapok által finanszírozható a város egészét érintő gazdasági-társadalmi problémák kezelése, mint a magas munkanélküliség, a gazdaság alacsony foglalkoztató képessége, a szegénység, a rossz energiahatékonyság mind a gazdálkodó szervezeteknél és intézmények esetében, mind a lakosság vonatkozásában.

Az ITS készítésének szabályozási környezete

A hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben bekövetkezett változásokhoz, illetve a 2014-2020-as EU forrás felhasználási időszakra vonatkozó országos és megyei fejlesztéspolitikai elképzelésekhez szükséges igazítani Kunhegyes város fejlesztési elképzeléseit és tevékenységeit.

Kunhegyes várost érintően is megváltoztak az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok:

- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció – 1/2014 (I.3) OGY. határozat. Az OFTK amellet, hogy megfogalmazza az országos fejlesztéspolitika átfogó célrendszerét és középtávú (2020-ra vonatkozó) céljait, foglalkozik a városhálózat szerkezetének alakulásával, a városfejlesztés nemzeti prioritásainak felvázolásával is. Az OFTK foglalkozik a periférikus helyzetben lévő térségek és települések helyzetével.
- Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) 2014. február 1-től hatályos módosításai érintik a várost is.
- A megyék valamint a megyeszékhelyek területfejlesztési koncepciói és programjai felülvizsgálata 2014-ben készült el.

- Elkészültek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; az eljárásrendje, és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok:

- Az Európai Bizottság 2010. március 3-án elfogadta az Európa 2020. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája című dokumentumot, amely meghatározza az EU 2020-ra elérendő céljait és azok elérésének módját.

Az Európa 2020 három, egymást kölcsönösen megerősítő prioritást tart szem előtt:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

A Bizottság meghatározta az EU által 2020-ra elérendő, számszerűsített és számon kérhető céljait:

- A 20–64 évesek legalább 75 %-ának munkahellyel kell rendelkeznie.
- Az EU GDP-jének 3 %-át a K+F-re kell fordítani.
- Teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (ideértve megfelelő körülmények között a kibocsátás 30 %-kal történő csökkentését).
- Az iskolából kimaradók arányát 10 % alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40 %-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel.
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

A célkitűzések megvalósítására

A Bizottság minden prioritási témakörben kiemelt kezdeményezéseket javasol a haladás ösztönzésére, amely az EU-ra és a tagállamra nézve is kötelezőek:

- Az „Innovatív Unió” kezdeményezés a keretfeltételek, illetve a kutatásra és innovációra fordított finanszírozás javítására szolgál annak érdekében, hogy az innovatív ötletekből a növekedést és a foglalkoztatást segítő termékek és szolgáltatások jöjjenek létre.
- A „Mozgásban az ifjúság” az oktatási rendszerek teljesítményének növelését és a fiatalok munkaerőpiacra történő belépésének megkönnyítését szolgálja.
- Az „Európai digitális menetrend” a nagy sebességű internet bővítésének felgyorsítását és az egységes digitális piac előnyeinek háztartások és vállalkozások általi kiaknázását tartja szem előtt.
- Az „Erőforrás-hatékony Európa” a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználásának szétválasztását, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulás elősegítését, a megújuló energiaforrások növekvő mértékű alkalmazását, a szállítási ágazat modernizálását és az energiahatékonyság ösztönzését szolgálja.
- Az „Iparpolitika a globalizáció korában” a vállalkozások (különösen a kkv-k) üzleti környezetének javítását és a világszinten versenyképes, erős és fenntartható ipari bázis kifejlesztésének támogatását célozza.
- Az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” a munkaerőpiacok modernizálását célozza, és arra törekszik, hogy lehetővé tegye az emberek számára készségeik egész életen át történő fejlesztését, hogy ezáltal növekedjen a munkaerőpiacon való részvétel, és – többek között a munkavállalók mobilitása révén – közeledjen egymáshoz a munkaerő-piaci kínálat és kereslet.

- A „Szegénység elleni európai platform” célja olyan szociális és területi kohézió biztosítása, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyeit széles körben megosztják, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők pedig méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek.

A kohéziós politika megvalósítását célzó ún. közös rendelkezéseket tartalmazó rendelet rögzíti azt a 11 tematikus célkitűzést, melyek támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU 2020 céljaihoz.

Az Európai Unió 2020-ig érvényes átfogó Stratégiájában kiemelt figyelmet kap a városok fejlesztése. Az ERFA prioritásainak mindegyike megvalósítható városi környezetben, a rendelet azonban kifejezetten városi problémák kezelésére irányuló beruházási prioritásokat is meghatároz.

- A tagországokkal az Európai Bizottság Partnerségi megállapodás köt, amely 2014. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra vonatkozóan megállapítja a legfontosabb problémákat és kitűzi fő fejlesztési prioritásait. A PM rögzíti, hogy az országba érkező uniós fejlesztési források, az ún. Európai Strukturális és Beruházási Alapok (ESB alapok) hogyan fogják támogatni az Európai Unió Európa 2020 stratégiájának céljait, ügyelve az Európai Tanács ország-specifikus ajánlásainak integrálására, valamint az országos célok elérésére. A forrásfelhasználás feltételeit is rögzíti a PM. Magyarország Partnerségi Megállapodását 2014. szeptemberében fogadta el az Európai Bizottság.
- A Partnerségi Megállapodásban foglalt fejlesztési irányok megvalósítására és a fejlesztési források felhasználására Operatív Programokat dolgozott ki Magyarország, amelyeket szintén az Európai Bizottság hagy jóvá. A bizottsági jóváhagyásra benyújtott operatív programok:

- **Rászoruló Személyeket Támogató OP (RSZTOP)**
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési OP (KÖFOP)
- Magyar Halgazdálkodási OP (MAHOP)
- **Környezeti és Energiahatékonysági OP (KEHOP)**
- **Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)**
- **Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)**
- **Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)**
- **Terület és Településfejlesztési OP (TOP)**
- **Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)**
- Vidékfejlesztési Program (VP)

A vastagított betűvel szedett OP-kat a Bizottság elfogadta, a többi program a jelenlegi (2015. április 27.) információk szerint még nem kapott zöld utat.

- Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik megyei Integrált Területi Programok (ITP) tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

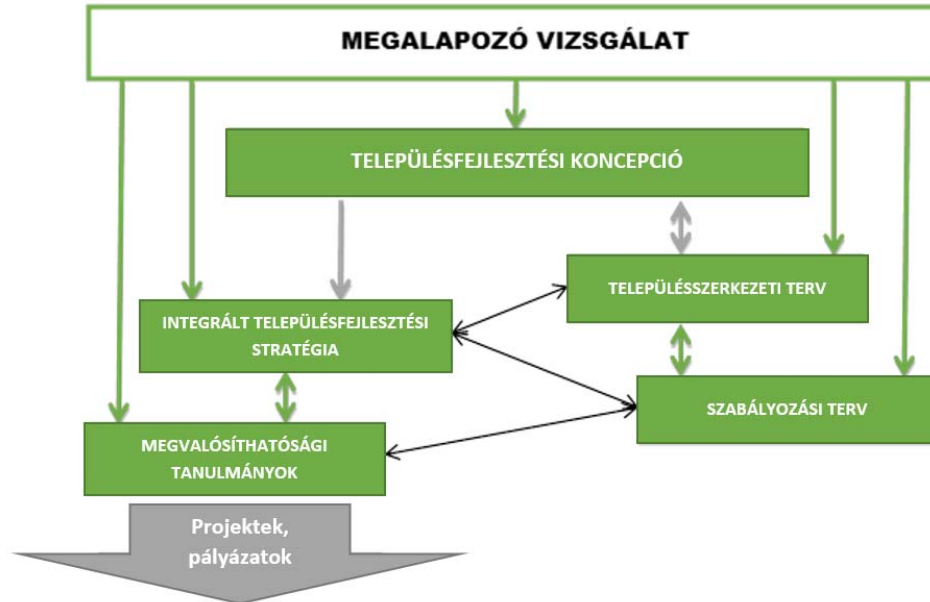
A Belügyminisztérium a régiók technikai segítségnyújtás kerete terhére támogatási forrás igénybevételével a járásszékhelyek számára biztosítja, valamint szakmailag támogatja a tervezési munkát a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. A projekthez az ország összes járásszékhelye csatlakozási lehetőséget kapott, hogy egy időben, egymással

párhuzamosan elkészítse településfejlesztési koncepcióját, ha szükséges, és az integrált településfejlesztési stratégiáját. A járasszékhelyek túlnyomó többsége élt a lehetőséggel, így Kunhegyes város is.

Az ITS helye a tervezési rendszerben

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy átfogó tervezési rendszer egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

Kunhegyes esetében a megalapozó vizsgálat mellett az integrált településfejlesztési stratégia készül. A Város 2010-ben fogadta el a hatályos Településfejlesztési Koncepciót, ennek felülvizsgálata nem aktuális.

A jelenleg készülő Integrált Településfejlesztési Stratégia szakmai-tartalmi felépítése: többszintű követelményrendszerhez igazodik.

Az ITS szakmai-tartalmi felépítését meghatározó dokumentumok

- a 314/2012. (XI.8) Kormány rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési jogintézményekről tartalmi elvárásai;
- a Városfejlesztési Kézikönyv (Második javított kiadás, NFGM 2009. január 28.) tartalmi javaslatai, szakpolitikai iránymutatásai;
- Belügyminisztérium részéről jelen munka támogatására kidolgozott „Útmutató a kis-, és középvárosok és a fővárosi kerületek Integrált Településfejlesztési Stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” c. módszertani dokumentum segíti.

A Stratégia elkészítését a jogszabályi elvárások szerint részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló megalapozó vizsgálat, valamint a Településfejlesztési Koncepció hosszú távú célrendszerének áttekintése és helyben hagyása előzte meg.

A Megalapozó vizsgálat a kormányrendelet által előírt tématerületet elemezve, számszerű adatokra, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város térségi beágyazottságát, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia alkotás számára meghatározza a város és városrészek erőforrásait és gyengeségeit.

A megalapozó vizsgálat készítésekor a szakértők felhasználták a KSH 2011. évi Népszámlálás eredményeit mind a városi, mind a városrészi elemzések során, a Belügyminisztérium részéről a TEIR ITS modul adatállományát, valamint széleskörűen támaszkodhattak a Kunhegyes város és intézményeinek, valamint gazdasági szereplőinek adat- és információszolgáltatására. Felhasznált helyi dokumentumok:

- Gazdasági program
- Helyi Esélyegyenlőségi Program, 2013
- Kunhegyes Befektetésösztönzési Stratégiája, 2012.
- Kunhegyes Város Környezetvédelmi Program és Akcióterv 2011-2014
- a hatályos Településszerkezeti Terv, 2010
- a hatályos Helyi építési szabályzat, 2010
- Kunhegyes Város Településfejlesztési Koncepciója, 2010
- Kunhegyes város informatikai stratégiája 2011-2015
- Kunhegyes város sportkoncepciója 2010-2014
- Kunhegyes Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2009
- Akcióterületi Terv 2009
- Közoktatási Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési terv (2010-2014)
- Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv - 2008
- Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv - helyzetelemzés 2007
- Kunhegyes város turisztikai és idegenforgalmi koncepció, 2007
- Szociális szolgáltatásszervezési koncepció, 2005

A stratégiai tervezés folyamatát végigkísérő partnerségi program szerinti lépések (egyeztetési csoport ülések, workshopok) keretében a helyi társadalom véleményét, elképzeléseit tartalmazó „soft” információk mind a megalapozó dokumentum, mind a stratégia készítésének alapját képezik.

A stratégia
eredményessége

A stratégia akkor minősül eredményesnek, ha:

- annak segítségével a Kunhegyes városa ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020 közötti időszakban;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban megvalósuló fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósuljanak meg;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közsféra mellett a magánsféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

2 Helyzetelemzés összefoglalása

2.1 A városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Kunhegyes város az Észak-Alföldi régióban, Jász-Nagykun-Szolnok megye északkeleti részén, a Tiszától keletre és a Tisza-tótól délre a Nagykunság területén helyezkedik el. A város a Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési koncepcióban a Nagykunság, illetve a kapcsolatrendszere alapján a Tisza-mente városhálózatához sorolt, a megye belső periferiájához tartozó település, amely járásközpontként kap szerepet.

Kunhegyes szerepe,
funkcionális
vonzáskörzete

A település a városi rangot 1989-ben nyerte el, 2013 óta a járásszékhely. A kunhegyesi járáshoz a székhelyen kívül hat település tartozik: Abádszalók, Tiszabura, Tiszagyenda, Tiszaroff, Tomajmonostora és Tiszabő. Kunhegyes a járás déli sarkában található, a hozzá tartozó településektől 10-23 km távolságra. A Kunhegyesen elérhető egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális szolgáltatások, illetve a munkaerőpiac révén a város vonzása túlterjed a járás határain. A közigazgatási szolgáltatások a járás településeit tartják Kunhegyes vonzásában, Tiszabővel más vonatkozásban nem alakult ki kimutatható kapcsolata. Kunhegyessel összességében Tiszagyenda, Tiszaroff, Tomajmonostora, Abádszalók, Tiszabura, valamint Kenderes, Kunmadaras és Tiszaszentimre áll a legszorosabb kapcsolatban. Tiszafüred és Tiszaderzs településekkel több tényező kapcsolattal áll fenn. Ezt a települési kört tekintjük Kunhegyes funkcionális vonzáskörzetének.

Kunhegyest a Fegyvernek és Tiszafüred között kiépített 34. számú út kapcsolja be a főbb utak hálózatába, ugyanakkor a város országos mellékútvonalak találkozási pontjában helyezkedik el, amely alapja a kis hatótávolságú központi szerepének is. Az útvonalak közül csak az Abádszalókra vezető 3221-es út felújított, a többi út felújításra érett.

Infrastrukturális
fejlődés

A városban a közművek kiépítése 2014. év végén a csatornahálózat és az abádszalóki szennyvíztisztító kibővítésével teljessé vált. A városban a csapadékvíz szikkasztó árkok és vízelvezető csatornák terén folytatódnak a munkálatok, a belső úthálózat egy része felújításra, egy része kiépítésre vár. Az ivóvíz minőség javításai programban a kutak felújítása és új fúrása megtörtént, a hálózat rekonstrukciója megkezdődött, de a régi hálózat felújítása teljes hosszban időszerű. A telekommunikációs hálózatok kiépültek a városban öt szolgáltató versenyez az ügyfelekért. A kommunális és ipari hulladék gyűjtése és deponálása a törvényi előírásoknak megfelelően történik, a bezárt hulladéklerakó rekultiválása megtörtént.

Társadalmi jellemzők

Kunhegyes lakónépessége 2013. év végén 7.653 fő volt. A népesség száma a természetes fogyás és a nagymértékű, főleg a jobban képzett és fiatalabb generációkat érintő elvándorlás miatt folyamatosan csökken. A helyben lakó népesség előregedése az utóbbi évtizedben jelentősen felgyorsult.

Kunhegyesen a népesség képzettségi szintje jelentősen elmarad, mind a megyei, mind az országos átlagtól. A városban képzettség szintje javult, de ennek tendenciái azonban nem jobbak, mint a megye más területein, vagyis nem tudja ledolgozni a meglévő hátrányát.

Foglalkoztatottság,
jövedelmi helyzet

Kunhegyesen a foglalkoztatottság az elérhető munkahelyek nagyarányú megszűnése miatt 1990 után radikálisan lecsökkent. 1990-ben még 3765 fő számított foglalkoztatottnak, 2001-ben mindössze 2.233 főnek akadt munka, 2011-ben is csak 2607 fő végzett kereső tevékenységet. A foglalkoztatottak aránya a népességből 1990 és 2011 között 42,2%-ról 33,8%-ra csökkent.

A város lakosságának gazdasági aktivitása meghaladja a megyei és országos átlagot, az egy lakosra jutó éves nettó jövedelem összege 2012-ben 463.162 Ft volt, ami az országos átlagnál 32%-kal, a megyei átlagnál 29,4%-kal alacsonyabb.¹ A 15-59 éves népességen belül a rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya Kunhegyesen 2011-ben 46,6% volt az országos

¹ Adatok forrása: TEIR ITS tervezést támogató alkalmazás

33,0%-kal és a megyei 39,1%-kal szemben.² A munkanélküliség nagymérvű, a városi átlag országos szint másfél-kétszerese között ingadozik, 2014-ben a közfoglalkoztatottak létszámával együtt 20% felett volt a munkaerőpiacon állást nem találók aránya az aktív korúakhoz képest. A 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé tartozik.

Kunhegyes legnagyobb gondja a munkahelyek hiánya helyben és elérhető közelségben. A város a megye belső periferiáján helyezkedik el távol a megyei, a regionális és az országos fejlődési gócpontoktól, valamint a nagyobb városoktól is.

Társadalmi erőforrás	Kunhegyes kun identitású eminens közösség, amely a tradíciókra és lokálpatriotizmusra épül. A gyakran hallható jelzős szerkezet a „konok kunok” kifejezi a ragaszkodást mindazon értékekhez, amelyekkel rendelkeznek és a boldogulás iránti elkötelezettséget. A város része a Jász kun kapitányok nyomában tematikus túraútvonalnak, és résztvevője a kun világtalálkozóknak.
Intézményi ellátottság	Kunhegyesen a városi funkciók jelen vannak, az alap- és középfokú intézmények elérhetők. Az önkormányzati kompetenciába tartozó egészségügyi ellátás körülményei kiválóak, felújítottak, a szakellátások megújulása a következő ciklusban várható. Az oktatás körülményeinek a javítása után a bölcsőde, az óvodák és az önkormányzat épületének felújítása kezdődik meg. Kunhegyes térségi vonzáskörzetének fenntartásában az oktatás, különösen a középfokú oktatás rendkívül fontos szerepet játszik.
Természeti erőforrások, gazdaság	<p>Kunhegyes természeti adottságai meglehetősen jók, a terület nagy része a jó termőhelyi adottságúak közé tartozik, a település határában csak nagyon kevés a természetvédelmi vagy más védettség miatt nem vagy korlátozottan hasznosítható terület. A legtöbb gondot a belvíz okozza, a vízelvezető rendszerek állapota változó. A termőföld hasznosításban a nagytáblás nagyüzemi gazdálkodás a jellemző. A városban az állattartás volumene az utóbbi 10 évben csökkent, bár a nagyüzemi sertésállomány rendkívül nagy, a megyei állomány tizede a városban található. Emellett szintén a gazdasági szervezetekben jelentős a szarvasmarha tartás.</p> <p>A város gazdaságában az agrártermelés, élelmiszer feldolgozás kulcságazatok, emellett a kereskedelem, a műanyag ipar és a fémmegmunkálás képvisel nagy súlyt. A környezetvédelmi ipar a városban kevésbé van jelen, ugyanakkor Bánhalma üzemel a Középtiszai Mezőgazdasági Rt. biodízel üzeme.</p> <p>A város gazdasága nem tekinthető erősnek, az adóereje gyenge, a foglalkoztató képessége lényegesen alulmúlja a munkaerőpiaci kínálatot Sajátosan az Önkormányzat vált a város legnagyobb foglalkoztatójává a közmunkaprogramok jóvoltából. Kunhegyes gazdaságában a turizmus napjainkban marginális szerepet játszik, de folyamatos építkezéssel és együttműködések kiépítésével konkretizálódnak a fejlesztési szándékok.</p>
Épített környezet	<p>A városkép meghatározó eleme az épített környezet, amelyben 5 országos és 8 helyi védettséget élvező épület és terület található. A városban az épületállomány megújulása lényegesen elmaradt az országos átlagtól, jelentős része elavult, felújításra szorul mind a középületek, mind a lakóházak vonatkozásában. A középületek külső-belső megújítása pályázati források segítségével megkezdődött, a városrehabilitációs program keretében a város főtere megújult. Kunhegyes azon alföldi mezővárosok közé tartozik, ahol rendelkezésre áll megfelelő méretű terület a városi zöldfelületek kialakítására, a város főterén a zöldfelületek megújultak.</p> <p>A fenntarthatóság ma már központi eleme a város tervezési és gazdálkodási folyamatának. A fenntarthatóság különféle aspektusaiból a természeti erőforrások fenntartható használata, a megújuló energiák használata és a pénzügyi-gazdasági jövedelmezőség a leggyakrabban megjelenő elem. Központi jelentőséggel bír a város népességmegtartó és térségi eltartó képességének javítása.</p>

² Adatok forrása: TEIR ITS tervezést támogató alkalmazás

SWOT elemzés

1. táblázat: SWOT elemzés

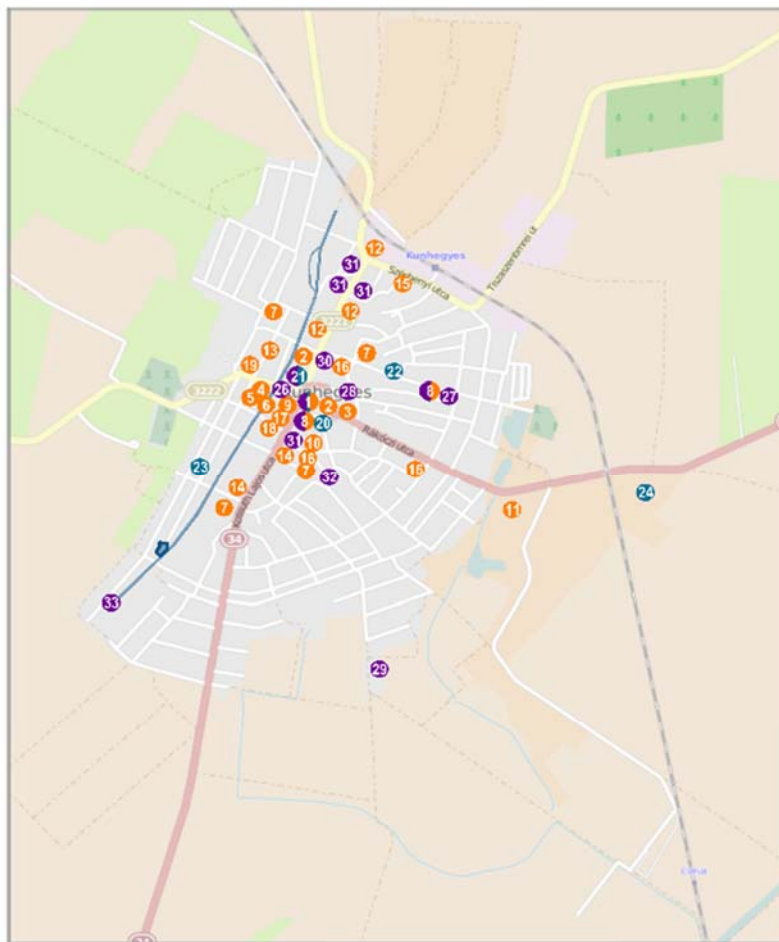
Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ■ Teljes közművesítés, ■ Híradástechnikai és fémmegmunkálási tapasztalattal rendelkező munkaerő, ■ Fejlett húsipari tevékenység, ■ Javult a helyi gazdaság exportképessége, ■ Kiváló mezőgazdasági adottságok és hagyományok, ■ Az Önkormányzat vállalkozásbarát politikája, ■ Pályázati rutin, ■ Helyben elérhető szakképzés, ■ Jó példák a megújuló energiák hasznosítására, ■ Befektetők letelepedéséhez rendelkezésre álló zöldmezős és barnamezős területek, ■ 1 Ft/m² áron megvásárolható, bérelhető iparterület, ■ Telephelyi ipar és szolgáltatás, ■ Termásvízkincs, működő termál kút, gyógyvíz, ■ Kun és lovas hagyományok, ■ Nemzetközi színvonalú tornaterem, ■ Stabil önkormányzati gazdálkodás, ■ Megújult településközpont és strandfürdő, ■ 34-es főút közúti kapcsolat, ■ Vasúti kapcsolat, ■ Tervezési dokumentumokkal való ellátottság. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Alacsony vállalkozói aktivitás, kis adóerő, gazdaság foglalkoztató képessége kevés, a tőkeellátottság hiányos, ■ A munkaerő képzettségi szintje alacsony, szakképzettség hiánya, ■ Magas hozzáadott értékű tevékenységek kismértékű jelenléte, ■ A városban és vonzáskörzetében az úthálózat minősége nem megfelelő, ■ Közbiztonság javítása szükséges, ■ Kunhegyes közlekedési árnyék helyzetben fekszik, a megye belső periferiáján, ■ Minőségi szálláshelyek hiánya, ■ Alacsony kihasználtsággal üzemelő vasúti szárnyvonal, ■ Jelentős munkanélküliséggel sújtott település, ■ Munkalehetőségek hiányában a képzett, fiatal munkaerő elvándorlása, ■ Előregedő társadalom, ■ Állandósult magas munkanélküliség miatt növekvő elszegényedés, gyenge vásárlóerő és alulfejlett helyi gazdaság, ■ Az intézmények és a lakóépületek energiahatékonysága nem megfelelő, ■ A szociális és egészségügyi szolgáltatások részben nem fedik le a város igényeit.
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> ■ Jelentős munkanélküliséggel sújtott településként az ehhez társított kedvezmények, ■ Kormányzati nagyberuházási szándék megfogalmazódott a térségre vonatkozóan, ■ A közfoglalkoztatás tevékenységi struktúrájának megváltoztathatósága, ■ Pályázati források megnyílnak a gazdasági, szociális és városfejlesztési elképzelések megvalósítására, ■ Kunhegyes turisztikai kínálata integrálható a Tisza-tavi programkínálatba, ■ Az EuroVelo11-hez Kunhegyes kapcsolódása kiépíthető. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Jogszabályi változások hátrányosan érintik a várost, ■ Befektetők érdektelensége Kunhegyes, mint befektetési helyszín iránt, ■ A térségben nem alakul ki a TDM, ■ Szélsőséges éghajlati jelenségek, az országos átlagnál szárazabb, kontinentális éghajlat, aszály veszély, ■ A személy- és áruforgalom további csökkenése, a vasúti mellékvonal megszüntetése, ■ Az Önkormányzat fejlesztési lehetőségei beszűkülnek a gazdálkodás szigorítása következtében.

2.2 Problématérkép és értéktérkép

Kunhegyes legfontosabb az értékei a városi funkciók ellátásához kapcsolódnak. Az önkormányzati intézmények és elérhető alap- és középfokú szolgáltatások a Belvárosban és a főbb utak mentén található. A város gazdaságának legnagyobb éteke a munkahely, amelyek a főbb útvonalak és az Ipari övezet területére koncentrálódnak, bár ezek már nem ábrázoltak a térképen.

Kunhegyes átfogó, a település egészét érintő demográfiai, gazdasági, foglalkoztatási és jövedelmi problémái a térképen kevéssé plasztikusak, a településsel kapcsolódó problémák viszont kirajolódnak, gyakorlatilag körbekerítik a várost. A szegregátumok a városban többfelé találhatók, a belvív több városrészt is veszélyeztet, problémás területek a város peremén észak-keleti résztől a déli részig koncentrálódnak, nyugatról a Holt-Kakat jelenik meg problémaként, a város északi és keleti részén az alulhasznosított vasútvonal, a város központjában 34-es út forgalma okoz gondot.

1. térkép: Kunhegyes értéktérképe

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK,
IGAZGATÁS

- 1 Önkormányzat
- 2 Járási Hivatal
- 3 Rendőrség
- 4 Tűzoltóság
- 5 Kunhegyesi Víz- és Csatornamű Kft
- 6 Kunhegyes Városért Közalapítvány
- 7 Város Óvodai Intézmény
- 8 Kunhegyesi Általános Iskola, Alapfokú Művész...
- 9 Református Általános Iskola, Óvoda
- 10 Pátria Alapfokú Művészeti Iskola
- 11 Mikro-térségi tornaterem
- 12 Nagy László Szakképző Iskola, Gimnázium és K.
- 13 Bölcsőde
- 14 Kunhegyesi Mikro-térségi Szociális Intézmény
- 15 Sarepta Idősek Otthona
- 16 Orvosi rendelő, védőnők
- 17 Tüdőgondozó, Fogorvosi rend.
- 18 Ápolási Intézet, nőgyógyászat
- 19 Mentőszolgálat

ITS Konzorcium
TRENECON COWI MEGAKOM
TANÁCSADÓ IRODA

ÉRTÉKTÉRKÉP

KUNHEGYES

ITS MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM

KÖZÖSSÉGI LÉTESÍTMÉNYEK

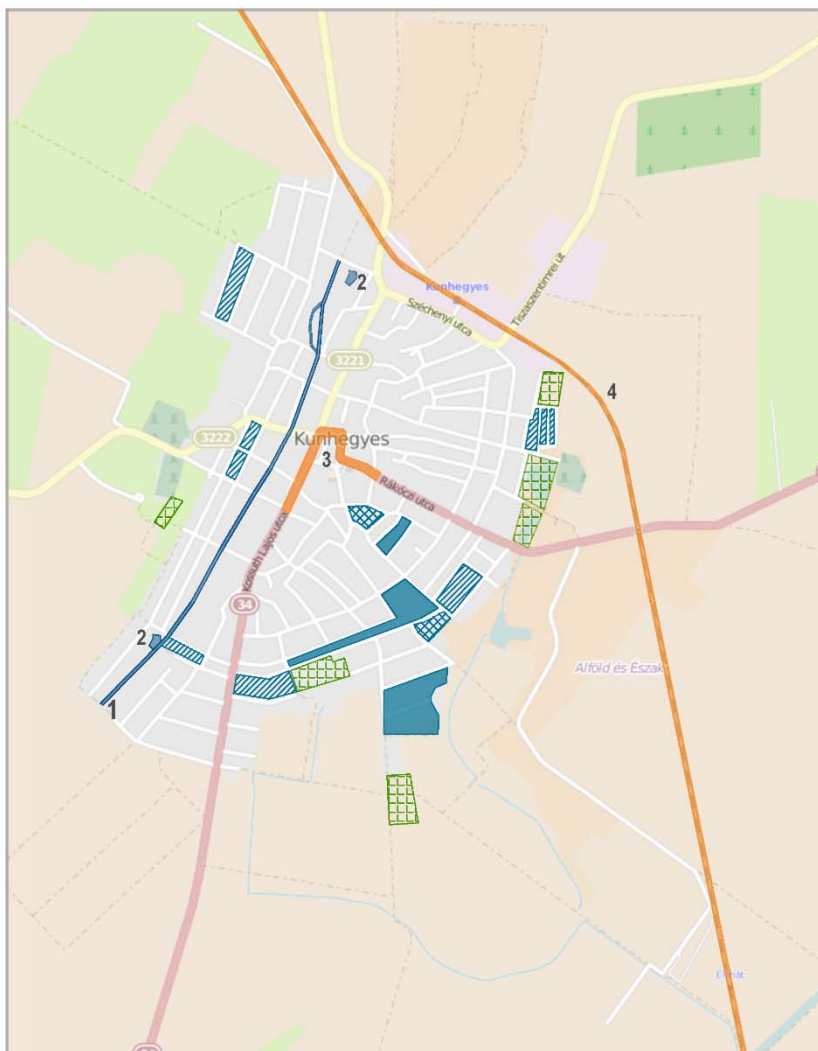
- 20 Ilosvai Varga István Városi Művelődési Központ,
- 21 Zsigmond Ferenc Városi Könyvtár
- 22 Kunkapitányház
- 23 Kunsági Kiállítóház
- 24 Kunhegyes Városi Strandfürdő

ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI
KÖRNYEZET

- 1 Polgármesterei Hivatal
- 8 Iskolaépület HV
- 21 Zsigmond Ferenc Városi Könyvtár
- 26 Református templom
- 27 Római Katolikus templom
- 28 Volt Zsinagóga
- 29 Komlóssy-féle Szélmalom
- 30 Postahivatal HV
- 31 Lakóépület HV
- 32 Zádor utca „Mack Adam” út HV
- 33 Holt Kakat-ér

Szerkesztette: Trenecon Kft.

2. térkép: Kunhegyes problématerképe

Szerkesztette: Trenecon Kft.

PROBLÉMATERKÉP

KUNHEGYES

ITS MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM

TÁRSADALOM

- 2011 szegregátumok
- ▨ 2011 veszélyeztetett terület
- ▨ 2001 szegregátumok és veszélyeztetett területek

KÖRNYEZET

- 1 Holt Kakat-ér
- 2 Mocsaras, vizenyős terület
- ▨ Vízállásos, belvizes terület

INFRASTRUKTÚRA

- 3 A Belvárosban a 34-es út forgalma konfliktusos lehet
- 4 Alulhasznosított vasút

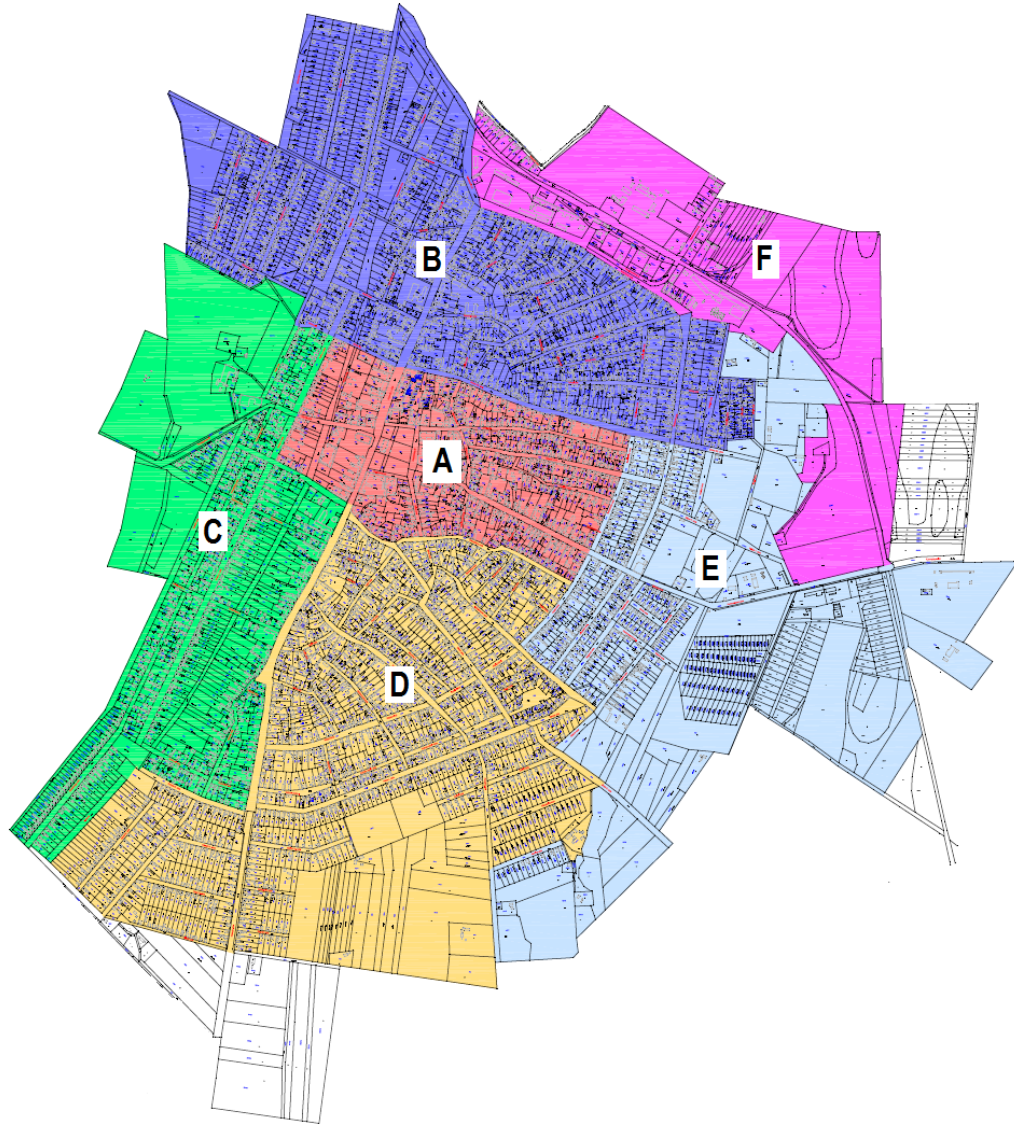
ITS Konzorcium
TRENECON COWI **MEGAKOM**
 TANÁCSADÓ IRODA

2.3 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Kunhegyes a városrészeinek lehatárolását a 2009. évi Integrált Városfejlesztési Stratégiában készítette el. A város belterületén 6 városrészt különített el, amelyeket jelen tervezési folyamatban a város nem kívánt felülbírálni.

Városrészek

3. térkép: Kunhegyes városrészei

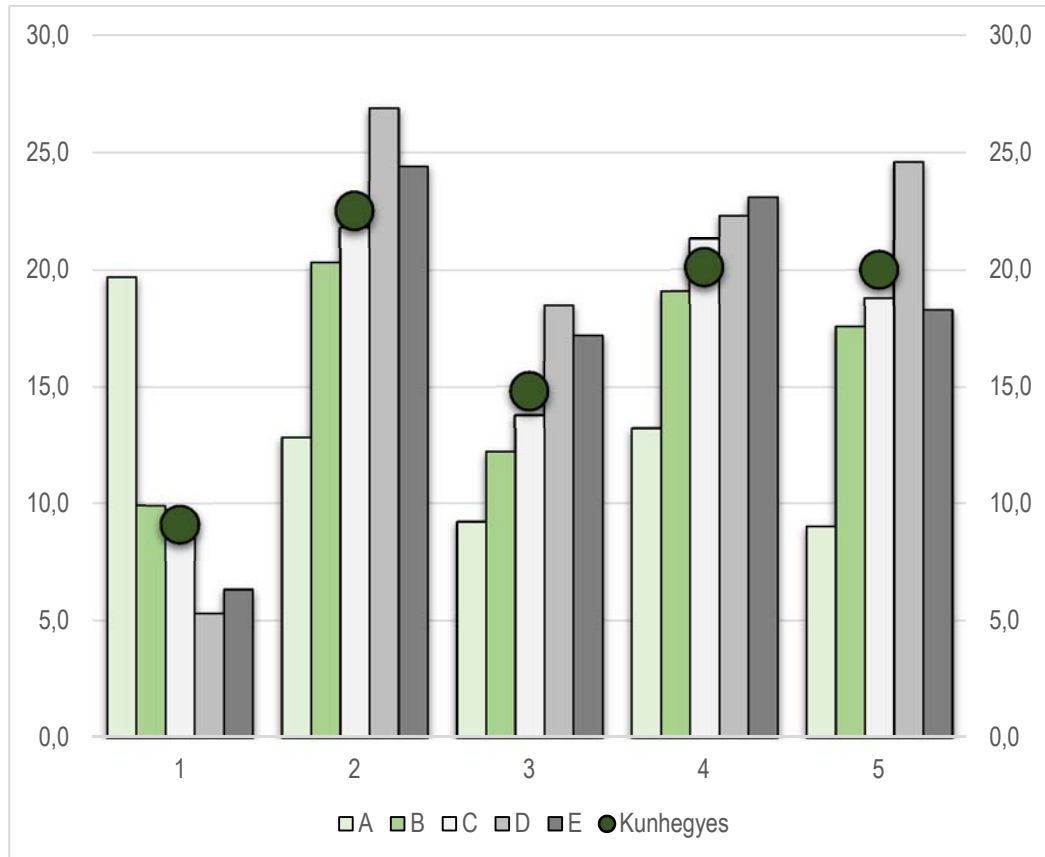
A	Belváros	B	Városias lakóövezet	C	Agrár városrész	D	Falusias öv	E	Turisztikai öv	F	Ipari övezet
---	----------	---	---------------------	---	-----------------	---	-------------	---	----------------	---	--------------

Kunhegyes belterülete alapvetően lakóterület, a város peremén elhelyezkedő ipari-szolgáltató funkciókkal, a Belvárosban a közfunkciók sűrűsödnek. A város belső területein elszórta található ipari tevékenységgel, a gazdasági tevékenységek közül inkább a kereskedelem-mendéglátás van jelen.

Kunhegyesen 2011-ben külterületen összesen 131 fő lakott, ez az össznépesség 1,7%-a. A városrészek közül az Ipari övben a lakófunkció elvétele fordul elő, mindössze 96 lakosa van, ezért statisztikai elemzésre, a többi városrészrel összevetésre nem alkalmasak a mutatók.

A városrészek közül a Belváros jellemzői térnek el jelentősen a kunhegyesi átlagtól, a többi településrész sok hasonlóságot mutat, különre és a statisztikai jellemzőket tekintve egyaránt, noha a Turisztikai öv valamivel rosszabb helyzetűnek tűnik, mint a többi településrész. A Belváros területe a legkisebb, az Agrár öv és a Turisztikai öv népessége azonban kevesebb, mint a városközponté. A lakónépesség Kunhegyesen csökken, a leggyorsabban a Belvárosban, a Turisztikai övben azonban nőtt a népesség 44 fővel.

1. ábra: Kunhegyes városrészeinek gazdasági-szociális mutatói 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

- 1 Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában
- 2 Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül
- 3 Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül
- 4 Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)
- 5 A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül

A Belváros B Városias lakóövezet C Agrár városrész D Falusias öv E Turisztikai öv

Városrészek jellemzői

A Belváros Kunhegyes legrégebbi, legrepresentatívabb és legfejlettebb városrésze, a város közigazgatási, kereskedelmi, pénzügyi, oktatási, kulturális és egészségügyi központja. A Belváros a leggyorsabban előregedő és leggyorsabban fogyó városrész, amelynek a mutatói érzékelhetően különböznek a város többi részét jellemző mutatóktól: a felsőfokú végzettségűek aránya az országos szintnek megfelelő, az életminőséget meghatározó mutatók, a lakások komfortossága lényegesen jobb, mint a város többi részén. Viszont sokkal kevesebb a fiatal és sokkal több az idős, mint az átlag. Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatási esélyei valamivel jobbak a Belvárosban lakók esetén, mint a város többi részében, de nem sokkal jobbak.

A Városias lakóövezet adatai rendre valamivel kedvezőbbek, mint a városi átlag, de nincs nagy eltérés. A városrész alapvetően lakófunkciójú, de megtalálható a területén oktatási, szociális és vallási intézmény, ahogy kereskedelmi és termelő gazdasági szervezet is.

Az Agrár városrész elsősorban lakófunkciójú terület, ugyanakkor jelentős gazdasági szervezetek és városi intézmények is találhatóak a területén. A társadalmi-gazdasági mutatói szorosan az átlag körül alakulnak, egy árnyalatnyival kedvezőtlenebbek a viszonyok, mint a városi átlag.

A Falusias övben és a Turisztikai övben kevesebb intézmény van jelen, mint a másik három városrészben, és a kiépítetlen infrastruktúra miatt kevésbé komfortos a lakásállomány, a népesség képzettségi szintje és foglalkoztathatósága rosszabb, mint az egyébként sem kedvező városi átlag. Az infrastrukturális ellátottság lehetősége 2014-ben a csatornázás kiépülésével biztosított, az adatok még nem tartalmazzák a változásokat.

Az Ipari övezetben található a kunhegyesi gazdaság jelentős része, ugyanakkor a város szélén minden városrészben található gazdaság szervezetek, illetve bezárt telephelyek. Az ipari övezetben mindössze 96 fő él, lényegesen kevesebb a gyermekkorú, mint a város lakosságában, sem a szakképzetlen, sem a felsőfokú végzettségűek aránya nincs olyan magas, mint a városban. Az itt élők között magas a foglalkoztatottak aránya, ezért kevesebb a foglalkoztatott nélküli háztartás, alacsonyabb a munkanélküliségi ráta, de a tartósan munka nélkül lévők aránya magasabb, mint a városi átlag. A városrész lakásállománya későbbi építésű, mint a város nagy része, ezért a félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakások aránya valamivel kevesebb, mint az átlag.

Az összes városrészben a legkevésbé szóró mutató a munkanélküliség, az a város minden területét és a társadalom egészét érintő jelenség.

2. táblázat: Városrészek funkciói

Városrészek	Ipari, logisztikai	Kereskedelmi	Mező- gazdasági	Zöldfelületi, környezeti	Turisztikai, rekreációs	Közlekedési, távközlési	Közösségi	Közigazgatási	Humán szolgáltatási	Lakó	Város(rész) központi
	Funkciók										
Belváros											
Városias lakóövezet											
Agrár városrész											
Falusias öv											
Turisztikai öv											
Ipari övezet											

 domináns funkció
 kiegészítő funkció

Kunhegyesen a különféle funkciók az egyes városrészekben keverednek, ami nem feltétlenül jelent hátrányt a településen. A gazdasági tevékenységek externáliái koncentráltabban már lehetséges, hogy problémát okoznának, ám így egyik városrész esetében sem jelent akkora gondot, ami veszélyeztetné a mindennapi működés egyensúlyát.

3 Középtávú célok és azok összefüggései

Kunhegyes város 2020-ig elérendő, középtávú célok meghatározásának elvei:

- Megfeleljenek az átfogó cél elveinek, a helyi és elérhető erőforrások hatékony és fenntartható használatára épüljenek,
- A célok a város és vonzáskörzete feladatainak megoldására és szükségleteinek kielégítésére irányuljanak,
- A célok reálisak, a megvalósításának feltételei kellőképpen beágyazottak a város és környékének jelenlegi és várható jövőbeli erőforrásaiba,
- A célok illeszkednek a 2015-2022 között elérhető külső forráslehetőségekhez.

Az ITS középtávú céljait egyrészt a településfejlesztési koncepció jövőképe és az ennek megvalósulása irányába mutató hosszú távú, átfogó célja határozza meg, másrészt illeszkednie kell az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányokhoz, a kohéziós politika 11 tematikus céljához, és a strukturális alapok beruházási prioritásaihoz. A város által megfogalmazott céloknak hozzá kell járulnia a megyei területfejlesztési stratégia célkitűzéseinek az eléréséhez.

Az 1. számú melléklet tartalmazza az Európa 2020 célkitűzéseit, a tematikus célokat, a beruházási prioritásokat és Jász-Nagykun-Szolnok megye Területfejlesztési Program céljait.

A fentiek mellett a célrendszer megalkotása során építettünk:

- Kunhegyes Város Önkormányzatának 2014-2020 időszakra vonatkozó Gazdasági Programjára, valamint
- jelen ITS programozás keretében készített Megalapozó vizsgálat eredményeire, partnerségi program során megismert helyi javaslatokra.

A hatályos Területfejlesztési Koncepció jövőképe és célrendszere

Kunhegyes
Területfejlesztési
Koncepció

Kunhegyes 2010-ben a területrendezési terv megalapozó dokumentumaként készítette el a Város területfejlesztési koncepcióját. A Város településfejlesztési Koncepciója nem a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet előírásai szerint készült, ugyanakkor e szabályok szerint 2018. év végéig hatályos településfejlesztési dokumentum. Jelen, ITS tervezési folyamatban nem készül településfejlesztési koncepció.

A településfejlesztési koncepció 2010-ben, egy évvel az IVS megfogalmazását követően készült. Ezen egy év alatt a város életében nem következtek be olyan forradalmi vagy radikális változások, amelyek miatt alapvetően megváltozott volna a város helyzete. Ennek következtében sem a város helyzetének értékelése, alapvető megoldandó problémái, sem a jövőképe, sem a céljai jelentősen nem változtak meg az előző évhez képest.

Kunhegyes város jövőképe:

A Város jövőképe három alapelemre épül:

- A helyzeti energiákból adódó potenciálok feltárása, kihasználása
- A helyi erőforrások fenntartható felhasználása
- A természeti és épített környezet kizsákmányolásának, túlhasználatainak elkerülése

Jövőkép

Kunhegyes váljék olyan mikro-térségi központtá, amely gazdasága elegendő számú, stabil munkahelyet biztosíthat a helybeli és környező kistelepülések lakossága számára és turisztikai szempontból vonzó képet mutat.

A jövőkép megvalósítását egy átfogó cél szolgálja:

Átfogó cél

A hagyományokban, értékekben bővelkedő gazdasági-kulturális és táji örökség által kínált lehetőségek kihasználására, valamint a település sajátos előnyeire épített közös cselekvések Kunhegyes térségi szerepének erősítése céljából.

Stratégiai célok

A településfejlesztési koncepció stratégiai célokat is megfogalmaz:

1. Kunhegyes mikrotérségi centrum szerepének erősítése, településközi kapcsolatainak élénkítése.
2. A helyi gazdasági hagyományokra és adottságokra, valamint a kulturális és táji örökségre alapozó, rugalmas és versenyképes gazdasági szerkezet kialakítása.
3. „Élhető” város megteremtése a helyi közösségek szerepének növelésével és fenntartható településfejlesztési akciókkal.

A Településfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott jövőkép és célrendszer kellőképpen rugalmas és helytálló. Az átfogó cél részletesebb kibontása ugyanakkor indokolt, ezért az ITS-ben ezek változtatása szükséges.

Kunhegyes város élénk és rutinos pályázati tevékenysége kiemelkedő forrásabszorpciós képességgel társult, így számottevő fejlődést ért el az elmúlt egy évtizedben, amelynek következtében az infrastrukturális ellátottság teljessé vált, a hulladékgyűjtés a környezetvédelmi szabályoknak megfelelően folyik, az ivóvízminőség javult, a városközpont megújulása megkezdődött, az intézmények modernizációja folyamatban van.

3.1 Jövőkép

A jövőképpel szemben elvárás, hogy tartalmazza a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére, valamint térségi szerepére vonatkozó 2030-ig elérendő állapot jellemzőit, valamint a településfejlesztés elveit.

Jövőkép

Kunhegyes városfejlesztési elvei belesimulnak napjaink trendjébe, az adottságokban rejlő lehetőségek feltárására és a helyi erőforrások fenntartható felhasználása képezi a jövő alapját.

Kunhegyes Város Jövőképe

Kunhegyes olyan térségi központtá vált, amely gazdasága stabil munkahelyet biztosít a helybeli és környező kistelepülések lakossága számára, sokszínű és élhető város, amely turisztikai szempontból vonzó képet mutat.

Kunhegyes jövőképe az elmúlt másfél évtized és jelen helyzet legnyomasztóbb hiányára, a megélhetést nyújtó munkahelyek szűkösségére reagál, jelzi a nem oly rég még prosperáló város gazdaságára és színes közösségi életére vágyó élő emlékezet újratерemő erejét, és a történelmi gyökerekig visszavezethető, egykor természetes központi szerepének visszanyerése iránti törekvést.

A jövőkép kellőképpen alátámasztott, bár megvalósulása sok tényező függvénye. A város a megye gazdasági szerkezete, az országban a közlekedéscsoporthelyi elhelyezkedése, valamint a dinamikus központoktól távoli fekvése szempontjából periférikus helyzetű, azonban a város a saját, helyi perspektívájából alkotta meg a jövőképét. Kis hatótávolságú központi szerepe a járási székhelyé válással megerősödött, a közigazgatási kapcsolatok mellett szerződésekből rögzített társulások, intézményi együttműködések erősítik a város és környéke kapcsolatrendszerét. A fejlesztési tevékenységekhez kapcsolódó projekt-társulások fontos alkalmi szövetségek a települések életében. A város oktatási intézményeinek vonzereje és a munkahelyek a településközi kapcsolatok generálói.

A gazdaság foglalkoztató képessége alacsony a városban, és ebből az utóbbi másfél évtizedben jelentős elmozdulást csak a közfoglalkoztatás nagy volumene okozott, amely alapvetően nem erősíti meg a helyi gazdaságot. A gazdaságfejlesztés eddigi módszerei és eszközei által elért eredmények fontosak, de nem elégségesek. A városfejlesztés elvei mentén a zöld gazdaság adaptív fejlesztése lehet az egyik új irány. A másik lehetőség a város átfogó céljában is megjelenik, a turizmus, amely a gyógyvízzé minősített termálvíz hasznosítására és a Mikrotérségi Tornaterem kihasználására épülhet elsődlegesen.

A város akkurátusan őrzött hagyományai a közösség belső építését szolgálják, amelyek megmutatják a gyökereket és az elődök értékeit életben tartják. Ez azonban kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a város megtartsa fiataljait. A város közösségének megújulására is szükség van. A városfejlesztés elveihez igazodóan a posztmodern, környezettudatos, fenntartható szemléleten nyugvó új hagyományok teremtése új szint vihet a helyi közösségi életbe, új élményeket adhat a közösség tagjainak. A helyi közösségi események a Mihály napi sokadalom mellett turisztikai attrakciókká válhatnak.

Kunhegyes város jövőképeinek megvalósulását szolgálják az átfogó célok, amelyek legfőbb feladata az egzisztencia teremtés a város és környezete számára.

Átfogó célok

Átfogó cél 1:

A helyi természeti, gazdasági, kulturális és táji örökség felhasználása fenntartható, klíma-, környezet és energiatudatos gazdaság fejlesztésére

Az átfogó cél kifejezi a helyi erőforrásokra építő alapvető szemléletet, ugyanakkor rugalmas, minden lehetőségre nyitott, bármely irányú lépést lehetővé tesz, amely mellett el tud köteleződni a város vagy bármely szervezet, amely a városban működik, vagy helyben kíván megtelepedni.

A legfőbb cél a munkahelyek teremtése, a város és a környék szintén munkahely hiányos kisebb településeinek lakosai számára. Kunhegyes gazdaságának megizmosodása a városnak rendkívül fontos, ugyanakkor lehetőséget teremt a környező települések számára is a városkörnyéki kapcsolatokon keresztül. A helyi székhelyű vállalkozások mellett a város számít a szabad vállalkozási övezetek kedvezményeinek valós kiterjesztésére, és külső tőke bevonására is.

A közfoglalkoztatás szisztematikus használatával a város a nagy tömegű munkanélküli számára képzést, értékteremtő gazdasági tevékenységet, piacképes tudást és gyakorlatot kíván nyújtani, ami a város belső erőforrásait erősítheti meg.

Kunhegyes gazdaságának beoltása megkezdődött a turizmus és a megújuló energiatermelés meggyökeresítésére, amelyek a meglévő gazdaság mellett új stratégiai fejlesztési irányok.

Átfogó cél 2:

Kunhegyes városnak, a térségi szerepének valamint a kapcsolatrendszerének az erősítése.

Kunhegyes a megye térszerkezetében belső periférikus elhelyezkedésű, ugyanakkor négy mellékútvonal találkozik a település területén. A városban elérhető közigazgatási, oktatási kulturális, szociális, üzleti és egészségügyi szolgáltatások valamint a munkahelyek révén különböző intenzitású kapcsolódások alakultak ki a közeli településekkel. A megye belső perifériáján Kunhegyes biztosítja a középfokú szolgáltatásokat a helyieknek és a környékbeli települések lakóinak, ezért 20-30 ezer ember megfelelő színvonalú szolgáltatásokkal történő ellátása igényli a központi és térségi szerepkör erősítését.

Kunhegyes fejlődésének és jövőjének meghatározó folyamataivá válnak a kooperációkon, a lehetőségek és potenciálok összefűzésén alapuló tevékenységek és szolgáltatások.

Átfogó cél 3:

Az életminőség és életszínvonal javítása, társadalmi megújulás

Kunhegyes az '40-es évek vége óta különböző intenzitással fogyó település, ennek megfelelően a fizikai és társadalmi megújulási folyamatok rendkívül nehézkessé váltak. A fogyatkozó városban a lakásállomány elöregedett és korszerűtlen, a fiatalabb és képzetesebb népesség elvándorlása, a gyerekek számának csökkenése felgyorsította az elöregedés folyamatát. Az utóbbi negyed században a munkahelyek szűkében lévő város és térsége elszegényedett, a deklasszációs

jelenségek mindennapossá váltak. Fizikai és mentális szinten depresszív állapotok alakultak ki, sokak számára nem átmeneti jelleggel.

A város támaszkodik a tradícióira, a gyökereket biztosítja a társadalom összetartásához, a népességvesztés lassításához azonban a társadalmi megújulási folyamatok erőteljesebb támogatása szükséges.

A városfejlesztési koncepció hatáskörébe tartozó Jövőképben és az Átfogó célokban sűrűsödnek a város legfőbb problémáira reagáló távlati törekvések. Az ITS céljai rövidebb időtávra határozzák meg ez elérendő célokat.

3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Kunhegyes Város 2020-ig elérendő középtávú stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban. Kunhegyesen a közszolgáltatásokat és városi funkciókat tömörítő Belváros és az Ipari terület különbözik számottevően a város többi, elsősorban lakófunkciójú területeitől.

Kunhegyesen a gazdasági funkciók a város szélére települtek, főként az ipari övezetbe, valamint az azzal határos külterületekre. Az ipari övezetben koncentrált a gazdaság jelenléte, azonban a többi településrészen is működnek ipari üzemek, illetve vannak bezárt telephelyek. A városban a turisztika gyerekcipőben jár, jelenleg a lehetőségek alapjai adóttak. Kunhegyesen a turisztikai attrakciók és szálláshelyek javarészt a Turisztikai öv határain kívül találhatóak, a területen belül a jövőbeli fejlesztés két alapintézménye a Városi Strandfürdő és a Mikrotérségi Tornaterem található, valamint néhány kialakított, elsősorban turisztikai célú szálláshely a Kunhegyesi Református Egyházközség tulajdonában lévő volt munkásór laktanya területén. Ugyanitt épül ki a gyógyvíz egészségügyi célú hasznosításának rendszere, a fizioterápiás kezelések lehetősége.

3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

Középtávú tematikus célok

Kunhegyes Város 2020-ig szóló középtávú céljai alapvetően tematikus bontásban fogalmazódtak meg.

- T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése
- T2: Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése a gazdaság megerősítésére
- T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése
- T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés
- T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése az életminőség javítására
- T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése
- T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció

T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése

Alap: Kunhegyesen a munkanélküliek és közfoglalkoztatottak aránya 2013-ban az aktív korú népesség több mint 20%-át tette ki. Akiknek munkája volt, azok közül minden harmadik-negyedik munkavállalónak naponta el kell járnia a megélhetésért, zömében legalább kétórás napi ingázást vállalva. Emellett körülbelül ezer aktív korú lakosnak nincs állása a városban, olyanoknak, akik szeretnének dolgozni. A környező településeken még legalább ugyanennyi lakos vállalna munkát, ha lenne munkahely.

Munkahelyteremtés

Az Önkormányzat saját hatáskörben a közfoglalkoztatottak részére szervez meg olyan tevékenységeket, amelyekhez a szakképzést és a szakmai gyakorlati lehetőséget is biztosítja. A város által létrehozott kertészet sikeres működése és a résztvevők körében az önellátás felé elmozduló tovagyűrűző hatás optimizmusra ad okot másféle tevékenységek felvállalása esetére.

Szintén kedvező tapasztalatokkal zárt az Ilosvay Varga István Művelődési Központban lezajlott vállalkozási alapismeretek kurzus, amely folytatásra és kibővítésre érdemes. A vállalkozói ismeretek – és természetesen a tőke és a piac hiánya – alacsony szinten tartja a kunhegyesi vállalkozói aktivitást.

Cél: A város továbbra is minden eszközzel támogatja a vállalkozások fejlődését és letelepedését, elsősorban munkahely teremtési céllal. A közfoglalkoztatottak képzése és szakképzése révén a munkaerőpiaci pozícióik megerősítése, a munkavállalási lehetőségeik kiszélesítése érdekében. Emellett szükséges olyan program összeállítása, amelyben az önálló tevékenység és a különféle legális kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségekkel megismerkedhet a város lakossága kortól, nemtől és foglalkozási állástól függetlenül, a vállalkozói aktivitás és a jövedelemtermelés egyéni lehetőségeinek növelése érdekében.

A város hangsúlyos ágazatában, a mezőgazdaságban a magasabb élők munkája igényű kertészeti ágazat fejlesztése szerepel a megyei célkitűzésekkel összhangban az agrárszektor foglalkoztató képességének növelése céljából.

Eredményindikátor: NEC 13.1 A képzés során tanúsítványt, vagy bizonyítványt szerző résztvevők közül, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma; A KMR és a kevésbé fejlett régiók közszféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége

T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése a gazdaság megerősítésére

Alap: Kunhegyesen a megyében az egyik legkisebb a vállalkozási célokra felhasználható terület, a bővítése indokolt. A területek kiajánlása angol nyelvű prospektus is készült.

Gazdaságfejlesztés

A Város felújított Strandfürdőjét 2008-ban adták át, a kínálatának további fejlesztése azonban a vonzereje növelése és az egész éves nyitva tartás lehetőségének megteremtése érdekében szükséges. A kiépült gyógyvízre alapozott fizioterápiás kezelések a helyi és a környékbeli beutaltak kezelésén felüli vonzerőt képes kialakítani. A kereskedelmi és falusi szálláshelyek kialakítása lendíthet a nyáron szálláshiányos térség gondjain, egyben a turisztikailag kevésbé hasznosított város gazdaságán is lendíthet.

Cél: Kunhegyesen a Kunmadarasi úton kijelölt ipari terület infrastruktúrájának kiépítésével a terület befektetési célú vonzerejének növelése.

A Városi Strandfürdő területén a vonzerő növelése az elérhető szolgáltatások szélesítésével. A turisztikai szolgáltatáspaletta bővítése és a szezon kitolása.

Szálláshely kínálat növelése a Strandfürdő területén faházak és megfelelő infrastruktúrával felszerelt kemping kialakításával.

Eredményindikátor: Külföldi és belföldi turisták költése, NEC 1.1 A kv-k 3 éves túlélési rátája

T3: Zöld Kunhegyes program – klíma-, környezet és energiatudatos város

Alap: Kunhegyesen alacsony a megújuló energiák hasznosítása, a Mikrotérségi Tornaterem geotermikus fűtése és az Idősek Napközi Otthonának és a dr. Borsos Imre Központi Orvosi

Zöld gazdaság
fejlesztés,
tudatformálás

Rendelő tetején lévő napkollektor képviseli a közintézményekben. A következő időszakban a beruházásoknak része valamely megújuló energia használata és a szennyező anyagok kibocsátásának csökkentése hatékonyabb energiarendszerek üzembe állításával. Emellett Kunhegyesen nagy tömegben keletkeznek akár hőenergia, akár villamos energia előállítására alkalmas hulladékok, amelyek jelenleg szennyező veszélyforrásként drágán ártalmatlaníthatók.

A város szennyezőanyag kibocsátása az alulfejlett gazdaság és a szegénység következtében viszonylag alacsony, az életminőség azonban fejlesztésre szorul. Az életminőség javítása általában a fogyasztás, az energiaigény és a szennyezőanyag kibocsátás növekedésével jár. Kunhegyesen az életminőség javítása nagyon tudatos energia, víz és erőforrás megtakarításon keresztül történik. A városban a lakossági, az intézményi és a gazdasági épületek energiahatékonyságának növelésével és a megújuló energiák ésszerű hasznosítása képezi az életminőség javításának alapját.

Cél: Rövid távon a közintézményekben és közösségi helyek esetében magas energiahatékonyságú, alacsony kibocsátású rendszerek kiépítése a környezeti terhelés és a fenntartási költségek csökkentésére. Hosszú távon Kunhegyes város Alacsony széndioxid stratégiájának kidolgozása és megvalósítása, amelyben Kunhegyes városa jelentősen csökkenti a CO₂ kibocsátását, komposztálja, feldolgozza, és csak kis mértékben deponálja a hulladékokat, megújuló energiából fedezi az energiaszükségletei jelentős részét. Ebben a programban az egész város részt vesz, a település életének központi elemévé válik.

Eredményindikátor: Primer energia felhasználás

T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés fejlesztése

Alap: A 34. számú út felújítása szükséges, ezen belül a Kunhegyes belterületén futó szakaszán a biztonságos kerékpáros és gyalogos forgalom lehetőségének kiépítésével. Az iskolás gyerekek jelenleg a város szélén lévő Mikrotérségi Tornaterembe biciklin járnak a város központjában lévő iskolákból, ahová csak a rossz minőségű útszálon, országúti forgalom mellett juthatnak el. A város elérhetőségének javítását szolgálja a mellékútvonalak felújítása és a Karcagra kiépítendő új út.

Elérhetőség javítása

Cél: A város elérhetőségének javítása megfelelő kapacitású és minőségű utakon. A város főútaján a biztonságos közlekedés feltételeinek kialakítása, valamint a belvárosi területen a gyalogos és kerékpáros, helyi közlekedés elsőbbségének biztosítása az átmenő forgalommal szemben. Biztonságos kerékpáros közlekedési lehetőség kiépítése a Mikrotérségi Tornaterem, illetve az onnan nem messze lévő Városi Strandfürdő elérésére.

A város bekapcsolása az EUROVELO 11 hálózatába és turisztikai forgalmába.

Eredményindikátor: Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya

T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése

Alap: Kunhegyesen a közintézmények épületállománya idős, leromlott állagú, illetve részben felújított. Pályázati források segítségével megkezdődtek a felújítások, ezek azonban – az új építésű Mikrotérségi Tornaterem és az idősek napközi otthona, valamint a központi orvosi rendelő kivételével – nem teljes körűek, nem az összes intézményre és épületre terjedtek ki, és nem minden felújítandó elem tartozott a támogatható tevékenységek közé. Folytatni kell a munkát.

Közszolgáltatások és közintézmények fejlesztése

A szociális és egészségügyi ellátórendszer bővíthető, különösen a pszichiátriai és szenvedélybetegek (alkoholisták, droghasználók) ellátását tekintve szolgáltatásbővítés indokolt. Emellett az idősek eljutása az intézményekbe nem megoldott. Az idősek napközi ellátásának megfelelő működését a szenvedélybetegek ellátásának hiánya jelenleg megnehezíti.

Az egészségügyi szakellátás infrastrukturális háttere leromlott és elavult, új építése indokolt, a gyógyvíz egészségügyi hasznosításának infrastrukturális és humán feltételeinek fejlesztése a városban szükséges a helyi és környékbeli lakosság ellátása érdekében.

A város rendőreinek munkakörülményei javításra, az épület felújításra, az eszközök modernizálásra szorulnak.

A közszolgáltatások ellátó rendszerében több pozícióba hosszabb-rövidebb időre megfelelő végzettséggel nem rendelkező közmunkások kerülnek. Számukra megfelelő felkészítésre, illetve szakképesítés megszerzése lehetőséget kell teremteni, hogy a szolgáltatások megfelelő minőségben jussanak el az város lakosságához.

Cél: A közintézmények takarékos üzemeltetése érdekében napjaink követelményeinek megfelelő, energia-hatékony, növekvő mértékben megújuló energiára támaszkodó épületállomány, megfelelő minőségű felszereltség kialakítása.

Az alap- és szakellátások fejlesztése révén a társadalom minden rétege komfortosan érezheti magát a kunhegyesi társadalomban, az idős és marginalizálódó csoportok integrációja csökkenti a deviáns viselkedésformákat.

Megfelelő képzettséggel rendelkező munkatársak alkalmazása, a nem megfelelő képzettségű munkatársaknak a beosztáshoz szükséges képzettség megszerzésének elősegítése.

Eredményindikátor: Primer energia felhasználás

T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése

Alap: Kunhegyesen a hagyományok ápolása tiszteletre méltó és ritualizált, a közösség identitását erősítő tevékenység. A fiatalok megtartásához azonban ez kevésnek bizonyul. A város hagyományainak megőrzése mellett a közösség felfrissülésére is szükség van, amelyhez jó alapot kínál a klíma-, környezet- és energiatudatos életmód felvállalása, amelynek több eleme ma – elsősorban más lehetőség híján, kényszerből – része a városi mindennapi gyakorlatnak. Az energiahordozók és a víz takarékos felhasználása, az eszközök és a mindennapi használati tárgyak újrahasznosítása, a leginkább környezetbarát közlekedés, a kerékpározás tömeges szokása jelenleg szegénységi bizonyítványként értelmezettek, pedig ezek a napi rutinok elsődleges értékei és lényegi elemei a klíma-, környezet- és energiatudatos életmódnak. Erre építve elindítható tudatos közösség és életmód építés, életminőség javítás, amely a városi identitás részévé válhat. Kunhegyesen a város megújulásának egyik eleme lehet a kerékpáros közlekedés kultuszának kialakítása, amely bemutatja, reprezentálja és ünnepli a környezetbarát közlekedési módot, ösztönzi a biciklizés további terjedését és közösségformáló erővé válik, akár turisztikai attrakcióvá is fejleszthető.

Társadalmi megújulás, szegénység mérséklése

Kunhegyesen a szegénység és mélyszegénység nem marginális csoportok sajátja, hanem a város jelentős részére jellemző állapot. Az utóbbi két és fél évtizedben kialakult hatalmas és nem szűnő munkanélküliség miatti elszegényedés a reménytelenség és a depresszív állapotok kiterjedését eredményezte.

Kunhegyesen a munkavállalási korú népesség több mint ötödének a munkaerőpiac nem tud állást biztosítani. A lakosság jövedelmi szintje 30%-kal alacsonyabb az országos átlagnál, a létminimumnak mindössze kétharmada. A lakások közel egyharmadát a lakosság nem tudja fenntartani. A talajterhelési díj háromnegyedét az önkormányzat elengedi a 70 év feletti lakosoknak

és szociális rászorultság miatt. A gyerekeknek többsége hátrányos helyzetűnek minősül, az óvodákban 60%, az általános iskolákban 63%, a gimnáziumi osztályokban 55%, a szakközépiskolai osztályokban 71%, a szakiskolai osztályokban 79% a mutató értéke. A mutatók értékei az országos átlagnak kétszerese, háromszorosa, vagy akár hat és félszerese is. A középfokú oktatásban a tanulók 60%-a bejáró, és ezt azt jelenti, hogy az iskolák vonzáskörzetébe tartozó településeken még nagyobb arányú a hátrányok halmozódása, mint Kunhegyesen.

Cél: Új kohéziós erő, közösség, képzés, rendezvény és ünnep fejlesztése a fenntarthatóság, a klíma-, környezet- és energiatudatos életmód köré.

A szegénység nyomásának csökkentése a háztartás-gazdálkodás ismereteinek növelésével, az önellátás fejlesztésével, az önellátó gazdálkodás modern technológiáinak megismertetésével és gyakorlati segítségnyújtással. Modern eszközök használatának elterjesztése, amely megtakarításokat eredményez a háztartásokban (pl. napkollektor, esővíz gyűjtése, szürkevíz használata).

Rendkívül fontos, hogy a közösség támaszt nyújtson a hosszabb-rövidebb ideig bajba került tagjainak, érezzék, hogy nincsenek egyedül. A hagyományápoló és hobbi közösségeken felül önszervező csoportok kialakítása javasolt.

Eredményindikátor: Periférikus élethelyzetből pozitív eredménnyel kikerült személyek száma

T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció

Alap: Kunhegyesen nagyrészt kiépültek az alapvető infrastruktúrák, azonban vannak olyan településrészek és utcák, ahol még nem érhető el a szolgáltatások. Kunhegyesen még nem teljes lefedettségű az ivóvízhálózat, a csatornahálózat a település 5%-án még nem elérhető, valamint az új ipari területen hiányoznak az infrastruktúrák. A bel- és csapadékvíz elvezetés a település jelentős részén gondokat okoz. 00

Kunhegyes középületei, közterei és látványos javarészt felújításra szorulnak. A városban összesen egy játszótér található, a városközpontban lévő, kivételes minőségű és rendkívül gazdag élményt nyújtó játszótér, azonban a kínálata az egész város és a legkisebbek számára kevés. Az egyes városrészekben hiánypótló, mini központok, játszótérek és pihenők kialakítása iránt nagy igény mutatkozik (pl. bmx pálya, biciklis akadálypálya kicsiknek, gördeszka park, illetve bölcsődés-óvodás korúak számára ideális játékok, amelyekből kevés található a főtéren vagy nagy rá az érdeklődés).

Települési környezet
védelme, telepü-
léskép javítása

A város közterületein a zöldfelületek kialakítása hiányos, a településkép javítása érdekében a közterületek fásítása, virágosítása egyaránt fontos és javítja a településképet.

A Holt-Kakat a várost kettészeli, jelenleg szennyezettnek minősül, a rehabilitációja szükséges, amely során új, rekreációs funkciót kap a terület, egyben növeli a város turisztikai vonzerejét.

Kunhegyesnek nincs olyan városrésze, ahol ne lennének leromlott állagú épülettömbök, csak a Belváros területére nem esett olyan településrész, amely a 2009-es vagy a 2015-ös lehatárolás szerint szegregátumnak vagy veszélyeztetett területnek minősül. További, minimum vizuális konfliktusforrást jelenthet, hogy a turisztikai attrakciók és falusi szálláshelyek szomszédságában és magában a Turisztikai övben szegregátumok és veszélyeztetett területek találhatóak.

Cél: A még hiányzó infrastruktúrák (bel- és csapadékvíz elvezető csatornák, ivóvízhálózat teljes kiépítése és a régi hálózat rekonstrukciója, a csatornahálózat teljessé tétele, a villamos- és gázhálózat bővítése) teljes körű kiépítése illetve felújítása.

A város közterületeinek hangulatos, zöldterületté és közösségi terekké formálása. A védett épületek bemutathatóságának biztosítása és megfelelő minőségű felújítása a hely megszépülése

a város hangulatosabbá, élhetőbbé válása, valamint turisztikai szempontból vonzóbbá tétele érdekében.

Szociális városrehabilitáció indítása olcsón fenntartható, helyi munkaerő alkalmazásával, a lehető legnagyobb mértékben újrahasznosított anyagok felhasználásával készülő, alacsony energiateljesítményű épületekkel, önellátásra alkalmas kialakítás mellett az életminőség javítása érdekében.

Eredményindikátorok: Elégedettség a települési környezet minőségével

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A Stratégia az egyes városrészekre középtávú területi célokat fogalmaz meg, amelyek a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzésre épülnek. Kunhegyes kisváros, ahol az egyes városrészekben a funkciók keverednek, így egy-egy tematikus célkitűzés több, gyakran mindegyik településrészt érinti. Lásd. 3. táblázat. Ezért a városrészekre vonatkozó középtávú célok a feltárt speciális, csak az adott városrészre releváns célkitűzéseket fogalmaz meg.

Területi célok

A városrészi célok az egész városra vonatkozó célok alapelvei szerint fogalmazódnak meg, helyi-térbeli szükségletekre vonatkozó, reális célok, amelyeknek a megvalósítás feltételei adottak, illetve a közeljövőben lehetővé válnak.

- **Belváros**
VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése
- **Lakóövezetek (Városias lakóövezet, Agrár városrész, Falusias öv)**
VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése
VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszóterrel
VBCD4: Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban
- **Turisztikai öv**
VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése
VE6: Elérhetőség javítása
- **Ipari övezet**
VF7: A barnamezős területek hasznosítása
VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése

VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése

Alap: Kunhegyes város számottevő restanciával indult az ezredfordulón, amelyek közül a vonalas infrastruktúrák területén elérte a teljes kiépítettséget az elmúlt évek megfeszített munkája és nyertes pályázataival révén. A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja során részben megújult, megszépült a város főtere, azonban az elérhető szolgáltatások bővítése és az épületállomány modernizációja, energiahatékonyságának növelése továbbra is szükséges.

Belváros

Cél: A város népességmegtartó és vonzerejének növelése a Belváros városközponti szerepének megerősítésével. A XXI. századi követelményeknek megfelelő szolgáltatási színvonal, a város funkciójához méltó településképének megteremtése.

Eredményindikátor: Primer energia felhasználás

VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése

Alap: Kunhegyes lakásállománya előregedett, a megújulása lényegesen kisebb mértékben történt meg az elmúlt évtizedekben, mint az országban általában. A lakosság energiafelhasználásának hatékonysága nem megfelelő.

Cél: A lakossági fogyasztás energiahatékonyságának növelése, az ehhez szükséges szennyezőanyag mennyiség csökkentése, a megújuló energiák használatának növelése.

Eredményindikátor: Primer energia felhasználás

VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel

Alap: Kunhegyes nem nagy város, egy központja van, amely részben már megújult, egyetlen játszótérrel. A városrészekben igény merült fel arra, hogy legyenek a közelben játszótérek, ahová a kisgyermekeket el lehet vinni sétálni, a gyerekek és a szülők tudnak találkozni. A Holt-Kakat két végénél lehetőség nyílik olyan köztéri zöldfelület, pihenőpark és játszótér kialakítására, amelyben a város lakói mellett a városba látogatók is jól érezhetik magukat.

Lakóövezetek

Cél: Városrészi központok, közösségi találkozási tér kialakítása, a közösségi élet fellendítése érdekében.

Eredményindikátor: Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték

VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban

Alap: Kunhegyesen a Falusias lakóövből a 2011-es népszámlálási adatok alapján lehatárolt 3 szegregátum és a 4. veszélyeztetett terület érinti a városrészt. Az 1. számú szegregátum kisebb része, a 2. és 3. számú szegregátum teljes területe a városrészben található. Emellett, éles kontrasztban a leromló településrészrel, itt található a város egyik büszkesége, az országos műemlék védelem alatt álló Komlóssy-féle malom. Kunhegyes város a szegregálódó területeken élők életminőségének javítása érdekében megkezdte a szegregátumok felszámolását szociális városrehabilitáció keretében. Alacsony energiaigényű, olcsón fenntartható, ugyanakkor komfortos, lakóépületek kialakítása szükséges.

Cél: A szegregátum területén a lakófunkciók és az ott élők életminőségének javítása, a városkép rendezettebbé válása. A program keretében az önellátó gazdálkodás feltételeinek kialakítása.

Eredményindikátor: Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma

VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése

Alap: Kunhegyes turisztikai látnivalói és szálláshelyei a város egész területén megtalálhatók, a turisztikai öv mindössze két kitüntetett intézménynek ad helyet a Városi Strandfürdőnek és a Mikrotérségi Tornateremnek. A Városi Strandfürdő 2008-as felújítása óta nagy népszerűsége tett szert, azonban a gyógyvízzé minősített termálvíz hasznosítása nem lehetséges egész évben, és jelenleg nincs lehetőség gyógyászati célokra használni. A Városi Strandfürdő több mint 7 hektáros területén bővítésre alkalmas területek állnak rendelkezésre. A városban az idegenforgalom csekély mértékű, az önkormányzat idegenforgalmi adóbevétele általában 100 ezer Ft alatt marad.

Turisztikai öv

A kunhegyesiek nagy álma a lovas hagyományok felélesztése, a lovas turizmus fejlesztése. A településen már működik egy lovarda. A szolgáltatások szélesítése, az állomány növelése, a lovas túraútvonalakhoz csatlakozás és a lovasturisztikai kínálat térségi kibővítése, összehangolása van terítéken.

Cél: Kunhegyes turisztikai és gyógyturisztikai kínálatának egész évben igénybe vehető termékpalettájának kialakítása, megfelelő minőségű szálláshelyek biztosítása, a város gazdaságában a turizmus megalapozása, a gazdaság megerősítése és foglalkoztató képességének növelése.

Eredményindikátor: Külföldi és belföldi turisták költése, milliárd Ft

VE6: Elérhetőség javítása

Alap: Kunhegyest az országos közúthálózatba a 34-es út kapcsolja be. Az út felújítása esedékes. A Kunhegyesre befutó mellékútvonalak közül csak az Abádszalókra vezető 3221. sz. út felújított, a többi esetében az utak minősége nem megfelelő. Kunhegyes és Karcag között jelenleg nincs kiépített út, a szomszédos települések összeköttetésének kiépítése lehetővé válik.

Kunhegyesen a Mikrotérségi Tornateremben naponta az iskolások több osztálya tartja a testnevelés óráit. Ide a 34-es út szélén biciklizve juthatnak el, ami jelen állapotában balesetveszélyes. A tervek szerint a Városi Strandfürdő területén megépül az iskolások úszásoktatását lehetővé tevő tanmedence, így a tanulók eljutását oda is meg kell oldani. Hivatásfoglalmi kerékpárút és/vagy kerékpársáv építése szükséges a probléma megoldásához.

A város EUROVELO 11-es kerékpárút hálózathoz való csatlakozásának lehetőségeit át kell tekinteni és lehetőség szerint biztosítani az összeköttetést a vonallal.

Cél: A Kunhegyesre vezető utak minőségének és a város elérhetőségének javítása, a közlekedésbiztonság növelése.

A Mikrotérségi Tornaterem és a Városi Strandfürdő biztonságos kerékpáros megközelíthetőségének javítása. Kunhegyes bekapcsolása a Tisza-menti kerékpáros turizmusba az ágazat fejlesztése céljából.

Eredményindikátor: Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya, %

VF7: A barnamezős és új ipari területek hasznosítása

Alap: Kunhegyesen az Ipari övezet az Abádszalóki úttól a Kunmadarasi útig tart, a város peremén végighúzódik. Az ipari övezetbe települt a város ipari üzemének jelentős része, azonban nagy kiterjedésű területek kihasználatlanok. Ezek közül a Videoton területe a legnagyobb, de több kisebb bezárt üzem is parlagon hever.

Ipari övezet

A 34-es út mellé letelepedett vállalkozások mellett kijelölt ipari területek közművesítése a városi kínálat növelését szolgálják. Ezek hasznosítását a város kiemelt feladatnak tekinti.

Cél: A város gazdaságának fejlesztése és foglalkoztató képességének növelése

Eredményindikátor: Elégedettség a települési környezet minőségével

VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése

Alap: A város gazdasági területei és üzemcsarnokai zömében több évtizedesek és az energiahatékonyságuk alacsony. A GINOP keretében pályázható épületek energetikai korszerűsítése révén lényegesen csökkenthetik a vállalkozások fűtési költségeket, így javul az

eredményességük és csökken a CO₂ kibocsátás. A letelepedő vállalkozások új építései esetében ösztönzött a klíma-, környezet- és energiatudatos, a fűtési és hűtési költségeket minimalizáló építési módok előtérbe helyezése, valamint az erőforrás takarékos technológiák alkalmazása.

Cél: Kunhegyes gazdaságának átállítása alacsonyabb CO₂ kibocsátásra, a város gazdaságának fenntartható fejlesztése és a foglalkoztató képességének növelése

Eredményindikátor: Vállalkozási aktivitás, ezer lakosra jutó vállalkozások száma

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Kunhegyes alapvető jellemzője a funkciók keveredése, így néhány sajátosság kiemelésén kívül az egyes tematikus célok a városrészek többségét érintik. Markánsan jelen lévő sajátosság, hogy a Belváros sűrűíti magában a városi és a járási funkciókat, az egyes intézmények és a feladat ellátási helyek azonban már több városrészben megtalálhatók. A városban az Ipari övben jellemzően ipari üzemek és üzemi területek találhatók, azonban a város más részein is vannak nagy területű ipari üzemek, így a Nagykun-Hús Kft. az Agrár városrészben, a bezárt sütőüzem a Belváros területén, a bezárt bélfeldolgozó üzem a Turisztikai övben található.

A tematikus és területi célok közötti összefüggések

Éppen ezért Kunhegyesen a középtávú tematikus célok a város egészségének fejlődését hivatottak elősegíteni, település egészén valósíthatók meg. Tematikus célként nem fogalmazódtak meg olyan elképzelések, amelyek csupán egyetlen városrészt szolgálnak. Miként a 3 táblázat tartalmazza, a gyér lakófunkciókkal bíró Ipari övezet és a Falusias öv intézményhiányos területe marad ki egy-egy tematikus célkitűzés által érintett területekből.

A városrészek területi célkitűzései az adott célhoz rendelt területeken relevánsak, egy-egy aspektussal kiegészítik a tematikus célokat, nem a területi célokat bontja le városrészekre, ugyanakkor kapcsolat áll fenn a területi és tematikus célkitűzések között. A városrészi célkitűzések több városrészben is relevánsak lehetnek, a megjelölt városrészekben azonban a megvalósulásuk fontos a terület jövője szempontjából. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a településfejlesztési koncepcióban felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőképek elérését.

2. ábra: Kunhegyes városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig

Jövőkép	Kunhegyes olyan térségi központtá válik, amely gazdasága stabil munkahelyet biztosít a helybeli és környező kistelepülések lakossága számára, sokszínű és élhető város, amely turisztikai szempontból vonzó képet mutat.
---------	--

Átfogó célok	A helyi természeti, gazdasági, kulturális és táji örökség felhasználása fenntartható, klíma-, környezet és energiatudatos gazdaság fejlesztésére.	Kunhegyes városnak, a térségi szerepének valamint a kapcsolatrendszerének az erősítése.	Az életminőség és életszínvonal javítása, társadalmi megújulás
--------------	---	---	--

Tematikus célok	T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	T3: Zöld Kunhegyes program - az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció
-----------------	--	--	---	---	--	--	--

Területi célok	Belváros	Lakóövezetek		Turisztikai öv		Ipari övezet	
	VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	VBCD4: Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által alkotott szegregátumban	VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	VE6: Elérhetőség javítása	VF7: A barnamezős területek hasznosítása

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus célok és a városrészek közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét.

3. táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése

Tematikus célok/ Városrészek	A	B	C	D	E	F
T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése						
T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése						
T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése						
T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés						
T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése						
T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése						
T7: Települési környezet védelme, településkép javítása, szociális városrehabilitáció						

A: Belváros, B: Városias lakóövezet, C: Agrár városrész, D: Falusias öv, E: Turisztikai öv, F: Ipari övezet.

	Erős koherencia		Közepes koherencia		Gyenge koherencia
---	-----------------	---	--------------------	---	-------------------

4 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

A beavatkozások a 1303/2013. EU rendelet értelmezésének megfelelően valamely operatív program fejlesztési tengelyének céljait szolgáló, kiemelt fejlesztési területek. A kunhegyesi ITS-ben a beavatkozások a stratégiai célokat szolgáló kiemelten fejlesztendő területek, amelyekhez hozzárendeltek a konkrét, ütemezett, pénzügyileg is definiált fejlesztési elképzelések, a projektek. A fejezet tagolása igazodik a 312/2012 (XI.8.) Kormányrendeletben meghatározott tartalmi elvárásokhoz. Ezért a 4.1 pont az akcióterületek kijelölését, a 4.2 pont az akcióterületek fejlesztéseit ismerteti és felsorolja a tervezett projekteket, a 4.3 pont az akcióterületen kívüli, a település egésze szempontjából fontos beavatkozásokat ismerteti, valamint az egyes beavatkozásokhoz tartozó projekteket sorolja fel. Az akcióterületeken megvalósítandó komplex fejlesztéseket kiemelt fejlesztési területként, azaz beavatkozásként értelmezték.

4.4 pont a BM útmutató elvárásainak megfelelően csoportosítja a projekteket és besorolja azokat az akcióterületi, kulcs-, a hálózatos és az egyéb projektek közé. 4.5 pont a stratégiai célok és a beavatkozások illeszkedését mutatja be. A 4.6 pont ütemezi a projektek megvalósítását, a projekteket a beavatkozások szerint csoportosítja. 4.7 pont a stratégiai pénzügyi tervét tartalmazza.

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása

A módszertani ajánlások alapján a tervezés jelenlegi fázisában még nem feltétlenül célszerű az akcióterületek végleges és pontos lehatárolása. Ebben a fázisban előzetes, később módosítható lehatárolás történik. Az akcióterületek lehatárolásának elvei:

- jól körülhatárolható területet érint,
- többféle projektet tartalmaz,
- több forrásból támogatható, de összefüggő, egymás hatását erősítő tevékenységek megvalósítása várható a területen.

Az ITS készítése során két lehetséges akcióterület vált lehatárolhatóvá. Az egyik a Holt-Kakat területe, a másik egy szociális városrehabilitációs terület.

4. térkép: Akcióterületek Kunhegyesen

Forrás: Trenecon COWI

A Holt-Kakat önkormányzati kezelésű csapadékvíz elvezetési csatorna, amely nem rendelkezik lefolyással. A Holt-Kakat jelenlegi állapotában nem megfelelő minőségű, rendezetlen terület. Kunhegyesen a csapadék mennyiségétől függően időről-időre hatalmas belvízkárok keletkeznek, amelynek a megelőzésére szükséges biztosítani a lefolyást, valamint a megfelelő vízminőség érdekében az élővíz átöblítés lehetőségét. Az 1-es akcióterületen a Holt-Kakat vizes élőhely alakítása, belvíz elvezetés megoldása, a meder és a partok rendezése történik, amely parkosítás és közterület fejlesztéssel rekreációs és turisztikai attrakcióvá válhat.

A felülvizsgálat során kiegészített akcióterület már teljes mértékben tartalmazza a TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00009 azonosító számú „Zöld város kialakítása a Kakat-ér mentén, Kunhegyes belterületén” című, illetve a TOP-2.1.3-15-JN1-2016-00020 „Kunhegyes Kakat-ér rekonstrukciója I.” című projektek megvalósítási helyszíneit.

A Margaréta utca és a Kamilla utca területe mind a 2001-es adatok alapján az IVS-hez készült lehatárolás, mind a jelen stratégiához a 2011-es adatok alapján készült lehatárolás szegregátumként mutatta ki. Az elhanyagolt terület szomszédságában található a város egyik büszkesége, a Komlóssy-féle országos műemléki védettség alatt álló szélmalom, amelynek a felújítása szerepel a tervek között. A második akcióterületen szociális városrehabilitáció valósul meg, amely révén a vizuális konfliktus feloldódik a műemlék és környezete között, élhető és turisztikai szempontból is vonzó területté válik.

4.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

4.2.1 Akcióterület 1: A Holt-Kakat revitalizációja

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Program Kunhegyest érintő T5 területi cél 2. számú, a Holtágak integrált tájgazdálkodási és turisztikai programba illesztett rehabilitációja prioritáshoz kapcsolódó projekt.

Holt-Kakat
revitalizációja

A Holt-Kakat Kunhegyes belterületének északnyugati-nyugati és délnyugati oldalán teljes hosszában végigvonul. A Holt-Kakat az önkormányzat kezelésében van, a város nyugati részének csapadékvízgyűjtőjeként funkcionál, ahonnan a víz a KÖTI-KÖVIZIG kezelésében lévő Kakat-csatornába jutna. A Holt-Kakat torkolatában belvízvédekezéskor torkolati zárást követően a szivattyúzást meg kellene kezdeni, a befogadó magas vízállása miatt, azonban a szivattyúzási lehetőség és a becsatlakozó műtárgy nincs megépítve. A Holt-Kakat vízminősége jelenleg nem megfelelő, a belvíz elvezetése nem megoldott, ami a csapadék mennyiségétől függően nagy gondokat okoz a városban. 2006-ban 30 ház udvarára tört be a belvíz a Holt-Kakat belvízgyűjtő területén, a Kisfaludy utca egyik házából a magas belvíz miatt ki kellett költöznie a lakóknak.

5. térkép: Akcióterület 1: A Holt-Kakat rehabilitációs terület

Forrás: Trenecon Kft.

Kunhegyes Város Önkormányzata célul tűzte ki, hogy a Város adottságaira építve egy olyan vonzó településkép alakuljon ki, mely növeli a település, a járás, a régió népességmegtartó és népességvonzó erejét. Az integrált és szinergikus hatásokat felmutató akcióterületi beavatkozások révén megújul a várost kettészelő Kakat-ér menti terület. Komplex városrehabilitációs eszközök alkalmazásával újul meg a fizikai infrastruktúra, valósul meg funkcióbővítés, funkcióerősítés, tartalmi fejlesztés. A cél elérésével egyúttal a helyi és vonzáskörzetben élő lakosság-, valamint befektető-, turisták részére vonzó város alakul ki, mely megfelelő szintű gazdasági, kulturális, közösségi, turisztikai szolgáltatásokat képes biztosítani, elősegíti kiemelten a gazdasági és közösségi funkciók megerősítését. A legfontosabb cél, olyan új és megerősített városi funkciók, valamint új típusú szolgáltatások létrehozása, amelyek megteremtik a gazdasági növekedést, a helyi munkaerő megtartásának, valamint a lakosságszám növekedésének lehetőségét. További kiemelt cél a település környezeti állapotának nagymértékű javítása olyan technológiák, módszerek alkalmazásával, amelyek környezet- és természetvédő módon fogják biztosítani a megépített infrastruktúra és a település működését, elősegítik a fenntartható fejlődést.

Az akcióterület elsődlegesen a Kakat-ér menti területet foglalja magában, mely kettészeli a települést. A lehatárolt akcióterületet az ITS felülvizsgálata során szükséges volt kiegészíteni a TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00009 azonosító számú „Zöld város kialakítása a Kakat-ér mentén, Kunhegyes belterületén” című projektben megvalósítani tervezett Kereskedelmi és Szolgáltató Ház, illetve a Tiszaroffi út belterületi szakaszának területével.

Az elképzelések szerint a Holt-Kakat a város egyik rekreációs övezetévé válik, ahol a vizes élőhely mellett közterületi zöldfelületeket, sétányt, a két végén játszótereket alakítanak ki. A város az egyik terepen gördeszka pályás játszótér alakít ki, a másik végén óvodásoknak, kisiskolásoknak való biciklis akadálypályával alakít ki játszótér. Mindkét játszótér hiánypótló a játszótérek kínálatában. A Holt-Kakat amellett, hogy ellátja a csatorna funkciót, teljes hosszában pihenő és kiránduló helyé válik, amely egyben a város egyik turisztikai attrakciója is.

A Holt-Kakat rehabilitációjának, vizes élőhelyé alakításának vízjogi engedélyes terve már elkészült, amely tartalmazza a meder- és partnerrendezést, az élővíz kapcsolat kiépítését, a kapcsolódó műtárgyakat és vízgépészetet.

Az akcióterületen megvalósuló projektek:

- **Holt-Kakat élőhelyi rehabilitációja**
Körülbelül 3 km hosszban a meder és a partok tisztítása, a Holt Kakat ér és az élővíz összeköttetésének kiépítése, vízszabályozási műtárgyak és a vízgépészet kiépítése. Ennek eredményeképpen 36 ezer m³-nyi víz tisztulhat meg, megoldódik a belvíz elvezetésének problémája, amelyhez 100 l/s kapacitású vízszivattyú beépítése szükséges.
- **Partok rendezése, sétányok, játszótérek, közparkok kialakítása**
A Holt-Kakat mindkét partján 2 hektárnyi területen parkosítás lesz és sétányokat alakítanak ki. Nyáron a park kiszáradását a Holt-Kakat vizéből megoldott öntözéssel előzik meg. A park az óvodások és iskolások számára környezetismereti terep lehet, amennyiben a fákat, a cserjéket és a bokrokat, valamint a virágokat tájékoztató táblákkal látják el. Továbbá a Holt-Kakat élővilágáról tájékozódhatnak az érdeklődők az információs táblák jóvoltából.
Az egyik végén gördeszka pályás játszótér, a másik végén, játszótér épül ovisoknak, kisiskolásoknak való biciklis akadálypályával. Mind a gördeszkás pálya, mind a biciklis akadálypálya rongálás biztosan kialakítható, hosszú távú beruházás. A két játszótér kialakításával a Városias lakóövezet és az Agrár városrész is rendelkezni fog egy-egy mini városrész központtal, egy kis közösségi térrel. Az értékek védelmére a játszótéreknél és a piacnál kamerákat szerelnek fel.
- **Közúti kapcsolatok kialakítása, felújítása**
A Holt-Kakat partja jelenleg nem szerves része a város közlekedési rendszerének, vannak a partra vezető bekötések, azonban az újonnan kialakítandó sétány több helyen még nincs összeköttetésben az utcákkal, járdákkal. A városon végighúzó sétány összekötése a közutakkal, a meglévő összeköttetések akadálymentes felújítása is szükséges a part teljes integrációjához.
- **Kereskedelmi és Szolgáltató Ház kialakítása** egy központi helyen elhelyezkedő kihasználatlan épületben. A tervezett Kereskedelmi és Szolgáltató Ház az Önkormányzat egy jelenleg használaton kívüli épülete, melynek felújításával vonzó környezetet tud biztosítani a gazdasági szereplők számára. Az épület városközponti elhelyezkedése és a piac közelsége további vonzerőt jelenthet kereskedelmi vagy szolgáltató vállalkozások számára. A vállalkozások számának növekedése, az új munkahelyek tovább növelik a település vonzerejét és térségi szerepkörét.
- **A piac melletti kereskedelmi terület kialakítása**, mellyel további árusoknak tud helyet biztosítani az Önkormányzat, illetve további foglalkoztatást, munkahelyteremtést tud generálni.
- **Az infrastrukturális, beruházás jellegű fejlesztéseket kiegészítő „Soft” elemek** valósulnak meg a környezetvédelem és a lakossági szemléletformálás tükrében.

Nyertes projektek:

- ✓ TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00009 „Zöld város kialakítása a Kakat-ér mentén, Kunhegyes belterületén”
- ✓ TOP-2.1.3-15-JN1-2016-00020 „Kunhegyes Kakat-ér rekonstrukciója I.”

4.2.2 Akcióterület 2: A 2. számú szegregátum (a Margaréta utca és a Kamilla utca) szociális városrehabilitációja

A KSH a Purgány utca – névtelen utca – Margaréta utca által határolt tömböt szegregátumnak minősítette, gyakorlatilag a Kamilla és a Margaréta utcáról van szó. A szegregációs mutató: 36,6%. A területen élők száma 2011-ben 113 fő, ez 24 fővel magasabb, mint 2001-ben. A gyerekkorúak aránya 35,4%, a 60 év felettieké nagyon alacsony, 1,8%. Az aktív korúak 69%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a területen élők közül 22 fő vesz részt a közfoglalkoztatásban. A háztartások 37%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs. Lakásfenntartási támogatásban 31 háztartás, rendszeres szociális segélyben 38 fő részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 33 gyermek jogosult.

6. térkép: Akcióterület 2: A 2. sz. szegregátumhoz kapcsolódó szociális rehabilitációs terület

Szociális
városrehabilitáció

Forrás: Treneon COWI

A két utcában 22 lakás található, ennek 40,9%-a alacsony komfort fokozatú, ami az országos 9,2%-hoz, de a városi 20%-hoz képest is nagyon magas arány. A házak többsége szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült, jellemzően magántulajdonban vannak, egy önkormányzati bérlakás található a szegregátum területén.

A terület megfelelő infrastruktúrával ellátott, az utak burkoltak, egy lakásban díjhátralék miatt nincs vízszolgáltatás. A terület etnikailag szegregált, elsősorban roma családok élnek ott.

A területen található Komlóssy-féle szélmalom – országos védettségű ipari műemlék, amelynek a felújítását a város szintén tervbe vette.

A szociális városrehabilitáció keretében a lakófunkció rendkívül energiatakarékos, az életminőséget számottevő módon javító megújítása történik, amely az ott lakók egyéni fejlesztésével, képzésével és az önellátáshoz szükséges ismeretek és gyakorlat elsajátításával társulnak. A lakosok számának csökkentése vagy elköltöztetése nem indokolt, a hely megújítása és az ott lakók felzárkóztatása helyben történik.

A szegregátum rehabilitációja a Zöld Kunhegyes program alapelvei szerint, fenntartható módon, a lehető legkisebb primer energiafelhasználással, lehetőleg 50-100 km-en belülről származó vagy újrahasznosított anyagokkal történik.

A szegregátum területén a leromlott lakásállomány helyébe alacsony, a passzívházakhoz mérhető energiaigényű, olcsón fenntartható lakások épülnek, amelyek fűtése megújuló energiával történik. A meleg víz biztosítására napkollektor segít rá, így nyáron szinte teljes mértékben kiváltható az energiateljesítés. A házak építéséhez a régi épületekből, amit lehet, újrahasznosítanak, a munkát képzésben részesülő közmunkások közreműködésével építik fel. A vízfogyasztás, így a vízdíj és a csatornadíj csökkentése érdekében esővízgyűjtő és szűrkevíz újrahasznosító rendszer kiépítése javasolt.

A lakók vállalják, hogy önálló gazdálkodást folytatnak, a város társadalmi felzárkózási programjában részt vesznek, az ott elsajátítandó ismeretek és gyakorlat hozzásegíti őket az új lehetőségek maximális kihasználásához. A területen lakókat több, legalább két éven keresztül mentorok segítik.

A szociális városrehabilitáció keretében a legmodernebb klíma-, környezet és energiatudatos elveknek megfelelő feltételek kialakítása történik. Emellett a leendő lakók új életstílust tanulnak, amely olcsó, energiatakarékos, a szükségleteiket részben önellátással biztosítja, elsajátítják a racionális háztartásgazdálkodás és önmenedzselés ismereteit.

A lakók tapasztalatainak megismerésére és tapasztalatcserére a programon belül létrehozandó klub szolgál, ahol a projektben résztvevőkön kívül az érdeklődő lakosok is részt vehetnek.

A Falusias lakóövből nincs játszótér, az akcióterületen sportjátéktér épül fel, bekerített kézilabda pálya és játszótér épül.

Az akcióterületen lévő Komlóssy-féle malom látogathatóságot biztosító felújítása és a telek rendezése szintén megtörténik.

A szociális városrehabilitáció célja az, hogy az ott lakók helyzetének és az ingatlanok rendezése, valamint a malom felújítása után a turisztikai kínálat részét képezze a megújuló környék.

Akcióterületen megvalósuló projektek:

- **Akcióterületi terv elkészítése, pályázatok benyújtása**
Az akcióterületen a szociális városrehabilitáció tartalmi elemeinek kidolgozása szükséges, amely a város lakossága és az ott élők számára is elfogadható. A Margaréta és Kamilla utcában 22 házban több mint 100 fő lakik, de a többi telek tulajdonosa is bevonandó a rendezési folyamatba. Az előkészületi szakaszban szükséges az ingatlanállomány felmérése is. Mivel Kunhegyesen még nem volt szociális városrehabilitációs projekt, még kimunkálásra vár a közösség által támogatott megoldás a problémára. További nehézséget jelent, hogy a terület zömében magántulajdonú, és a közösségi funkciók, közösségi terek, önkormányzati tulajdonban lévő területek és önkormányzati bérlakások építéséhez társíthatók pályázati források. Az érdekeltekkel kidolgozott akcióterületi terv elkészítése nyomán a szükséges pályázatok benyújtására kerül sor.
- **A fejlesztések lebonyolítása, a beruházások végrehajtása**
Az akcióterületben véglegesített terjedelemben és projektekkel a fejlesztések elvégzése. A bontandó épületek helyén passzívház minősítéssel összevethető energiaigényű lakóházak építése, a megmaradó épületállomány energetikai felújítása, a terület rendezése. Összesen 20 lakóingatlan sorsának rendezése várható.
- **Társadalmi felzárkózási program**
A szegregátumban élők részt vesznek a város Társadalmi felzárkóztatási programjában. A területen élők zömének bevonására szükség van, hogy tartós eredményeket érjen el a program. A résztvevők száma 40 fő.
- **Sportjátéktér építése**
A Falusias lakóöv mini városközponti tere játszótérrel ezen az akcióterületen épül fel, ami egyben közösségi funkciók bővítését eredményezni a területen. Bekerített sportpálya épül kézilabda kapuval és kosárlabda palánkkal, emellett játszótér és sétány, valamint virágágyások kialakítása történik hozzávetőlegesen 800 m²-en.

- Komlóssy-féle szélmalom felújítása
Az ötszintes ipari műemléki épület látogathatóságának biztosítása, az épület felújítása, az épület környékének rendezése, parkolók kialakítása, információs tábla elhelyezése szerepel a tervekben.

4.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

Az alábbiakban az akcióterületeken kívüli, a város céljait szolgáló beavatkozásokat ismertetjük, valamint felsoroljuk azon projektjavaslatokat, amelyek a tervezés során felmerültek. A projektek tartalmi elemei, amelyek a várható költségek becsléséhez szükségesek a pénzügyi táblázatban találhatóak.

4.3.1 Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése

Kunhegyesen a legfőbb gond a gazdaság meggyengülése és a foglalkoztató képességének zuhanása, a hatalmas munkanélküliség, emiatt a szabad vállalkozási zónák települései közé tartozik Kunhegyes. A besorolás 2018-ig szól, de még kézzel fogható eredményt nem hozott a városnak, hogy a Kunmadarasi szabad vállalkozási övezetbe tartozik. 2013-ig több budapesti és Pest megyei cég Kunhegyesre telepedett, elsősorban a pályázatokon elérhető magasabb támogatási intenzitás miatt. A magas munkanélküliség miatt a gazdaság fejlődésének segítése az elsődleges feladat a város számára.

Vállalkozásfejlesztés

Új iparterület kialakítása és infrastruktúrájának kiépítése elsősorban a külső vállalkozások megtelepítését célozza.

A gazdasági ágazatok közül a turizmust stratégiai ágazatnak tekinti a város, amelynek fejlődése érdekében az infrastrukturális alapok megteremtése folyik. A vidéki turizmus fejlesztésének alapja a hely és környékének, az elérhető szolgáltatásoknak, valamint kulturális és sport program kínálatának az értékesítése. Kis települések esetében ez csak a környező településekkel együtt lehet működőképes. Kunhegyes kiépülő kínálata mellett a Tisza-tó közelségének és a kerékpáros turizmus fejlődési lehetőségeinek figyelembe vételével óvatossággal tekinthetünk az ágazat jövőjére, ha kitaró és egy irányba mutató fejlesztések, együttműködések alakulnak ki. A turisztikai szolgáltatás és attrakciók fejlesztése hangsúlyossá válik. A tervek szerint több portát látogathatóvá tesznek, amelyek hagyományos mesterségek művelését, háziállatok tartását, ökoturizmust, lótenyésztést, stb. mutatnak be. A Városi Strandfürdő, a szálláshelyek és a programkínálat fejlesztését követően a nagyobb városok iskoláinak egy-, két- és háromnapos kirándulási programjainak készülő, amely a kunhegyesi kínálatra alapoz, de együttműködik a Tiszai turisztikai kínálattal.

A településen a vállalkozói hajlandóság alacsony, a helyiek vállalkozói válásának és az önfoglalkoztatás spontán növekedésének az esélye alacsony. Kunhegyesen a vállalkozói inkubátorház ugyan kapott támogatást a 2007-2013-as periódusban, mégsem valósult meg. A fiatalok vállalkozóvá válásának támogatási lehetőségeit Kunhegyesen mindössze egy fő használta ki. Aki képes volt és akart vállalkozni, már megtette, nagyobb arányú vállalkozási hajlandóságra az újabb generációk esetében inkább akkor van remény, ha létrejön a vállalkozások patronálásának helyi intézménye, amely segíti az első és második évet túlélni a vállalkozóknak. Emellett javasolt egy mentor program kialakítása, amely keretében hatósági tapasztalattal bírót alkalmaznak arra, hogy rendszeresen ellenőrizzék a kezdő vállalkozások működését, és ajánlásokat, tanácsokat adjanak, hogy hogyan szervezzék a munkájukat a szabályoknak megfelelően, biztonságosan, hogy egy esetleges ellenőrzés ne végződjön büntetéssel.

A vállalkozói ismeretek és kompetenciák gyakorlat központú fejlesztése, piaci ismeretek átadása, a vállalkozói inkubáció megvalósulása mellett a szociális szervezetek fejlesztése is szükséges a

városban. Jelenleg két szociális szövetkezet működik a városban, bár jelentős eredményekről még nem lehet beszélni.

A beavatkozáshoz kapcsolódó projektek:

- Vállalkozói projektek, telephely fejlesztés, energiahatékonysági beruházások, gépbszerzés
- Vállalkozói inkubáció kiépítése Kunhegyesen és mentor(ok) alkalmazása.
- Ipari terület II. kiépítése
- Városi Strandfürdő fejlesztése, új, fedett medencék építése, szolgáltatásfejlesztés
- Szálláshelyek kialakítása
- Turisztikai szolgáltatás és attrakciófejlesztés
- Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése
- Szociális szövetkezetek fejlesztései

Nyertes projektek, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

✓ **Ipari terület II. kiépítése:**

Kunhegyes Város Önkormányzata TOP-1.1.1-16-JN1-2017-00007 azonosító számon 2017. 12. 20. napon támogatást nyert el iparterületének fejlesztésére. A beruházás célja, hogy a projektgazda – folytatva az évekkel ezelőtt elkezdett gazdaságélénkítő programját – egy, elsősorban a KKV szektor számára vonzó, működési igényeiket kiszolgálni képes, ipari területet alakítson ki a település keleti határában. Az önkormányzat elsődleges célja természetesen a beruházással az, hogy minél több gazdasági szereplő érkezzen a városba, azok új munkahelyek létrehozásával hozzájáruljanak a város gazdasági, foglalkoztatási mutatóinak javításához. A beruházás célja továbbá, hogy az ipari terület fejlesztésével fenntartható módon javuljon a helyi vállalkozások versenyképessége, erősödjön gazdasági potenciálja, növekedjen a beruházási hajlandósága.

A projekt keretében az Önkormányzat által már korábban iparterületté nyilvánított terület részleges közműfejlesztése valósulna meg, melynek során a közel 15,3 hektáros területen történne meg a szükséges vízvezetékek, szennyvíz és nyomóvezetékek valamint a csapadékvíz és gravitációs csatorna kiépítése. A fejlesztéssel érintett területet (mely a város köztudatában „mini ipari parkként” ismert) Délről a 34. sz. főút, Keletről a vasút nyugatról pedig a május 1. út, a vízmű kutakhoz kiépített betonút határolja és Északon pedig a vízmű kutak határolják.

✓ **Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése**

Kunhegyes Város Önkormányzata és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal konzorciumban nyújtott be pályázatot a TOP-5.1.2-15 kódszámú „Helyi foglalkoztatási együttműködések” című Pályázati Felhívásra. TOP-5.1.2-15-JN1-2016-00008 kódszámmal és „Humánerőforrás bővítése a Kunhegyesi Foglalkoztatási Paktum Keretében” címmel a pályázat támogatásban részesült. A Konzorcium tagjai fontos feladatnak tartják a Kunhegyesi járás gazdaságának fellendítését, foglalkoztatási szintjének és a lakosság életszínvonalának növelését. A Kunhegyesi járás területén működő vállalkozások és egyéb munkaadók számára egyre nagyobb problémaként jelentkezik a munkaerő megtartása, a megfelelő mennyiségű és minőségű munkaerő megtalálása. A támogatási kérelem alapvető célja a foglalkoztatottsági szint növelése, a magasan képzett munkaerő rendelkezésre állása, a szakképzés minőségi javítása, a hátrányos helyzetű lakosság tartós munkaerő-piaci integrációja és a helyi partnerségek megerősítése, ezáltal pedig a járás gazdasági helyzetének és versenyképességének javítása.

4.3.2 A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása

A közmunkások értékteremtő foglalkoztatását célzó kunhegyesi rendszer kidolgozása a megyei Területfejlesztési Program T5 területi cél 5. prioritásához illeszkedően történik.

Értékteremtő
közmunka

Kunhegyesen a közmunkaprogram keretében a kertészet beindítása sikeres volt, de továbblépés szükséges, amely a termények feldolgozását célozza. Zöldségfeldolgozó üzem létesítésével a termények piacképessége javul.

A közmunkások képzésére és szakképzésére nagy hangsúlyt fektet a város annak érdekében, hogy a hazai vagy akár a nemzetközi munkaerőpiacon értékesíthető tudásra és tapasztalatra tegyenek szert. Kunhegyesen a közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása az integrált foglalkoztatási programok elveire épül fel, amely elméleti és gyakorlati képzést, munkatapasztalat szerzés lehetőséget biztosít, emellett a városban futó projektjei révén foglalkoztatási lehetőséget generál. Az Önkormányzat gyakorlatilag tudástranszfer szervezetként és integrátorként működik a város hátrányos helyzetű és a munkanélküli lakossága körében.

4.3.2.1 Nádszigetelés integrációja

Kunhegyesen a lakások egyharmadát nem tudják fenntartani a benne lakók, a falak szigetelésével és a nyílászárók cseréjével viszont a fenntartásukhoz szükséges energiamennyiség lényegesen lecsökkenthető. A városban a lakásállomány jelentős része vályog vagy vegyes falazatú, amelyek esetében a nádpanellel történő szigetelés felel meg technológiailag. A nád Kunhegyes 50 km-es körzetén belül nagy mennyiségben előfordul, azonban az építőipari célú felhasználásra történő vágása, a megfelelő minőség előállítása jelenleg nem nagy mennyiségű, főként exportra termelnek a gyártók. A város bekapcsolódik vállalkozókkal kötött együttműködés keretében a nádvágás és feldolgozás tevékenységi körébe. Közmunkásokat képez ki nádtermesztésre, nádaratásra, az építőipari minőséget feldolgozzák, a többit energetikai célokra felhasználja.

Nádpanel gyártását meghonosítja a városban az Önkormányzat – vagy vállalkozóval folytat együttműködést –, így kunhegyesiek foglalkoztatásával állítják elő a Kunhegyesen felhasznált nádpanelt.

20 főt (később igény szerinti létszámot) kiképeznek a helyi szakiskolában az építőipari munkák elvégzésére, (a nádszigetelés felrakása, a fedő vastagvakolat elkészítése, színezés).

Az Önkormányzat a kiképzett közmunkásokkal a saját tulajdonában álló középületeket, a bérlakásokat leszigeteli. A szociálisan rászorulóknak részére helyben megalkotott szabályrendszer, lehetőleg külső forrásból támogatás bevonásával, valamint önrész segítségével elvégzi az energia és pénzmegtakarítást eredményező, a ház értékét megnövelő beruházást.

A közmunkások képzettségre, a saját otthonukban felhasználható ismeretekre és a piacon eladható tudásra és tapasztalatra tesznek szert. A nádpanel szigetelés teljes ciklusú környezeti hatása az előállítása során alacsony energia igényű, megköti a szén-dioxidot, alacsony szállítási igényű, a felhasználása ipari technológiákkal megoldott, könnyű, az életciklus lejártát követően a természetes úton lebomlik.

4.3.2.2 Kertészeti ágazat fejlesztése

Kunhegyesen a kertek, gyümölcsösök területe csekély, a magas élők munkája igényű ágazat fejlesztése foglalkoztatási szempontból fontos. A közmunka programon belül a kertészet sikeres programnak bizonyult. A gyümölcsösök telepítése hosszabb távú befektetést jelent, ebben elsősorban az agrártermelők befektetései valószínűsíthetők, de néhány hektár művelése a közfoglalkoztatás keretében sem elképzelhetetlen. A képzéssel kombinált tevékenység esetében hasonló tovagyrúzó hatás valószínűsíthető, mint a fóliás kertészet esetében.

A Rendőrség rendkívül fontos munkát végez a városban, a rendőrőrs épülete és a fizikai körülmények teljes körű felújítást igényelnek, mind az épületben, mind a telken.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- Kormányhivatali ingatlanok rekonstrukciója, akadálymentesítése, energetikai felújítása
- Bölcsőde felújítása
- Óvodák felújítása vagy központi óvoda kialakítása
- Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan
- Művelődési Ház belső felújítása
- Közösségi rendezvényter kialakítása
- További közösségi tér kialakítása
- A leromlott állagú és elavult műszerparkkal felszerelt Ápolási Intézet és Tüdőgondozó új épület építésével korszerűsíthető – Új tüdőgondozó és Ápolási Intézet építése
- Szociális és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése
- A Rendőrség felújítása
- Közigazgatás minőségi színvonalának emelése

Nyertes projekt, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

✓ **Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan**

Kunhegyes Város Önkormányzata TOP-3.2.1-15-JN1-2016-00005 azonosító számon és „Kunhegyesi Polgármesteri Hivatal épületének felújítása és energia felhasználásának racionalizálása” címen nyert támogatást. Kunhegyes Város Önkormányzatának tulajdonában van a Szabadság tér 1. szám alatti (hrsz.: 1967) épület. Az épület 1878-ban épült, majd később az 1960-as, és a 90-es években. Az Önkormányzat 15/2004. (IV.09.) rendelete alapján az épület helyi védelem alatt áll. A felújítással az épület homlokzatképzését nem változtatjuk meg. A homlokzaton található épületszobrászati díszeket szakember segítségével kell mintavétel után lehetőleg sérülésmentesen eltávolítani, majd a hőszigetelés elhelyezése, és az elemeken elvégzett szükséges javítások-pótlások után a homlokzatra vissza kell építeni.

A megvalósítás a pályázat értelmében energetikai korszerűsítésre vonatkozik, de mivel kötelező elem a projektarányos akadálymentesítés, ezért a terv erre is kitér. Az energetikai korszerűsítés részeként a homlokzati falak és a földem hőszigetelése, valamint a homlokzati ablakok cseréje, illetve a belső szárnyaik korszerű hőszigetelő üvegezésűre történő cseréje valósul meg,

A meglévő gázkazánokat lecseréljük korszerű kondenzációs gázkazánokra, és korszerűsítjük a hőleadó rendszert is. A tetőre pedig hálózatra visszatermelő napelemes rendszert telepítünk.

✓ **Szociális és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése**

A Kunhegyesi Mikro - Térségi Szociális Társulás az EFOP1.4.2-16 kódszámú, „Integrált térségi gyermekprogramok” című Pályázati Felhívásra "Kezdetől fogva - Kezdet fogva" címmel pályázatot nyújtott be 2016.12.16-án. A pályázatot EFOP-1.4.2-16-2016-00029 azonosító számon regisztrálták. 2017.09.04-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma 499.999.998 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesített.

A projekt keretében elérendő átfogó célok:

- Csökkenjen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek száma a járásban.
- A szakemberek képzése a halmozott hátrányok kezelésére vonatkozó gyakorlati ismeretek és a kölcsönös tanulás lehetősége; a szinergiák jobb kihasználása a gyerekek és szüleik hatékony támogatása érdekében.
- A rászorulókat támogató szolgáltatások hatékonyságának növelése, és kapacitásuk fejlesztése.

- A területi hátrányok és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatáshiányok csökkentése, melyek erősen meghatározzák a gyerekek későbbi lehetőségeit, életminőségét.
- A szakember- és fejlesztési kapacitáshiány pótlása.
- A hiányos és/vagy alacsonyabb szakmai színvonalú szolgáltatások pótlása vagy fejlesztése.
- A programok megvalósítása a képesség-készségfejlesztés -, tanulás -, fejlesztőpedagógiai -, korai képességgondozás területén.
- A helyi igények figyelembevételével kidolgozott, a legkorábbi életkortól induló, a szülők bevonásával történő beavatkozások megvalósítása
- Szakemberek hosszú távú támogató jelenléte a felzárkózás érdekében.

A projekt keretében elérendő specifikus célok:

- A szegénység csökkentése érdekében családi gazdálkodási stratégiák átalakítása, jövőkép kialakítása, a szegény családokban élő gyerekek fokozott támogatása, szocializációjuk segítése; körükben a Biztos Kezdet szemlélet elmélyítése, elterjesztése,
- Az alacsony képzettség hosszú távú csökkentése, a hátrányos helyzetű gyerekek iskolai és iskolán kívüli képesség- és készségfejlesztése, továbbtanulási arányuk növelése, a korai iskolaelhagyás csökkentése,
- Egészségtudatos életmód elterjesztése a hátrányos helyzetű gyerekek és szüleik körében, melynek keretében az egészségi állapot javítása, tinédzserszülések csökkentése, szenvedélybetegségek, egyéb devianciák csökkentése,
- A humán szolgáltatások kapacitásbővítése a támogatott hátrányos helyzetű területeken,
- A szociális, pedagógiai, kulturális, egészségügyi ellátórendszer intézményei közötti együttműködések javítása,
- Szakemberek számának növelése, hiányzó szakember-kapacitás pótlása (pl.: iskolapszichológus, szociális munkás, gyógytornász, fejlesztő pedagógus),
- Cselekvőképes helyi közösségek kialakítása, önszerveződések ösztönzése és megerősítése.

✓ Közigazgatás minőségi színvonalának emelése

"Kunhegyes Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása" címmel és KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01183 projektazonosító számon valósítja Kunhegyes Város Önkormányzatának helyi közigazgatás minőségi színvonalának emelése érdekében, valamint az önkormányzati ASP rendszerről szóló 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet előírásait figyelembe véve az ASP technológiai lehetőségeivel élve az egységesített önkormányzati elektronikus ügyviteli megoldások bevezetését. A fejlesztés keretében 7 szakrendszer vonatkozásában bevezetésre kerül az ASP rendszer, ezért a célcsoport a szakrendszereket használó foglalkoztatottak.

4.3.4 Társadalmi befogadás, a szegénység mérséklése – önellátás, takarékos és ésszerű háztartásgazdálkodás

A szegénység kezelésének egyik módja a városban a munkahelyek és az önálló egzisztenciák teremtésének ösztönzése, ez külön kiemelt célkitűzése a programnak.

A segélyezés mai rendszere az önkormányzatok forrásaira épül, ami Kunhegyes esetében a nagyon alacsony adóerő miatt nem lehet bőkezű a szegénység nagy arányai miatt. Az önkormányzati rásegítéssel a lakosságnak is olyan módon kell csökkentenie a szűkölködést, amely a meglévő erőforrások eddigiektől eltérő felhasználására épül.

Társadalmi befogadás, szegénység mérséklése

Kunhegyes városban az önkormányzati bérlakások állománya kevés és leromlott, ezért a megújítása esedékessé vált. Az IVS esélyegyenlőségi terve és Kunhegyes város esélyegyenlőségi programja is tartalmazza e programot, amelynek a megvalósítása időszzerű.

Javasolt egy szegénység mérséklésére irányuló program kidolgozása a Szociális Kerekasztal, civil szervezetek és szakértők bevonásával, amely meghatározza a konkrét lépéseket, benyújtandó pályázatokat, amellyel külső forrás biztosítható a program elindításához.

A háztartások nem fogyasztóknak tekintettek, hanem gazdálkodó egységeknek, vissza kell adni az önellátás és a háztáji gazdálkodás becsületét, divatba kell hozni az egészséges élelmiszereket saját kezűleg előállító önellátást. Ez az erőforrások fenntartható használatára épül, amely a gyomirtó szerek nélküli, a növényvédő szerek szakszerű és minimális használatával termelt – akár organikus gazdálkodáson alapuló – önellátás kiterjesztése, a kertgazdálkodás, gyümölcsstermesztés, a kisállattartás ösztönzése.

A kisállattartáson belül a kecsketartás olyan tevékenység lehet, amely a saját fogyasztás mellett alkalmas kiegészítő jövedelem termelésére a kecsketej és kecskesajt magas értékesítési ára miatt. Ma a város célközönséget alkotó lakossága nem rendelkezik azzal az tudáskészlettel, amely szükséges az egészséges, ésszerű és jövedelmező önellátáshoz, ezért meg kell oldani ezek gyakorlatközpontú elsajátítását és biztosítani a megfelelő szakmai segítség lehetőségét.

A zöldségek és gyümölcsök tartósításának, az állati termékek és az állatok teljes körű felhasználásának ismeretei megkoptak, a fagyasztó és hűtőgép nélküli életmód néhány évtizede még ismert praktikáinak felelevenítése szükséges azok körében, akik nem képesek fenntartani hűtőt, de akár áram spórolás céljából is lehet ezeket alkalmazni. Az idősebb generáció átadhatja ismereteit ebből a körből, ami a közösség összekovácsolásának és a generációk közötti kapcsolat megerősítésének újabb módja.

A háztartásban keletkező növényi hulladékok helyben történő komposztálása és felhasználására már történtek kezdeményezések a városban, ezek folytatásra érdemesek.

A nap általi vízmelegítés különféle módjainak elterjesztése, alapesetben tavasztól őszig, a rendszerbe állított napkollektorok egész évben jelentős pénz és energia megtakarítást eredményezhetnek a program által érintett lakosság körében. A programnak ezt a részét érdemes a város egészére kiterjeszteni az elérhető pénz-, energia megtakarítás és széndioxid kibocsátás csökkenés miatt.

A szegény emberek jelentős része nem tud fenntartani nagyobb háztartási gépeket, ha elromlanak nem tudják megjavíttatni vagy lecserélni, ezért egy géppark kialakítása szükséges, ahol a rászorulóknak ingyen vagy olcsón moshatják ki, száríthatják meg, vasalhatják ki a ruhákat. A gépek működtetéséhez a meghibásodások és károk megelőzése érdekében segítség biztosítása szükséges.

Az önkormányzat kezdeményezője egy olyan programsorozat kidolgozásának, amely civil szervezetek és szakemberek bevonásával szervezi azon know-how-k átadását, amelyek elősegítik az önellátást, a piaci kiegészítő termelést, emellett támogatja az olyan tevékenységeket, amelyek képesek piacot hozni háztáji gazdaságban termelt terményeknek és termékeknek.

A szegénység mérséklésére szolgáló program elméleti és gyakorlati képzésének helyet adó intézmény, Községi szolgáltató központ létrehozása javasolt. Ebben az intézményben helyet kap egy „népfürdő”, ahol a rászorulóknak tisztálkodhatnak. Szükséges egy közösségi mosoda kiépítése. A közösségi mosoda szükséges kapacitásainak becsülésénél az érintettek körének behatárolása szükséges. A szegregátumok területén 154 ház körülbelül 450 lakója él, ezen felül még 850 ház, ahol nem tudják kigazdálkodni a téli tüzelőre valót sem. Összességében közel 3000 potenciális ügyfele van a szociális mosodának. Ha egy tizede rendszeresen jár a mosodába, az heti 300 fő kiszolgálása. 2-4 fős háztartásokkal számolva heti minimum 100-120 mosás. Ehhez 3-4 gép napi 12 órás működése szükséges. A nagyobb darabok mosását nagyobb kapacitású gépek tudják elvégezni. A mosoda kialakításánál a meleg vizet napkollektorok állítják elő, illetve a szürkevíz

hasznosítás és a hulladék hő hasznosítása is szükséges az energiahatékonyság növelése érdekében.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban
- Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás, feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése
- Ökogazdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés
- Kozmetikumok, szappanok, parfümök házilag készítése
- A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek
- Községi szolgáltató központ kialakítása bezárt, használaton kívüli intézmény felújításával
- Szociális mosoda kialakítása a rászorulóknak, helyben, ingyen vagy kedvezményesen használható gépekkel (mosógép, szárítógép, vasalógép, varrógép, stb.)
- „Népfürdő” kialakítása
- Szociális bérlakások építése, felújítása

Nyertes projekt, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

- ✓ A Kunhegyesi Mikro - Térségi Szociális Társulás az EFOP1.4.2-16 kódszámú, „Integrált térségi gyermekprogramok” című Pályázati Felhívásra "Kezdetől fogva - Kezdetet fogva" címmel pályázatot nyújtott be 2016.12.16-án. A pályázatot EFOP-1.4.2-16-2016-00029 azonosító számon regisztrálták. 2017.09.04-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma 499.999.998 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesített.

A projekt keretében elérendő átfogó célok:

- Csökkenjen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek száma a járásban.
- A szakemberek képzése a halmozott hátrányok kezelésére vonatkozó gyakorlati ismeretek és a kölcsönös tanulás lehetősége; a szinergiák jobb kihasználása a gyerekek és szüleik hatékony támogatása érdekében.
- A rászorulókat támogató szolgáltatások hatékonyságának növelése, és kapacitásuk fejlesztése.
- A területi hátrányok és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatáshiányok csökkentése, melyek erősen meghatározzák a gyerekek későbbi lehetőségeit, életminőségét.
- A szakember- és fejlesztési kapacitáshiány pótlása.
- A hiányos és/vagy alacsonyabb szakmai színvonalú szolgáltatások pótlása vagy fejlesztése.
- A programok megvalósítása a képesség-készségfejlesztés -, tanulás -, fejlesztőpedagógiai -, korai képességgondozás területén.
- A helyi igények figyelembevételével kidolgozott, a legkorábbi életkortól induló, a szülők bevonásával történő beavatkozások megvalósítása
- Szakemberek hosszú távú támogató jelenléte a felzárkózás érdekében.

A projekt keretében elérendő specifikus célok:

- A szegénység csökkentése érdekében családi gazdálkodási stratégiák átalakítása, jövőkép kialakítása, a szegény családokban élő gyerekek fokozott támogatása, szocializációjuk segítése; körükben a Biztos Kezdet szemlélet elmélyítése, elterjesztése,
- Az alacsony képzettség hosszú távú csökkentése, a hátrányos helyzetű gyerekek iskolai és iskolán kívüli képesség- és készségfejlesztése, továbbtanulási arányuk növelése, a korai iskolaelhagyás csökkentése,
- Egészségtudatos életmód elterjesztése a hátrányos helyzetű gyerekek és szüleik körében, melynek keretében az egészségi állapot javítása, tinédzserszülések csökkentése, szenvedélybetegségek, egyéb devianciák csökkentése,

- A humán szolgáltatások kapacitásbővítése a támogatott hátrányos helyzetű területeken,
- A szociális, pedagógiai, kulturális, egészségügyi ellátórendszer intézményei közötti együttműködések javítása,
- Szakemberek számának növelése, hiányzó szakember-kapacitás pótlása (pl.: iskolapszichológus, szociális munkás, gyógytornász, fejlesztő pedagógus),
- Cselekvőképes helyi közösségek kialakítása, önszerveződések ösztönzése és megerősítése.

4.3.5 Zöld Kunhegyes Program

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Program 4. specifikus cél 5. Önfenntartó települési energetikai programok kialakítása prioritásnak megfelelően elkészül a Zöld Kunhegyes Program. A Program komplex energiaellátó rendszer kidolgozását és megvalósítását tűzi ki, amelynek közvetlen célja az energia megtakarítás és káros anyag kibocsátás csökkentése és minimalizálása, az ipari és lakossági hulladékok energetikai célú hasznosítása. Ez a program a város gazdaságát megerősíti, a városban munkahelyeket teremt, ami a szegénység csökkentéséhez is hozzájárul.

Zöld Kunhegyes Program

Az energiatermelés beindítása mellett a program tartalmazza a lakossági, intézményi és gazdasági épületállomány energetikai megújításának programját és a megújuló energiák hétköznapi elterjesztését célzó intézkedések tervét.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- Zöld Kunhegyes Program kidolgozása
- A projekt előkészítő tervezések
- A program ütemezése szerint a rendszer kiépítése

4.3.6 Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése

Kunhegyest a 34-es út fűzi fel az országos közúthálózatra. Az út felújítása időszerű, ennek megfelelően tartalmazza az IKOP 4. Nagykunság-Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása – kapcsolódó nagyobb közlekedési fejlesztések pontja.

Elérhetőség javítása

Kunhegyes a szomszédos településeivel közvetlen közúti összeköttetésben áll, kivéve Karcagot. A két várost összekötő út megépítése szintén szerepel a fenti programpont alatt.

Kunhegyes kistérségi vonzásterületét a városban összefutó mellékútvonalak is szervezik, amelyek közül csak az abádszalóki 3221. számú út felújított. Ezeknek a fejlesztése hazai költségvetési források terhére előirányzott.

Kunhegyesen a Mikrotérségi Tornaterembe naponta az iskolások több osztálya látogat el, és mind a Kossuth utcáról, mind a Dózsa György utcából a 34-es út szélén biciklizve juthatnak el, ami jelen állapotában balesetveszélyes. A tervek szerint a Városi Strandfürdő területén megépül az iskolások úszásoktatását lehetővé tevő tanmedence, így néhány száz méterrel messzebb lévő, már belterületen kívül lévő intézményig szükséges az iskolások biztonságos eljutását megoldani. Kerékpárút és/vagy kerékpársáv építése szükséges a probléma megoldásához.

Kunhegyes bekapcsolása a Tisza-tavi kerékpáros közlekedési rendszerbe, a Nagykunság árvízszint csökkentő tározó gátján futó út felhasználásával.

A Belvárosban kevés a parkolóhely, az Önkormányzat és a Piac épülete mellett található kialakított parkolók. A rendezett várakozás érdekében tovább parkolóhelyek kialakítása szükséges.

A városban a buszöblök felújítása megkezdődött a Többcélú Kistérségi Társulás pályázata segítségével, de nem fejeződött be. Az eddigi fejlesztésekből kimaradt buszöblök fejlesztése szükséges.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- A 34. sz. út felújítása
- A 34. sz. út Belvárost elkerülő szakaszának kiépítése
- Kunhegyes-Karcag út megépítése
- 3217. út egyes szakaszainak felújítása
- A Belvárosban a gyalogos és kerékpáros közlekedés elsőbbségét biztosító közlekedésszervezés
- Kerékpárút létesítése és kerékpársáv építés a városon belüli biztonságos kerékpáros közlekedés kialakítására
- Turisztikai célú kerékpárút fejlesztés: Az EUROVELO 11 kerékpárúttal a kapcsolat kiépítésének előkészítése, a város külterületén és belterületén a kerékpáros turisztikai útvonalak kijelölése, kialakítása
- Parkolók kialakítása a Belvárosban
- Községi közlekedés (buszöblök) fejlesztése, amelyek kimaradtak a Többcélú Kistérségi Társulás projektjéből
- Külterületi utak felújítása

Nyertes projektek, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

- ✓ TOP-3.1.1-15-JN1-2016-00022 azonosító számon regisztrált, „Együttműködés megvalósítása a fenntartható közlekedésfejlesztés érdekében” című konzorciumban megvalósuló projekt célja egy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések megvalósulását szolgálja az érintett települések között, mely hozzájárul az élhető városi és települési környezet kialakulásához. A konzorcium 9 települése közötti közlekedési rendszer szerves egésznek tekinthető, hiszen ugyanazon tömegközlekedési szolgáltató látja el a feladatát a területen. A projekt során egységes képet mutató autóbuszöblök és autóbuszvárók kialakítása valósul meg. Mindez párosításra kerül forgalomcsillapítási, és közlekedésbiztonsági beavatkozásokkal, amely eredményeképpen mind a községi közlekedés, mind a településeken belüli közlekedés biztonságosabbá, kényelmesebbé, és hosszú távon fenntarthatóvá válik.
- ✓ Kunhegyes Város Önkormányzata célul tűzte ki, hogy a Város adottságaira építve egy olyan vonzó településkép alakuljon ki, mely növeli a település, a járás, a régió népességmegtartó és népességvonzó erejét, javítja a térségben élők életminőségét. A projekt közvetlen célja a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, melynek érdekében Kunhegyes Város Önkormányzata a 0962/2 hrsz alatt található külterületi útjának felújítását tervezi 1042,49 m-en. Az út kiépítésének további folytatása az Önkormányzat kiemelt célja, mivel az út folytatása közvetlenül kapcsolódik az Eurovelo hálózathoz.

4.3.7 Kunhegyes társadalmi megújulási programja

Kunhegyes népessége folyamatosan csökken és gyorsuló ütemben elöregedő, ami a kedvezőtlen demográfiai jelenségek mellett annak is eredménye, hogy a város nem tudja megtartani a fiataljait. Kunhegyesen a lakosság képzettségi szintje elmarad mind a megyei, mind az országos átlagtól. A gyerekek továbbtanulásának ösztönzése érdekében mind az általános iskolákban, mind a középfokú oktatásban a tanulást és továbbtanulást segítő programok indítása szükséges, valamint az iskolaelhagyás okainak a megszüntetése.

Az idősebb generáció, a nyugdíjas korosztály remekül képes szervezni önmagát, tucatnyi rendezvénnyel vesznek részt a város életében. Kunhegyesen hagyományörző és tradicionális kézműves tevékenységeket civil szervezetek művelik. Javasolt Kunhegyes társadalmi megújulás programjának kidolgozása, amelynek célja, hogy új témák köré szerveződjön, fiatalokat is érintő, illetve a generációk találkozását és a tapasztalatcserét lehetővé tevő kis közösségek jöhessenek létre. A közösségi élet élénkítésének hangsúlyos eleme a sport, amely minden generáció számára fontos, de ingyen csak az iskolákban lehet hozzáférni, azt követően már jelentős összegekbe kerül.

Kunhegyes
társadalmi
megújulás programja

Javasolt téma a fenntartható életmód, a klíma-, környezet- és energiatudatos szemlélet beemelése a hétköznapokba:

- ökotudatos önellátás és gazdasági tevékenység,
- kerékpározás kultuszának megteremtése, turisztikai terméké fejleszthető, kapcsolódhat a Tisza-tavi turizmushoz is.

A kecske, Kunhegyes címerállatának beemelése a város identitásába. A kecsketenyésztés gazdasági tevékenységek közé illesztése részben a közmunkaprogramon keresztül, részben az önellátás kisállattenyésztésének támogatásán keresztül valósul meg. A szakmai életbe az Magyar Juh- és Kecsketenyésztők Szövetségén keresztül integrálódnak a kecsketartók. A város közösségében a tenyésztés integrációja kapcsán szerveződő klub/egyesület foghatja össze a kecsketartással foglalkozókat.

A társadalmi befogadás és közösségszervezés hatékony csatornája a sporttevékenység, azonban a tömegsport lehetőségei szűkösek a városban, bár terület rendelkezésre áll. Érdemes megfontolni egy önkormányzati sportjátéktér létrehozását, ahol ingyen sportolhatnak a város lakosai. Ingyenesen használható foci/kézilabda/röplabda/kosárlabda/tengő pálya, pingpongasztal, stb, a város lehetőségeinek figyelembe vételével.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- Tanulást és továbbtanulást ösztönző program kidolgozása és megvalósítása
- Közösségszervezés, klubok indítása (biciklis klub, öko barátok köre, kecsketartók klubja, munkanélküliek önszervező csoportja, szenvedélybetegek önszervező csoportja)
- Új hagyomány teremtése – minden, ami kecske, bicikli vagy fenntartható életmód
- Sportjátéktér kialakítása
- Helyi kohéziót erősítő és turista csalogató rendezvények szervezése:
 - tavaszi gida napok, kecskehús főző verseny nyáron-ősszel, kecskekiállítás, kecsketenyésztők versenye a szakmai szervezetekkel együttműködve;
 - helyi termékek bemutatója, csereberéje és vására évente kétszer, minden évben más apropóval, tavasszal virágokat (pl. nárcisz, tulipán, írisz, százszorszép, bodzavirág, hársvirág) és ősszel gyümölcsöket (pl. barack, szilva, körte, alma, áfonya, füge) használva fő motívumként; a rendezvények szerepelnek a Tisza-tavi rendezvénynaplóban
 - biciklis felvonulás (pl. bolondos bringások, büszke biciklisek gépeinek kiállítása, biciklicsengő gyűjtemény bemutatása, gyerekeknek biciklis ügyességi verseny ovisoktól kezdve, stb.)
 - ökohétköznapok (kiállítások, előadások, beszélgetések, bemutatók, tapasztalatcserék szervezése)
 - városi focinap (A nagyobb cégek csapatainak versenye.)
 - városi/térségi tömegsport rendezvények (futás, kézilabda, röplabda, strandröplabda, foci, stb.)

4.3.8 Települési környezet védelme, a településképvé javítása

Települési környezet védelme

Kunhegyesen kiépült az összes vonalas infrastruktúra a város területének nagy részén, azonban vannak hiányosságok, amelyek pótlása további, az önkormányzat saját forrásain túlmutató beruházásokat igényel. Az ivóvízhálózat, a szennyvíz és a belvíz elvezetésére szolgáló csatornahálózat még nem fedi le a teljes települést. Az ivóvízhálózat rekonstrukciója a jelenleg futó pályázat keretein belül megkezdődött, de az elavult vezetékek és műtárgyak cseréjének szükségességére a csőtörések magas száma hívta fel a figyelmet.

Kunhegyes városban a főtér kivételével nagyon kevés a fásított, virágosított közterület, bár rendelkezésre állnak területek. A településképvé javítása érdekében őshonos fajok és virágágások telepítése javítja a városképet, vonzóbbá teszi a helyi lakosság és a látogatók számára is. A szárazodás hatékony ellenszere a fásítás, amely a települési környezet védelmét és a településképvé javítását is szolgálja.

A beavatkozáshoz tartozó projektek:

- A hiányzó infrastruktúrák kiépítése, a leromlott hálózatok rekonstrukciója
- Kunhegyes fásítása
- Kunhegyes virágosítása

4.4 Projektek

A BM útmutató az akcióterületi, kulcs- és hálózatos projektek bemutatását javasolja. Az akcióterületi projektek ismertetése a 4.2. pontban található, az alábbiakban az akcióterületeken kívül megvalósítani tervezett projekteket csoportosítjuk az ajánlásnak megfelelően kulcs, hálózatos és egyéb projektekként a jellemzőik alapján.

4.4.1 Kulcsprojektek

Kulcsprojektek

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. "

4.4.1.1 Ipari terület II. kiépítése

A város gazdaságának fejlesztési alapjait az ipari területek elérhetősége alapozza meg, amely tekintetben Kunhegyes a második legkisebb hasznosítható területtel rendelkező város a megyében. A projekt keretében 15 ha terület közművesítése, szelektív hulladékgyűjtés kialakítása, egyéb szolgáltatások kiépítése történik.

Az ipari területek fejlesztése a T2 gazdaságfejlesztési és a T1 munkahely teremtési tematikus célkitűzések megvalósításának alapját képezi.

Nyertes projekt:

✓ Kunhegyes Város Önkormányzata TOP-1.1.1-16-JN1-2017-00007 azonosító számon 2017. 12. 20. napon támogatást nyert el iparterületének fejlesztésére. A beruházás célja, hogy a projektgazda – folytatva az évekkel ezelőtt elkezdett gazdaságélénkítő programját – egy, elsősorban a KKV szektor számára vonzó, működési igényeiket kiszolgálni képes, ipari területet alakítson ki a település keleti határában. Az önkormányzat elsődleges célja természetesen a beruházással az, hogy minél több gazdasági szereplő érkezzon a városba, azok új munkahelyek létrehozásával hozzájáruljanak a város gazdasági, foglalkoztatási mutatóinak javításához. A beruházás célja továbbá, hogy az ipari terület fejlesztésével fenntartható módon javuljon a helyi vállalkozások versenyképessége, erősödjön gazdasági potenciálja, növekedjen a beruházási hajlandósága.

A projekt keretében az Önkormányzat által már korábban iparterületté nyilvánított terület részleges közműfejlesztése valósulna meg, melynek során a közel 15,3 hektáros területen történne meg a szükséges vízvezetékek, szennyvíz és nyomóvezetékek valamint a csapadékvíz és gravitációs csatorna kiépítése. A fejlesztéssel érintett területet (mely a város köztudatában „mini ipari parkként” ismert) Délről a 34. sz. főút, Keletről a vasút nyugatról pedig a május 1. út, a vízmű kutakhoz kiépített betonút határolja és Északon pedig a vízmű kutak határolják.

4.4.1.2 Zöld Kunhegyes Program kidolgozása

A Zöld Kunhegyes Program a város zöld gazdaság felé történő elmozdulásának átfogó programja. A Zöld energia program a helyben és 50 km-es körzeten belül keletkező hulladékok feldolgozására épül, amelyet megújuló energia (hő és áram) termelésére, talajerő utánpótlására alkalmas komposzt termelésére, tüzelőanyag előállításra, stb. lehet felhasználni. A rendszer Kunhegyes

teljes energiaellátását biztosíthatja megújuló forrásból a CO₂ és más füstgáz kibocsátás extrém alacsony szintje mellett. A műszaki-tudományos innovációk gyakorlati alkalmazásával Kunhegyes gazdaságának új ága alakul ki, amely több száz helyi és környékbeli lakos foglalkoztatását biztosíthatja. A rendszer kalibrálása és tervezése az elsődleges feladat, amely 2015-2016 folyamán esedékes. A műszaki tervezés és engedélyezés 2016-2017-re esik, a megvalósítás modul rendszerben ezt követően indul. A szükséges szakemberek toborzása és a szakmunkások képzése az előkészületekkel párhuzamosan folyik. A Zöld Kunhegyes Program megvalósítása a T2 gazdaságfejlesztési, a T1 munkahely teremtési, T3 zöld gazdaság fejlesztési tematikus célkitűzések megvalósulása szempontjából alapvető fontosságú.

4.4.1.3 Városi Strandfürdő fejlesztése, új, fedett medencék építése, szolgáltatásfejlesztés

A Városi Strandfürdő a 2008. évi felújítását követően nagy népszerűsége tette szert, azonban csak májustól szeptemberig tart nyitva. A helyi lakosság sportolása, egészségmegőrzése, a gyerekek úszásoktatása és turisztikai termékfejlesztés szükségessé teszi, hogy egész évben látogatható legyen a kunhegyesi létesítmény. A projekt célja az intézmény téli üzemeltetése, fedett, részben fedett és ideiglenesen fedett fürdő- és gyógymedencék kialakítása révén. A távlati célok között szerepel a tanmedence létesítése, amely az óvodától a középiskolák befejezéséig lehetővé teszi a gyerekek úszásoktatását és tanórai keretek közötti edzését.

A projekt megvalósítása a T2 turizmus fejlesztése és a T5 közszolgáltatások fejlesztése célkitűzések megvalósítását segítik elő. A projekt megvalósítása nélkül az egész éves turisztikai programkínálat kiépítése léket kapna.

4.4.1.4 Nádpanel gyártás integrációja üzleti és műszaki tervének elkészítése, az üzem felépítése

A közmunkaprogram lényeges új tevékenységévé válik a nádpanel gyártás és építőipari felhasználása. Kunhegyes – fenntarthatónak tekintett 50 km-es – körzetében nagy kiterjedésű nádasok aratására van mód, azonban hazai építőipari felhasználása csekély. A megfelelő minőségű nád termelése a termőterületek tulajdonosaival, illetve nádgazdálkodást folytató gazdasági szervezetekkel történő megállapodások révén biztosítható. A nád termeléséhez speciális eszközökre van szükség, amelyhez a szükséges élőmunkát a közmunkaprogram keretében kiképezik és foglalkoztatják.

A nádpanel szigetelések elkészítéséhez szükséges építőipari ismereteket szintén lehetőségük van elsajátítani a közmunkásoknak a helyi építőipari képzést nyújtó szakiskolában. A megfelelő szakképesítés birtokában az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok és a szociálisan rászoruló ingatlanainak szigetelését közmunkásokkal meg lehet oldani. A közmunkások így a piacon is kamatoztatható ismeretekre és gyakorlatra tehetnek szert. A tevékenység piaci irányba is továbbfejlődhet.

A projekt keretében Kunhegyesen egy nádfeldolgozó üzem létesül, évente 30 embert képeznek ki és a kapacitások függvényében 20-50 házat szigetelnek le évente 2020-ig.

A projekt a T1, T2, T3, T6 és T7 célok teljesítését segíti elő.

4.4.1.5 Kecsketartás integrációja, állattartó telep kialakítása, szűrőpont létrehozása

A kecsketartás integrációja egyfelől a közmunkaprogram értéktermelő tevékenységévé válik, másfelől az önálló kisállattartás és a háztáji kiegészítő gazdálkodás alapjává válik a városban. Az integráció keretében képzés, továbbképzés, állatok kihelyezése, a takarmány biztosítása, szaktanácsadás és piac biztosítása történik.

A közmunkaprogram keretében létrejön egy állattartó telep, ahol a képzést követően a közmunkások elsajátítják az állatok tartásának és gondozásának minden csínját-bínját, amelyet saját háztartásukban hasznosítani tudnak. A projekt keretében kidolgozzák a teljes kecsketartásra

épülő helyi termékskálát. Kialakítják a kecsketej felvásárlásának feltételeit, hűtőtárolót és a tej kézműves feldolgozását lehetővé tevő kis üzemet, valamint az állatok vágását végző szűrőpontot.

A projekt a közmunkaprogramon kívül a szegénység elleni küzdelem egyik központi eleme az önellátó kisállattartás elterjesztésével a városban, amely egyben a város több száz éves tradícióira építő, a helyi identitást erősítő tényezővé válhat. A kecsketartásra a helyi identitás erősítése és az önellátás mellett kisipari és turisztikai termékínálat épül, azaz hozzájárul a helyi közösség erősítéséhez, üzleti és turisztikai szektor fejlődéséhez. A projekt hozzájárul a T1, T2, T6 és T7 tematikus cél megvalósításához.

4.4.2 Hálózatos projektek

Hálózatos projektek: egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek. A hálózatos projekt

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll,
- a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

4.4.2.1 A közlekedés fejlesztése

Hálózatos projekt definíciója leginkább a vonalas infrastruktúra fejlesztésekhez illeszkedő fogalom. A közlekedésfejlesztési projektek, amennyiben az úthálózatot, a közlekedési infrastruktúra elemeit és annak szervezési rendszerét – a döntési kompetenciák hierarchikus elválasztottságától függetlenül – hálózatnak tekintjük a fizikai összekapcsolódás és a funkcionális kapcsolódás okán, hálózatos projektnak tekinthetjük. Az alábbi projektek megvalósítása szerepel a tervekben 2020-ig:

- A 34. sz. út felújítása
- Kunhegyes-Karcag út megépítése
- 3217. út egyes szakaszainak felújítása
- A Belvárosban a gyalogos és kerékpáros közlekedés elsőbbségét biztosító közlekedésszervezés
- Kerékpárút létesítése és kerékpársáv építés a városon belüli biztonságos kerékpáros közlekedés kialakítására
- Turisztikai célú kerékpárút fejlesztés – az EUROVELO 11-hez kapcsolódás tervezése, kivitelezése (Tiszagyendai körgátig 10 km út)
- Parkolók kialakítása a Belvárosban
- Községi közlekedés (buszöblök) fejlesztése
- Külterületi utak fejlesztése

Nyertes projektek, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

- ✓ TOP-3.1.1-15-JN1-2016-00022 azonosító számon regisztrált, „Együttműködés megvalósítása a fenntartható közlekedésfejlesztés érdekében” című konzorciumban megvalósuló projekt célja egy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések megvalósulását szolgálja az érintett települések között, mely hozzájárul az élhető városi és települési környezet kialakulásához. A konzorcium 9 települése közötti közlekedési rendszer szerves egésznek tekinthető, hiszen ugyanazon tömegközlekedési szolgáltató látja el a feladatát a területen. A projekt során egységes képet mutató autóbuszöblök és autóbuszvárók kialakítása valósul meg. Mindez párosításra kerül forgalomcsillapítási, és közlekedésbiztonsági beavatkozásokkal, amely eredményeképpen mind a közösségi közlekedés, mind a településeken belüli közlekedés biztonságosabbá, kényelmesebbé, és hosszú távon fenntarthatóvá válik.
- ✓ Kunhegyes Város Önkormányzata célul tűzte ki, hogy a Város adottságaira építve egy olyan vonzó településkép alakuljon ki, mely növeli a település, a járás, a régió népességmegtartó és népességvonzó erejét, javítja a térségben élők életminőségét. A projekt közvetlen célja a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, melynek érdekében Kunhegyes Város Önkormányzata

a 0962/2 hrsz alatt található külterületi útjának felújítását tervezi 1042,49 m-en. Az út kiépítésének további folytatása az Önkormányzat kiemelt célja, mivel az út folytatása közvetlenül kapcsolódik az Eurovelo hálózathoz.

Hálózatos projektek

4.4.2.2 A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása többi projektje

A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakításában a már folyó fóliás kertészet mellé a termékek értékesíthetőségét javító zöldségfeldolgozó épül. A nádpanel gyártás és építőipari felhasználása, valamint a kecsketenyésztés integrációja kulcsfontosságú projekt, mert ezeknek a bevezetése akár exportpiacokon értékesíthető termékeket állít elő, illetve szolgáltatást nyújt. A beavatkozáshoz tartozó többi projekttel együtt egy rendszert alkot, amely a város életében rendkívül fontos, hiszen több mint 500 ember értékteremtő foglalkoztatásáról beszélhetünk, ami az aktív keresőknek közel a negyede a városban. Amennyiben ezek a tevékenységek üzletággá terebélyesednek a városban, jelentősen megnöveli a gazdaság foglalkoztató képességét, ami már érezhető növekedést, magasabb jövedelmeket, a szegénység csökkenését eredményezheti. A termelésből és értékesítésből adódó kockázatok mérséklése, valamint a képzettség és tudáskészlet hiányából fakadó problémák kezelhetősége érdekében a tevékenységek integrációja szükséges. A zöldség- és gyümölcsstermesztést, a kisállat tenyésztést és a termékek feldolgozást átfogja az integráció. A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszere több, interszektorális együttműködésen alapul, amely vertikális termékpályák és horizontális tevékenységek összekapcsolódását feltételezi.

- Zöldségfeldolgozó építése
- Közmunkások építőipari képzése
- Közmunkások gyümölcsstermesztői képzése
- Közmunkások kisállat tenyésztési képzése
- Gyümölcsös és szőlő telepítése

4.4.2.3 Önkormányzati intézmények felújítása, energiahatékonysági beruházások

Az önkormányzati intézmények felújítása és energiahatékonyságának növelése fontos törekvés a város részéről, mert a város szinte minden részén megújulást indít el, kivéve a Falusias lakóvezetést, mert ott nem található ilyen intézmény. A közszolgáltatások fizikai feltételeinek minőségi javulása a város lakosságának többségét közvetlenül érinti. Az intézményfenntartás költségeinek jelentős csökkenése várható a beruházások eredményeképpen, ami forrásokat szabadít fel az önkormányzat költségvetésében, amely más célokra felhasználható.

Az önkormányzati intézményeknek otthont adó épületek zöme az 1900-1930 között épültek, de a hatvanas és hetvenes években felhúzott épületek is felújításra szorulnak. Nem csak az épületek, hanem a gépészet is elavult. Az önkormányzati intézményekben gázfűtés működik, ugyanakkor ezek technikai megújítása szükséges az ésszerű energiagazdálkodáshoz. A világítás szintén modernizációra szorul.

- Bölcsőde felújítása
- Óvodák felújítása
- Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan
- Művelődési Ház felújítása

Nyertes projekt, melyek hozzájárulnak a fent kitűzött célok eléréséhez:

- ✓ **Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan**

Kunhegyes Város Önkormányzata TOP-3.2.1-15-JN1-2016-00005 azonosító számon és

„Kunhegyesi Polgármesteri Hivatal épületének felújítása és energia felhasználásának racionalizálása” címen nyert támogatást. Kunhegyes Város Önkormányzatának tulajdonában van a Szabadság tér 1. szám alatti (hrsz.: 1967) épület. Az épület 1878-ban épült, majd később az 1960-as, és a 90-es években. Az Önkormányzat 15/2004. (IV.09.) rendelete alapján az épület helyi védelem alatt áll. A felújítással az épület homlokzatképzését nem változtatjuk meg. A homlokzaton található épületszobrászati díszeket szakember segítségével kell mintavétel után lehetőleg sérülésmentesen eltávolítani, majd a hőszigetelés elhelyezése, és az elemeken elvégzett szükséges javítások-pótlások után a homlokzatra vissza kell építeni.

A megvalósítás a pályázat értelmében energetikai korszerűsítésre vonatkozik, de mivel kötelező elem a projektarányos akadálymentesítés, ezért a terv erre is kitér. Az energetikai korszerűsítés részeként a homlokzati falak és a földem hőszigetelése, valamint a homlokzati ablakok cseréje, illetve a belső szárnyaik korszerű hőszigetelő üvegezésűre történő cseréje valósul meg,

A meglévő gázkazánokat lecseréljük korszerű kondenzációs gázkazánokra, és korszerűsítjük a hőleadó rendszert is. A tetőre pedig hálózatra visszatermelő napelemes rendszert telepítünk.

4.4.2.4 Társadalmi befogadás, a szegénység mérséklése

A hálózatos projektek közé tartoznak a társadalmi integrációs szerepet betöltő beavatkozás megvalósítását szolgáló projektek. A projektek részben megteremtik a szegényellátás infrastrukturális alapjait, másfelől fenntartható önellátó gazdálkodás elméleti és gyakorlati készségeit adják át, és közösséget épít ezen tevékenységek köré.

- Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban
- Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás, feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése
- Ökogazdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés
- Kosmetikumok, szappanok, parfümök házilag készítése
- A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek
- Közösségi szolgáltató központ, oktató és gyakorlótér kialakítása, bezárt intézmény felújításával, amely befogadja
- Szociális mosoda kialakítása a rászorulóknak helyben használható gépekkel (mosógép, szárítógép, vasalógép, varrógép, stb.)
- Népfürdő kialakítása a közösségi szolgáltató központban
- Szociális bérlakások építése, felújítása

4.4.2.5 Kunhegyes társadalmi megújulása

A város közösségi szerveződéseinek megújítását szolgáló projektek új mintázatot visznek a kunhegyesi társadalom szövetébe.

- Tanulást és továbbtanulást ösztönző program kidolgozása és megvalósítása
- Közösségszervezés, klubok indítása (biciklis klub, öko barátok köre, kecsketartók klubja)
- Új hagyományok teremtése – minden, ami bicikli, minden, ami kecske, minden, ami fenntartható fejlődés
- Rendezvények szervezése

4.4.2.6 Települési környezet védelme, a településkép javítása

A város köztereinek zöldfelületté alakítása, a még hiányzó közműszakaszok – vízvezeték, belvíz- és szennyvízcsatorna – kiépítése, az elavult vízvezetékek felújítása hálózatos projekt csoport.

- A hiányzó infrastruktúrák kiépítése, a leromlott hálózatok rekonstrukciója
- Kunhegyes fásítása
- Kunhegyes virágosítása

4.4.3 Egyéb projektek

Egyéb, a fenti kategóriákba be nem sorolható projektek (nem akcióterületi, nem kulcs-, nem hálózatos projekt, pl. egyedi, pontszerű fejlesztés)

Egyéb projektek

- Vállalkozói projektek, telephely fejlesztés, energetikai beruházások, gépbeszerzés
- Vállalkozói inkubáció kiépítése Kunhegyesen
- Turisztikai szolgáltatások és attrakciók fejlesztése
- Szálláshelyek kialakítása
- Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése
- Szociális szervezetek fejlesztései
- Kormányhivatali ingatlanok rekonstrukciója, akadálymentesítése, energetikai felújítása
- Közösségi rendezvénytér kialakítása
- További közösségi tér kialakítása
- Új Ápolási Intézet építése
- A Rendőrőrs felújítása

4.5 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz

Célok és beavatkozások kapcsolata

4. táblázat: A stratégiai célok és a beavatkozások kapcsolata

Tematikus és területi célok	Beavatkozások
T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése ■ A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása
T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése ■ AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja
T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zöld Kunhegyes Program ■ Kunhegyes társadalmi megújulási programja ■ AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban
T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	<ul style="list-style-type: none"> ■ Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése
T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése
T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szegénység mérséklése – önellátás, takarékos és ésszerű háztartásgazdálkodás ■ AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban ■ Kunhegyes társadalmi megújulási programja
T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció	<ul style="list-style-type: none"> ■ AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja ■ AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban ■ Települési környezet védelme, a településkép javítása
VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése ■ Kunhegyes társadalmi megújulási programja
VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zöld Kunhegyes Program ■ Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése
VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Települési környezet védelme, a településkép javítása ■ AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja
VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban	<ul style="list-style-type: none"> ■ AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban ■ Kunhegyes társadalmi megújulási programja ■ Szegénység mérséklése – önellátás, takarékos és ésszerű háztartásgazdálkodás

Tematikus és területi célok	Beavatkozások
VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ■ AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja ■ AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban ■ Települési környezet védelme, a településkép javítása ■ Kunhegyes társadalmi megújulási programja ■ Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése
VE6: Elérhetőség javítása	<ul style="list-style-type: none"> ■ Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése
VF7: A barnamezős területek hasznosítása	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése ■ Zöld Kunhegyes Program
VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése ■ Zöld Kunhegyes Program

4.6 A fejlesztések ütemezése

A projektek ütemezése

A projektek ütemezése követi Kunhegyes gazdasági programjában megjelölt időszakokat, valamint abból a feltételezésből indult ki, hogy az ezek finanszírozásához szükséges pályázatok 2015 év végétől megjelennek. Az ütemezés számolt a tervezési időszak +2 éves kifizetési lehetőségével is. A már előkészített projektek esetében 2015 évi indítás ütemezett, a többi projekt előkészítése 2016-tól kezdődik meg. A nem helyi kompetenciába tartozó projektek ütemezése a település számára jelenleg nem ismeretes (ápolási intézet építése, útfelújítások, kormányhivatalok felújítása).

Az önkormányzati, üzleti, szakmai és civil szervezetek együttműködést feltételező, viszonylagos társadalmi konszenzust igénylő beavatkozások esetében az előkészületek valószínűsíthetően hosszabb időt vesznek igénybe, ezért ezek kifizetése a tervezési periódus végére várható. Ilyenek a Társadalmi integráció és a szegénység mérséklése – társadalmi befogadás, önellátás beavatkozás projektjei, valamint a Kunhegyes társadalmi megújulási programjában szereplő projektek.

A Zöld Kunhegyes Program megvalósulása egyfelől feltételezi az önkormányzat elkötelezettségét, másfelől azt, hogy a lakosság jelentős része hajlandó a fenntartható energiagazdálkodás rendszerére való átállás érdekében szemléletváltásra és a szokások egy részének megváltoztatására. A Program a város vezetésének, a lakosainak és a vállalkozóknak hosszú távú együttműködése mellett lehet gazdaságos és eredményes. Valószínűsíthető, hogy több, akár elhúzódó ciklusban valósul meg.

5. táblázat: A projektek ütemezése

Fejlesztések	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Akcióterület 1: Holt-Kakat rehabilitációja								
A Holt-Kakat rehabilitációja								
A kapcsolódó terület rendezése: sétányok, játszótérek, kialakítása, parkosítás								
A közúti kapcsolatok kialakítása, felújítása								
Akcióterület 2: A 2. szegregátum szociális városrehabilitációja								
Akcióterületi terv elkészítése, pályázatok benyújtása								
A fejlesztések lebonyolítása, a beruházások lebonyolítása								
Sportjátéktér kialakítása								
Társadalmi felzárkózási program								
Komlóssy-féle szélmalom felújítása								
Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése								
Vállalkozói projektek, telephely fejlesztés, energetikai beruházások, gépbeszerzés								

Fejlesztések	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vállalkozói inkubáció kiépítése Kunhegyesen								
Ipari terület II. kiépítése								
Városi Strandfürdő fejlesztése, új, fedett medencék építése, szolgáltatásfejlesztés								
Szálláshelyek kialakítása								
Turisztikai szolgáltatás és attrakciófejlesztés								
Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése								
Szociális szövetkezetek fejlesztései								
A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása								
Zöldségfeldolgozó építése								
Közmunkások építőipari képzése								
Közmunkások gyümölcsstermesztői képzése								
Közmunkások kisállat tenyésztési képzése								
Nádpanel gyártás integrációja, üzleti és műszaki tervének elkészítése, az üzem felépítése								
Gyümölcsös és szőlő telepítése								
Kecsketartás integrációja, állattartó telep kialakítása, szűrőpont								
Kecske helyi termékálla kidolgozása, piackutatás								
Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése								
Kormányhivatali ingatlanok rekonstrukciója, akadálymentesítése, energetikai felújítása								
Bölcsőde felújítása								
Óvodák felújítása								
Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan								
Művelődési Ház felújítása								
Közösségi rendezvényter kialakítása								
További közösségi tér kialakítása								
Új Ápolási Intézet								
A Rendőrség épületének felújítása								
Társadalmi integráció, a szegénység mérséklése – társadalmi befogadás, önellátás								
Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban								
Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás, feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése								
Ökogaárdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés								
Kozmetikumok, szappanok, parfümök házilagos készítése								
A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek								
Közösségi szolgáltató központ, oktató és gyakorlótér kialakítása, közösségi szolgáltatások szervezése bezárt intézmény felújításával								
Szociális bérlakások építése								
Zöld Kunhegyes Program								
Zöld Kunhegyes Program kidolgozása								
A projekt előkészítő tervezések								
A program ütemezése szerint a rendszer kiépítése I. ütem								
Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése								
A 34. sz. út felújítása								
Kunhegyes-Karcag út megépítése								
3217. út egyes szakaszainak felújítása								
A Belvárosban a gyalogos és kerékpáros közlekedés elsőbbségét biztosító közlekedésszervezés								
Kerékpárút létesítése és kerékpársáv építés a városban belüli biztonságos kerékpáros közlekedés kialakítására								

Fejlesztések	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Turisztikai célú kerékpárút fejlesztés – az EUROVELO 11-hez kapcsolódás tervezése, kivitelezése (Tiszagyendai körgátig 10 km út)								
Parkolók kialakítása a Belvárosban								
Közösségi közlekedés (buszöblök) fejlesztése								
Kunhegyes társadalmi megújulási programja								
Tanulást és továbbtanulást ösztönző program kidolgozása és megvalósítása								
Társadalmi felzárkóztatási program								
Közösségszervezés, klubok indítása (biciklis klub, öko barátok köre, kecsketartók klubja)								
Új hagyomány teremtése – minden, ami kecske, minden, ami bicikli								
Rendezvények szervezése								
Települési környezet védelme, a településképp javítása								
Hiányzó infrastruktúrák fejlesztése								
Kunhegyes fásítása								
Kunhegyes virágosítása, a lakosság bevonásával								

4.7 A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A pénzügyi terv 2015-2020 közötti fejlesztéseket tartalmazza, minden soron a teljes tervezési időszakra szóló indikatív becslést tartalmaz a 6. táblázat. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Program a Kunhegyesi járás részprogramjára 2,4 milliárd Ft fejlesztési forrást alakított. Ezen felül az ágazati operatív programok közül az IKOP-ban érdekelt a város. A 197,5 milliárd Ft összköltségvetésű 4. Nagykunság – Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása – kapcsolódó nagyobb közlekedési fejlesztések projektcsomag 5 tételéből kettő érinti a várost, a 34. sz. út felújítása és a Karcag-Kunhegyes út megépítése. Az IKOP kerékpárút fejlesztési projektek Jász-Nagykun-Szolnok megyei kedvezményezettjei között még nem szerepel Kunhegyes. Az EFOP 1,3 milliárd Ft-ot tervez a kunhegyesi Ápolási Intézet új épületének megépítésére és felszerelésére.

Pénzügyi terv

6. táblázat: A stratégia pénzügyi terve

Fejlesztések	Projekt tartalma	Indikatív költség (mFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterület 1: Holt-Kakat rehabilitációja			
A Holt-Kakat rehabilitációja	A meder és a partok tisztítása, Holt-Kakat élővíz összeköttetésének kiépítése, vízszabályozási műtárgyak és a vízgépészet kiépítése	767,384	TOP 2.1, TOP 1.2
A kapcsolódó terület rendezése: sétányok, játszótérek, kialakítása, parkosítás	A Holt-Kakat mindkét partján parkosítás, sétányok és játszótér kialakítása, az egyik végén gördeszka pályás játszótér, a másik végén, játszótér ovisoknak, kisiskolásoknak való biciklis akadálypályával.		TOP 1.2
A közúti kapcsolatok kialakítása, felújítása	A városon végighúzó sétányok összeköttetése a közutakkal, a meglévő összeköttetések akadálymentes felújítása	10	TOP 1.2
Akcióterület 2: A 2. szegregátum szociális városrehabilitációja			
Akcióterületi terv, műszaki és építési tervek, elkészítése, pályázatok benyújtása	A Margaréta és Kamilla utcákban a szociális városrehabilitáció lehetőségeinek felmérése, az ingatlanállomány felmérése.	25	TOP 4.3

Fejlesztések	Projekt tartalma	Indikatív költség (mFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
	22 házban több mint 100 fő lakik a területen. A bontandó épületek helyén passzív-ház minősítésnek megfelelő lakóházak építésének előkészítése.		
A fejlesztések lebonyolítása, a beruházások lebonyolítása	Az akciótervben véglegesített terjedelemben és projektekkal a fejlesztések elvégzése.	300	TOP 4.3
Sportjátéktér kialakítása	A Falusias lakóöv mini városközponti tere játszótérrel ezen az akcióterületen épül fel. Bekerített foci/kézi/kosárlabda pálya és játszótér kialakítása.	50	TOP 4.3
Társadalmi felzárkózási program	A szegregátumban élők részt vesznek a város Társadalmi felzárkóztatási programjában. Résztvevők száma 40 fő.	5	TOP 4.3, TOP 5.2
Komlóssy-féle szélmalom felújítása	Az ipari műemléki épület látogathatóságának biztosítása, az épület felújítása, a környezet rendezése	100	TOP 1.2
Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése			
Vállalkozói projektek, telephely fejlesztések, energetikai beruházások, gépbeszerzés	A felmérések szerint a vállalkozók fejlesztési elképzeléseinek várható összege a 2022-ig	2000	GINOP, TOP 1,1
Vállalkozói inkubáció kiépítése Kunhegyesen	A Belvárosban meglévő, de kihasználatlan épületben a szolgáltatás kiépítése.	100	TOP 2,1
Ipari terület II. kiépítése	15 ha ipari terület teljes közművel való ellátása: víz-, villamos-, gáz-, csatornahálózatra rákötés és a szelektív hulladékgyűjtés kiépítése	117,8	TOP 1.1
Városi Strandfürdő fejlesztése, új, fedett medencék építése, szolgáltatásfejlesztés	Egy fedett gyógymedence és egy fedett úszómedence kiépítése, egy meglévő medence téli fedésének biztosítása, wellness szolgáltatások fejlesztése	400	TOP 1.2
Szálláshelyek kialakítása	Autós és faházás kemping kialakítása, infrastruktúra kiépítése	100	TOP 1.2
Turisztikai szolgáltatás és attrakció-fejlesztés	Falusi turisztikai kínálat kialakítása és összefűzése, pl. portavízit túra (háziállatok tartásának bemutatása, hagyományos mesterségek bemutatása, állatsimogató kialakítása) Lovas turizmus kínálatának fejlesztése	100	TOP 1.2
Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése	2016-2020-ig évente induló 40 órás vállalkozói ismeretek és kompetencia fejlesztő tanfolyam 3X20 fő/év	25	GINOP
Szociális szövetkezetek fejlesztései	Két szövetkezet helyi termékefejlesztési és foglalkoztatási program, új szociális szövetkezet létrehozása	300	TOP 1,1, GINOP
A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása			
Zöldségfeldolgozó építése	A közmunkaprogram keretében megtermelt zöldségfélék feldolgozására üzem létesítése	150	TOP 1.1, VP
Közmunkások építőipari képzése	40 fő/év	12	Hazai forrás
Közmunkások gyümölcsstermesztői képzése	40 fő/év	10	Hazai forrás
Közmunkások kisállat tenyésztési képzése	40 fő/év	10	Hazai forrás
Nádpanel gyártás integrációja, üzleti és műszaki tervének elkészítése, az üzem felépítése	Nádpanel gyártó telep kialakítása	250	TOP 1.1
Gyümölcsös és szőlő telepítése	2 hektár gyümölcsös telepítése, öntözés kiépítése	20	VP, hazai forrás

Fejlesztések	Projekt tartalma	Indikatív költség (mFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
Kecsketartás integrációja, állattartó telep kialakítása, tejfeldolgozó, szűrőpont	Komplett állattartó telep kialakítása meglévő felhasználásával, tejgyűjtő állomás, tejfeldolgozó üzem és szűrőpont felépítése	120	VP, hazai forrás
Kecske helyi termékálla kidolgozása, piackutatás	Helyi művészek és szakemberek bevonásával elkészül a termékálla, és a dizájn. Piackutatás a termékek elhelyezése érdekében (szállodák, éttermek, kereskedések)	20	VP, TOP 1.1
Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése			
Kormányhivatali ingatlanok rekonstrukciója, akadálymentesítése, energetikai felújítása*	Nem ismert közelebbi tartalom, Kunhegyes kedvezményezett település a programban		KÖFOP
Bölcsőde felújítása	Felújítás és energetikai korszerűsítés	150	TOP 1.4, TOP 3.2
Óvodák felújítása	Felújítás és energetikai korszerűsítés vagy központi óvoda kialakítása	285	TOP 1.4, TOP 3.2
Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan	Felújítás és energetikai korszerűsítés, kibővítés	100	TOP 3.2
Művelődési Ház felújítása	Teljes belső felújítás	200	TOP 3.2
Közösségi rendezvényter kialakítása0	Szabadtéri rendezvényter kialakítása a Belvárosban	50	TOP 4.3
Új Ápolási Intézet	A tüdőgondozó jelenlegi területén és az önkormányzat által átadott területen épül fel az új intézmény	1311	EFOP
A Rendőrőrs felújítása	200 nm épület és a szolgálati lakás teljes körű felújítása, a felszerelés cseréje, az udvar rendezése, a kerítés és a kapuk felújítása	150	KÖFOP
Szegénység mérséklése – társadalmi befogadás, önellátás			
Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban	40 fő/év képzése	10	TOP 6.3
Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás, feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése	50 fő/év képzése	10	TOP 6.3
Ökogazdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés	40 fő/év képzése	10	TOP 6.3
Kozmetikumok, szappanok, parfümök házilagos készítése	20 fő/év képzése	10	TOP 6.3
A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek	40 fő/év képzése	10	TOP 6.3
Közösségi szolgáltató központ, oktató és gyakorlótér kialakítása, közösségi szolgáltatások szervezése bezárt intézmény felújításával	A tanfolyamok és a gyakorlati foglalkozások lebonyolítására szolgáló helyiségek kialakítása Népfürdő létrehozása (2-2 állásos férfi-női tusoló, gyermek fürdető medence) Energiatakarékos, öko tisztószeret használó szociális mosoda kialakítása (2 db félprofi és 1 db mosodai mosógép, 1 db mosodai szárítógép, 1 db vasalógép, 1 db gőztisztító) A meleg víz biztosítása napkollektorok és a szürkevíz hőenergiájának visszanyerésével, a szürkevíz hasznosítása öntözésre	120	TOP 6.3
Szociális bérlakások építése	Kunhegyesen a szociális bérlakások leromlottak felújításuk, újjáépítésük szükséges, olcsó fenntartású passzív háznak megfelelő energiafelhasználású házak építése, amelyek alkalmasak önellátásra	150	TOP 4.3
Zöld Kunhegyes Program			

Fejlesztések	Projekt tartalma	Indikatív költség (mFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
Zöld Kunhegyes Program kidolgozása, koncepciókészítés	Kunhegyesi energiatermelés beindítása, a kiszolgáló közösségi és gazdasági háttér megszervezése, Az épületállomány energiahatékonyságának javítását szolgáló program A megújuló energiák hétköznapi használatának elterjesztése	30	TOP 3.2
A projekt előkészítő tervezések	Tervek elkészítése, engedélyezési eljárások	150	TOP 3.2
A program ütemezése szerint a rendszer kiépítése I. ütem	Az energiatermelés első ütemének megépítése és elindítása	1000	TOP 3.2
Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése			
A 34. sz. út felújítása*	55 km 11,5 tonnás burkolat-megerősítés		IKOP
Kunhegyes-Karcag út megépítése*	23 km új útszakasz építése		IKOP
3217. út egyes szakaszainak felújítása	Az út egyes szakaszainak felújítása	1000	TOP 1.3
A Belvárosban a gyalogos és kerékpáros közlekedés elsőbbségét biztosító közlekedésszervezés	Közlekedésszervezési koncepció készítése	25	TOP 3.1
Kerékpárút létesítése és kerékpársáv építés a városon belüli biztonságos kerékpáros közlekedés kialakítására	1500 m kerékpárút építése a Belvárostól a Mikrotérségi Tornateremig	50	TOP 3.1
Turisztikai célú kerékpárút fejlesztés – az EUROVELO 11-hez kapcsolódás tervezése, kivitelezése (Tiszagyendai körgátig 10 km út)	10 km kerékpárút építés, amellyel Kunhegyesről is elérhetővé válik az EUROVELO 11	330	IKOP, TOP 1.2
Parkolók kialakítása a Belvárosban	100 db parkolóhely kialakítása	20	TOP 3.1
Közösségi közlekedés (buszöblök) fejlesztése	5 db buszöblök felújítása, kialakítása	20,8	TOP 3.1
Kunhegyes társadalmi megújulási programja			
Tanulást és továbbtanulást ösztönző program	Alternatív iskolai felzárkóztatási program általános iskolában és középfokú képzésben (30 fő/év) Általános iskolai délutáni kreatív foglalkozások (200 óra/év) Pedagógusok, segítők képzési programja (60 fő) Felvételi felkészítő tanfolyamok (középsiskolai és felsőfokú felvételi) (20 fő/év 60 óra/fő) Nyelvvizsga felkészítés, az első és a sikeres nyelvvizsgadíj kifizetése (20 fő/év 60 óra/fő) Ösztöndíj program általános és középiskolásoknak (100 tanuló/év)	120	TOP 5.2, 5.3
Társadalmi felzárkóztatási program	Egyéni fejlesztés (20 fő/év, 40 óra/fő), Kommunikációs tréning 3X20 fő/év 20 óra, Kiscsoportos képzés: önellátás és klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodási ismeretek elsajátítása, gyakorlati képzés és tapasztalatcsere (5X20 fő/év 40 óra elmélet+20 óra gyakorlat)	100	TOP 6.3
Közösségszervezés, klubok indítása (biciklis klub, öko barátok köre, kecsketartók klubja)	Klubok szervezése, klubfoglalkozások megtartása, előadók meghívása, tanulmányi kirándulások	4	TOP 5.3
Új hagyományok teremtése – minden, ami kecske, bicikli és fenntartható	Az új hagyományok megalapozása, részprogramként beépülnek az összes városi rendezvényre	25	TOP 5.3
Rendezvények szervezése	30 városi, 10 térségi vonzerőt képviselő rendezvény szervezése	45	TOP 5.3

Fejlesztések	Projekt tartalma	Indikatív költség (mFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
Települési környezet védelme, a településkép javítása			
Hiányzó infrastruktúrák fejlesztése	Bel- és csapadékvíz elvezető csatornák építése, ivóvízhálózat rekonstrukciója		VT
Kunhegyes fásítása	6-8 ezer fa, cserje ültetése	50	TOP 4.3
Kunhegyes virágosítása	2016-2020 között a közterületek virágosítása a lakosság bevonásával	10	TOP 4.3

* A projektet tartalmazó program nem tartalmaz konkrét összeget a Kunhegyest érintő fejlesztést illetően.

5 Anti-szegregációs program

5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

Anti-szegregációs program

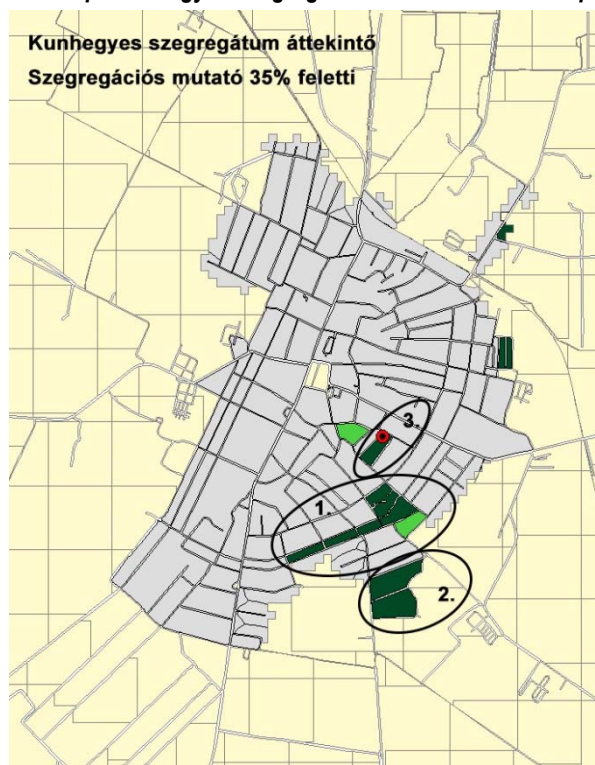
Kunhegyesn, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH három szegregátumot határolt le.

Az 1. sz. szegregátum a Kuthen vezér utca - Zádor utca - Árpád körút - Kolbászszer utca - Dankó Pista utca - Pósa Lajos utca által határolt tömböt jelenti. A 2. sz. szegregátumként jelölt terület a Purgány utca - névtelen utca - Margaréta utca által határolt tömb, a Margaréta utcát és a Kamilla utcát foglalja magában, amely etnikailag is szegregálódott terület. A 3. sz. szegregátum, a Wesselényi utca - Mikes Kelemen utca - Kolbászszer utca - Bezerédi utca által határolt területen helyezkedik el.

Számos mutató mentén a három szegregátum közül a 2. sz. szegregátum van a legrosszabb állapotban. Itt élnek a legnagyobb arányban 14 éven aluli gyermekek, ugyanakkor a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya is itt a legmagasabb. Ennek a területnek a lakossága a leghomogénebb etnikailag, nagyrészt roma családok élnek itt. A lakások állapota, komfortfokozata is ebben a szegregátumban a legrosszabb, és szegregátumok közül ez a terület esik a legtávolabb a városközponttól. A szegregátum legtávolabbi pontja a városközponttól körülbelül 1,6-1,8 km-re található, gyalog körülbelül negyed óra-húsz perc.

A második legrosszabb helyzetben lévő terület az 1. sz. szegregátum, amely egyben a legnépesebb a szegregátumok közül, és a legmagasabb szegregációs mutatóval rendelkezik (a lakosoknak több, mint 40%-a alacsony státusú). Itt is rendkívül magas a munkajövedelemmel nem rendelkezők száma, és – bár a 2. sz. szegregátumnál vegyesebb a lakosság etnikai összetétele – itt is magas a roma családok aránya.

7. térkép: Kunhegyes szegregátumokat bemutató térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

Valamennyi szegregátumban magas a lakásfenntartási támogatásban részesülő háztartások száma, a normatív alapon járó támogatásokat az szegregátumokban élő családok is megkapják. A háztartások nagyon nagy százalékában hiányzik azonban a rendszeres munkából származó jövedelem. Kunhegyesen a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya a 15-59 évesek között 49,9%, magas érték az országos 33%-hoz képest, a szegregátumokban azonban mindenütt 60% feletti a mutató, a 2. sz. szegregátumban 69% az érték. Problémát jelenthet, hogy az önkormányzatnak nincs lehetősége arra, hogy adósságkezelési szolgáltatást működtessen.

Valamivel kedvezőbb a helyzet a 3. sz. szegregátum esetén, nemcsak azért, mert ennek a területnek a lakosság létszáma a legalacsonyabb, hanem azért is, mert a legközelebb esik a város központjához.

A szolgáltatások elérhetősége a város központjától távolabb eső településrészekről általában nehezebb. Tömegközlekedési lehetőség az egész településen hiányzik, így a szegregátum és a városszövet között sem megoldott. A helyiek gyalog, illetve kerékpárral közlekednek az 1-1,8 km-es távolságokon.

Az óvodás gyermekek a szegregátumokból jellemzően a legközelebbi Zádor úti Óvodába járnak. A Helyi Esélyegyenlőségi Program adatai szerint a Zádor utcai óvodában 27 gyermek, a szegregátumtól néhány száz méterrel távolabbi Kossuth utcai óvodában 12 fő számított halmozottan hátrányos helyzetűnek 2013-ban. A másik két önkormányzati óvodai telephely a szegregátumoktól már lényegesen távolabb található, ezekben 8, illetve 9 fő HHH-s óvodás járt. Az adatok szerint a Zádor utcai óvodába jár a HHH gyermekek közel fele, ami az intézmények közötti szegregációt eredményezhet.

A szegregátumokban élő iskolás gyermekeket a két önkormányzati fenntartású iskola fogadja. A településen működő református iskola az önkormányzati iskolához képest kevés halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket fogad.

Mindhárom szegregált területen kiugróan rosszak a foglalkoztatási, és szociális mutatók.

7. táblázat: Kunhegyes város KSH által kijelölt és város által jóváhagyott szegregátumainak státusza – a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként)

Szegregátum	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság/Segélyezés)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 1.	A területen élők száma 195 fő. A szegregátumok közül itt a második legmagasabb a 0-14 évesek aránya, 17,4%. A 60 év felettiek aránya 16,9%.	Az aktív korúak több mint 64, 1%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több, mint 55 %-ban egyetlen foglalkoztatott sincs. 52 fő vesz részt közfoglalkoztatásban. Lakásfenntartási támogatásban 65 háztartás részesül, rendszeres szociális segélyben 42 fő. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 70 gyermek jogosult.	A területen található lakások száma 76, ebből 39,5%-a alacsony komfortfokozatú. A lakások több mint 7%-a egyszobás	A házak többsége tipikus falusi kockaház. A Dankó Pista utca a legszlammosabb, itt találhatóak nagyobb számban üres, bontásra érett épületek. a közművek ki lettek építve a szegregátum területén, ugyanakkor nincs pormentes út. a Dankó Pista, a Bródi Sándor utcában, valamint a Pósa L. u. egy részén, (66-116 sz.-ig).	A szolgáltatások nagy része a városközpontban elérhető el, de a városban nincs tömegközlekedés, így a szegregátumból sincs.	A területen magas a roma lakosság aránya	Általános Iskola, új tornatermék építése, feladat-ellátási helyeinek felújítása, bővítése, Kompetencia alapú oktatás, informatikai infrastruktúra fejlesztése. Óvodafejlesztés. Szennyvízelvezetési és tisztítási projekt, bel- és csapadékvíz rendezés
Szegregátum 2.	A területen élők száma 113 fő. A 0-14 évesek aránya, 35,4%. A 60 év felettiek aránya viszont 1,8%.	Az aktív korúak 69%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 37%-ában nincs foglalkoztatott. 22 fő vesz részt a közfoglalkoztatásban. Lakásfenntartási támogatásban 31 háztartás, rendszeres szociális segélyben 38 fő részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 33 gyermek jogosult.	A területen 22 lakás található, ennek 40,9 % alacsony komfort fokozatú. Ebben a szegregátumban nincs egyszobás lakás	A házak többsége tipikus falusi kockaház. A közművek ki lettek építve a szegregátum területén. Mindkét utca pormentes, az aszfaltos út azonban nagyon szűk.	A szolgáltatások nagy része a városközpontban elérhető el, de a városban nincs tömegközlekedés, így a szegregátumból sincs.	A területen elsősorban roma családok élnek.	Általános Iskola, új tornatermék építése, feladat-ellátási helyeinek felújítása, bővítése, Kompetencia alapú oktatás, informatikai infrastruktúra fejlesztése. Óvodafejlesztés. Szennyvízelvezetési és tisztítási projekt, bel- és csapadékvíz rendezés

Szegregátum	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság/Segélyezés)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 3.	A területen élők száma 60 fő, a 0-14 évesek aránya, 16,7%. a 60 éven felüliek aránya 20%. Ennek a szegregátumnak a demográfiai mutatói közelítenek a városi átlaghoz.	Az aktív korúak 63,2%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több, mint felében nincs foglalkoztatott. Közfoglalkoztatásban résztvevők száma 35 fő. Lakásfenntartási támogatásban 28 háztartás részesül. Rendszeres szociális segélyt kap 22 fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 21 gyermek jogosult.	A területen található lakások száma 23, ezek 30,4 -a alacsony komfortfokozatú. A lakások közül az egyik egy-szobás.	A közművek ki vannak építve, mindkét utca pormentes,	Mivel a szegregátum a város központjához közel helyezkedik el, a szolgáltatások könnyen elérhetőek az itt élők számára.	Vegyes etnikumú terület.	Általános Iskola, új tornatermék építése, feladat-ellátási helyeinek felújítása, bővítése, Kompetencia alapú oktatás, informatikai infrastruktúra fejlesztése. Óvodafejlesztés. Szennyvízelvezetési és tisztítási projekt, bel- és csapadékvíz rendezés

5.2 Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő projektek

Megvalósult települési fejlesztések

Az összes szegregátumot illetve az ott lakó embereket érintették az alábbi, 2010. 01.01. óta végrehajtott infrastrukturális és humán fejlesztések:

- ÉAOP-4.1.1/2F-2f-2009-0049 azonosító jelű Kunhegyesi Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola és Óvoda mikrotársági társulás új tornatermének építése, feladat-ellátási helyeinek felújítása, bővítése”
- TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0278 Kompetencia alapú oktatás bevezetésének modellje a többcélú közoktatási intézményben a tanulók iskolai sikerességének javítása érdekében
- TIOP-1.1.1-09/1-2010-0046 A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése Kunhegyesen
- KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0076 azonosító számú „Abádszalók — Kunhegyes közös szennyvízelvezetési és tisztítási projekt”
- ÉAOP-5.1.2/D3-09-2f-2010-0001Vásárhelyi Terv továbbfejlesztéséhez kapcsolódó bel- és csapadékvíz rendezés JNSZ Megyében
- TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0030 számú „Óvodafejlesztés Kunhegyes Város Óvodai Intézményében

Megvalósulás alatt álló projektek:

- EFOP-1.4.2-16-2016-00029 "Kezdetől fogva - Kezedet fogva"
- TOP-5.1.2-15-JN1-2016-00008 „Humán erőforrás bővítése a Kunhegyesi Foglalkoztatási Paktum Keretében”
- TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00009 „Zöld város kialakítása a Kakat-ér mentén, Kunhegyes belterületén”
- TOP-2.1.3-15-JN1-2016-00020 „Kunhegyes Kakat-ér rekonstrukciója I.”
- TOP-3.2.1-15-JN1-2016-00005 „Kunhegyesi Polgármesteri Hivatal épületének felújítása és energia felhasználásának racionalizálás”
- TOP-3.1.1-15-JN1-2016-00022 „Együttműködés megvalósítása a fenntartható közlekedésfejlesztés érdekében”

Az IVS meg nem valósult anti-szegregációs beavatkozásai

8. táblázat: A 2009-ben elkészített IVS tervezett, meg nem valósult anti-szegregációs célú beavatkozásai

Ágazat	Korábbi IVS anti-szegregációs tervének tervezett intézkedései	Tervezett indikátorok
Lakhatás	Szociális bérlakások építése	Nincsenek konkrét indikátorok
	Szociális bérlakások számának növelése	A szociális bérlakások építésének elkezdése
	Mobilizációs terv	Mobilizációs terv elkészítése
	A szegregátumok növekedésének megakadályozása	Helyi Építési Szabályzat Módosítása
Közoktatás	Minőségi oktatáshoz való hozzáférés	nem értelmezhető
	Tanoda program indítása	-
	Együttműködési projektek a családsegítő és képzési intézmények között	-
Foglalkoztatás	Foglalkoztathatóság javítása	-
	Felnőttképzési programok, szakmát nyújtó képzések	3 program, 50 fő bevonásával,

Ágazat	Korábbi IVS anti-szegregációs tervének tervezett intézkedései	Tervezett indikátorok
	Munkaerőpiacra való visszavezetés	Felzárkóztató és OKJ-s képzés 9 fő Képességfejlesztő tréning 5 fő
infrastruktúra	Közösségi terek és szolgáltató funkciók fejlesztése	1 db közösségi tér kialakítása
	Szilárd burkolatú utak építése	Pósa – Dankó utca 600m
Egészségügyi helyzet javítása	Egészségügyi helyzetfelmérés	-
	Egészségügyi szűrővizsgálat megvalósítása a szegregátumokban	-

A 9. számú táblázat tartalmazza azon beavatkozásokat, amelyek az integráció érdekében megvalósultak a 2009-es IVS elkészítése óta.

A szegregáció oldása és a szegregátumok lakhatási, infrastrukturális helyzetében történtek változások. Valamennyi szegregátum infrastruktúráját, és ezzel az itt lakók életminőségét is javító beruházások történtek.

A 2009-es IVS Anti-szegregációs Programja által megfogalmazott célok:

A városrészek fejlesztéséhez kapcsolódó antiszegregációs beavatkozások átfogó célja a szegregált területeken élők életminőségének javítása, és a szegregátumok tervszerű felszámolása.

1. Képzési és képezhetőségi lehetőségek javítása
 - Minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása
 - Tanulás fizikai feltételeinek és a támogató családi háttér biztosítása
2. A szociális és jövedelmi helyzet javítása
 - Foglalkoztathatóság javítása
 - Munkaerő-piacra való visszavezetés
 - Egészségügyi helyzet javítása
3. A városrészek infrastrukturális feltételeinek a javítása, elérhetőségének fejlesztése
 - Infrastrukturális feltételek javítása
 - Közösségi terek és szolgáltató funkciók fejlesztése
 - Mobilizációs terv elkészítése
 - Lakhatási körülmények javítása a lakások komfortfokozatának emelése
 - Szociális bérlakás állomány növelése

Az IVS megvalósult anti-szegregációs beavatkozásai

9. táblázat: Anti-szegregációs célú beavatkozások és azok eredményei (2007-2014) a városban

	Azi IVS antiszegregációs terv megvalósult intézkedései (zárójelben a cél sorszáma, amihez hozzájárul)	Eredmény /értékelés
Horizontális anti-szegregációs projektek	Pedagógusok részvétele az integrációt segítő módszertani tovább képzésekben (1)	A pedagógusok 100%-a részt vett IPR képzésben
Szegregátum 1.2.3.	Szennyvíz hálózat kiépítése (3)	Kiépült a város szennyvízhálózata
Szegregátum 1.	Szilárd burkolatú utak építése (3)	Szigligeti-Kürt-Bihari utcák építése

Megjegyzés: a szegregátum jelölések a táblázatban a 2009.-ben készült IVS szerinti szegregátumokat jelöli. A 2011-es adatok szerinti lehatárolás alapján a korábban 1. sz. szegregátumnak nevezett terület ma már nem minősül szegregátumnak. A korábbi IVS-ben 1. sz. szegregátumként jelölt terület a 2011-es lehatárolás szerint készült térképen 1. sz. szegregátumként szerepel, a korábban 3. sz. szegregátumként jelölt terület pedig 2. sz. területként szerepel a jelenlegi térképen.

5.3 Anti-szegregációs intézkedési terv

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

5.3.1.1 Anti-szegregációs célok

Kunhegyes elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

Anti-szegregációs
célok**10. táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai**

Horizontális célok	Alcélok
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen	
2. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyermekek kiegyenlített aránya intézményegységek, és párhuzamos osztályok között. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése, a továbbtanulási mutatók javítása a HHH tanulók körében. A lemorzsolódás csökkentése.
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése, a tartós munkanélküliek számának csökkentése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése A munkahelyteremtéshez hozzájáruló beruházásokkal, a munkaerőpiac igényeivel összehangolt képzések biztosítása
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése Az alapellátáson túlmutató szociális szolgáltatások biztosítása a szegregátumokban élők számára.
5. Közösségi terek, közösségi szolgáltatások biztosítása	A szabadidő hasznos eltöltése feltételeinek biztosítása Az iskolán kívüli, iskolai sikerességet segítő, programok helyszíneinek biztosítása Minden korosztály részére biztosítani a közösségi tereket
6. Egészségtudatosság fejlesztése városi szinten, és ezen belül kiemelten a szegregált területeken	Egészségterv készítése, egészségmegőrző és szűrő programok biztosítása

A nagy létszámú szegregátumok megszüntetése nem lehetséges, ezért legfőbb célunk, hogy a rossz állagú ingatlanok felszámolásával, a mobilizációs lehetőségek megteremtésével a szegregációt oldjuk, a szegregátumokban élők számát csökkentjük. Emellett, hogy a területek rehabilitációjával megteremtjük az élhető lakókörnyezetet.

Anti-szegregációs
terv területi célok**11. táblázat: Az anti-szegregációs terv terület specifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban**

Terület specifikus célok	Szegregátum 1	Szegregátum 2	Szegregátum 3
A településrendezésben a szegregációt csökkentő intézkedések megjelenítése, építési tilalom elrendelésével	X	X	
Mobilizációs program kidolgozása az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának csökkentése érdekében	X	X	X
A hiányzó járdák és pormentes útburkolatok kialakítása	X	X	
Élhetőbb környezet kialakítása: A lakókörnyezet rehabilitációja, területrendezési program a lakosság bevonásával. játszótér, sportpálya építése	X	X	
Közösségi munka elindítása, közösségi ház kialakítása	X	X	
Biztos Kezdet jellegű programok, tanoda jellegű programok működtetése	X	X	
A közüzemi tartozások csökkentése előrefizetés, kártyás mérőórákkal	X	X	X
Foglalkoztatás növelését is célzó beruházás, kulturális- közösségi szolgáltatások bővítését célzó beruházás megvalósítása a szegregátum közelében, amely a terület felértékelődéséhez, és a lakosság életminőségének javításához egyaránt hozzájárul	X	X	
A területen élők képzettségének és foglalkoztatottságának javítását célzó programok megvalósítása	X	X	X

Anti-szegregációs
terv horizontális
célok

5.3.1.2 Általános – horizontális anti-szegregációs intézkedések

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása, Kunhegyes számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. Ennek tudatában a város messzemenőig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinek, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését. Emellett az Önkormányzat a Szociálpolitikai Kerekasztal és a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal közösen Anti-diszkriminációs jelzőrendszert alakít ki és működtet annak érdekében, hogy a településen az esélyegyenlőség és a szegregáció-mentesség a mindennapok részévé váljon.

Az anti-szegregációs beavatkozások egyes elemei megkülönböztethetők a szerint, hogy az adott beavatkozás „kemény” (alapvetően fizikai jellemzők szerint mérhető, pl. infrastrukturális) vagy „puha” (alapvetően humán tényezőkre irányuló) jellegű-e. Általában elmondható, hogy önmagában a kemény, illetve a puha beavatkozás ritkán vezet eredményre, hatásos és maradandó eredmény ezek optimális kombinációjával érhető el. Ennek megfelelően a város által alkalmazott intézkedések tartalmaznak kemény és puha elemeket egyaránt.

A városvezetés meggyőződése, hogy az esélyteremtés legfontosabb eszközét a megfelelő színvonalú és mindenki számára hozzáférhető oktatás jelenti. Ugyanakkor már az óvodába lépés előtt szükségesek olyan fejlesztések, melyek a korai fejlesztés és egyéb szociális szolgáltatások körébe tartoznak. Ennek érdekében pályázati források függvényében Biztos Kezdet Gyerekházat alakít ki és/ vagy biztos kezdet jellegű szolgáltatásokat indít és működtet.

Az óvodai nevelésben résztvevő feladat-ellátási helyek között a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes eloszlását biztosítani kell.

A Biztos Kezdet jellegű programok mellett az óvodai feladatellátási helyeken növelni kell a pedagógiai munkát segítő szakemberek kapacitását. (Pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus alkalmazása a szükségleteknek megfelelő óraszámokban). Kiscsoportos és egyéni fejlesztés biztosítása. Az óvodában az óvodapedagógusi létszám biztosítása a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A kialakításra kerülő közösségi házban nyári napközi biztosítása szükséges, nyári étkeztetéssel, a hátrányos helyzetű tanulók részére. Olyan foglalkozások lebonyolítására van szükség, melyek biztosítják a gyermekek felzárkózási esélyeinek növelését és a szabadidő értelmes eltöltését.

A hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók egyéni és csoportos fejlesztését, illetve a szabadidő hasznos eltöltését célzó tanoda létrehozása szükséges. A nem formális tanulási módszerekre épülő kompetencia-fejlesztés elősegíti az iskolai sikerességet és erősíti a továbbtanulási motivációkat.

A hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának megelőzése, a devianciák, a fiatalkori bűnözővé válás elkerülése és a BTM nehézségekkel küzdő gyermekek problémáiban való segítségnyújtás biztosítása érdekében a KLIK helyi tankerületével együttműködve segíti az Önkormányzat az iskolai drogprevenció, a stressz prevenció és a családi életre nevelés érdekében szervezett átfogó iskolai programokat, az iskola, és a szociális-gyermekvédelmi intézmények szakembereinek együttműködésével, kortárs segítők, civil szervezetek bevonásával.

A középiskolába járó hátrányos helyzetű diákok lemorzsolódásának csökkentése érdekében az Önkormányzat speciális ösztöndíjat hoz létre, amely motiválja a diákok iskolai sikerességét és az intézményben történő benmaradását.

A megfelelő színvonalú szociális munka biztosítása érdekében rendkívül fontos a szociális területen dolgozók továbbképzése, új gyakorlatok, lehetőségek megismerése. A szolgáltatások bővítése pályázati forrásokból oly módon, hogy az új szolgáltatások, projektek hatékony működtetése érdekében létszámfejlesztésre is sor kell, hogy kerüljön.

Mindezen célok eléréséhez tud hozzájárulni a nyertes EFOP-1.4.2-16-2016-00029 "Kezdetől fogva - Kezdetet fogva" pályázat.

Az alacsony státuszú lakosok foglalkoztatásának elősegítése érdekében az önkormányzat előnyben részesíti a beruházások során azon vállalkozásokat, akik alacsony státuszú lakosságból választanak munkavállalókat. Számukra helyi adókedvezményeket biztosítása megfontolandó.

A TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00009 „Zöld város kialakítása a Kakat-ér mentén, Kunhegyes belterületén”, illetve a TOP-2.1.3-15-JN1-2016-00020 „Kunhegyes Kakat-ér rekonstrukciója I.” című pályázat kivitelezőjének kiválasztásánál figyelembe vételre kerül helyi hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatása.

A foglalkoztatás érdekében, a lakókörnyezetek rehabilitációjához is kapcsolódóan az önkormányzat saját nádfeldolgozó üzemet és a házak náddal történő szigetelését elvégző építőipari részleget kíván létrehozni.

Kunhegyesen két szociális szövetkezet alakult, amelyek alapjai a helyi szociális gazdaságnak, amelyek TOP és a későbbiekben GINOP forrásból tovább fejleszthetők.

12. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás időtávja
1. Esélyegyenlőség biztosítása	Anti-diszkriminációs jelzőrendszer működtetése	Jegyző, Szociálpolitikai Kerekasztal és az RNÖ	Nem releváns	2015-
2. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az óvodai feladatellátási helyek között	Óvodavezető	Nem releváns	2015-
	Kiscsoportos és egyéni fejlesztések, terápiák biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére, a fejlesztő szakemberek biztosításával.	Óvodavezető	Saját forrás	2016-
	Az óvodapedagógusok létszámának biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelően	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Nyári napközi biztosítása	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Tanoda létrehozása	Polgármester	Saját forrás, EFOP	2016-
	Iskolai prevenció programok működtetése, szakmaközi együttműködéssel	Jegyző, intézményvezetők	saját forrás	2015-
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Nádfeldolgozó üzem létrehozása	Polgármester	Saját forrás, EFOP, TOP, GINOP	2018-
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Foglalkoztatás bővítéséhez kapcsolódó képzések tervezése, megvalósítása	Polgármester	JNSZ Munkaügyi Központ, TOP, EFOP	2016-
	A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház / vagy program működtetése	Polgármester	Hazai forrás	2016-
	A jelzőrendszer sikerebb működése, és prevenció programok működtetése	Jegyző, Szociálpolitikai Kerekasztal	Nem releváns	2015-
	Szociális szakemberek képzése	Mikro-társági Szociális Intézmény vezetője	Saját forrás, TOP	2016-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás időtávja
5. Közösségi terek biztosítása	Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatások helyszínéül épület biztosítása	Polgármester	Saját forrás, EFOP	2016-

5.3.1.3 Terület (szegregátum) specifikus anti-szegregációs intézkedések

Terület specifikus anti-szegregációs intézkedések

A Kunhegyesen található három szegregátum közötti egyik legfőbb különbség a városszerkezeti adottságokból fakad. A 3. számú szegregátum a városközpont közelében, az 1. és 2. számú szegregátumok azonban a város peremén helyezkednek el. Míg az előbbi esetében alapvetően rehabilitációs programok alkalmazására van szükség, addig az utóbbiakban – legalábbis hosszabb távon – mobilizációs intézkedések kell hogy megvalósuljanak. A településen található szegregátumok felszámolása nem lehetséges. Az 1. és 2. számú szegregátum – méretéből és az ott található ingatlanok magas számából adódóan – nem szüntethető meg. Az 1. és 2. számú szegregátum területén nagy számban találhatóak szociálpolitikai kedvezményből épített ingatlanok. A 3. számú szegregátum területén nincs etnikai szegregáció, vegyes a lakosság etnikai összetétele. Ezen szegregátum esetében elsősorban horizontális beavatkozások tervezése szükséges. Az 1. és 2. számú szegregátumban mindezek mellett szükséges a szegregáció oldása és az ott élők részére a lakhatási mobilizáció feltételeinek megteremtése, a mobilizáció elősegítése is. Emellett rendkívül fontos, hogy a szegregátumokban az alacsony státuszú lakosság koncentrációja ne növekedjen, ezért az 1. és 2. számú területen építési tilalom elrendelése, valamint a szegregátum duzzadásának megállítása érdekében a szegregátum és környezete egészében a lakókörnyezet minőségének javítása, valamint az ingatlanok értékének növelésén keresztül az ott lakók jövedelempozíciójának javítása szükséges.

A lakókörnyezet rehabilitációja során szükséges az 1. 2. sz. szegregátumok területén a járdák kialakítása, az utak szélesítése, a burkolat megújításával egyidejűleg. A pormentes burkolattal nem rendelkező útszakaszok burkolása szükséges.

A rehabilitáció során továbbra is figyelmet kell fordítani az illegális szemétkerakók felszámolására, illetve a kialakulás megelőzésére.

A zöldfelületek folyamatos növelésével elő kell segíteni az élhetőbb lakókörnyezetet a szegregátumok területén.

A szegregátumok területén hiányoznak a közösségi terek. Ez elsősorban az 1. és a 2. számú szegregátum esetében különösen releváns, hiszen a városközpont és a közösségi terek távolsága miatt ezeket az itt élők tudják a legkevésbé igénybe venni. A gyermekek részére nincs közösségi színtér, ezért egy játszótér megépítése indokolt.

A szegregátumokon kívül, integrált lakókörnyezetben, bérlakások kialakításával szükséges a szegregátumok oldását, az ott élők számának csökkentését elősegíteni.

A közműszolgáltatókkal együttműködve kártyás mérőórák kihelyezését szükséges kezdeményezni azon családok esetében, ahol a közművek díjhátralék miatt lekötésre kerültek az ingatlanokról.

Az önkormányzat épületet biztosít az 1. sz. és a 2. sz. szegregátumból könnyen megközelíthető helyen, olyan közösségi ház létrehozására, mely befogadhatja a Biztos Kezdet Gyerekház és a tanoda szolgáltatásokat. Emellett a az 1. sz. és a 2. sz. szegregátum területén játszótér, valamint a két szegregátumból egyaránt megközelíthető sporttevékenységre alkalmas közösségi teret alakít ki.

13. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum specifikus intézkedései

Szegregátum sorszáma	Konkrét intézkedés/ beavatkozás	Érintett terület specifikus cél	Felelős partner	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
Szegr 1., 2.	Építési tilalom elrendelése	A szegregáció erősödésének megakadályozása	Polgármester	Nem releváns	2015
Szegr 1., 2.	Járdák kiépítése	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	Saját forrás, START Munkaprogram	2015-2017
Szegr 1.	Pormentes útburkolatok kiépítése	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	Saját forrás	2016
Szegr 2.	Utak szélesítése, burkolat megújításával	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	Saját forrás, egyéb pályázati forrás	2017
Szegr 1., 2.	Zöldfelületek növelése	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	Saját forrás, TOP	2016-2017
Szegr 1. 2.	Játszótér építése, sportpálya kialakítása	kültéri, hasznos szabadidő eltöltést célzó infrastruktúrák biztosítása	Polgármester	TOP	2017
Szegr. 1., 2.	Bérlakások kialakítása integrált lakókörnyezetben	A szegregáció oldása	Polgármester	Saját forrás, TOP	2017-
Szegr. 1., 2., 3.	Kártyás mérőórák elhelyezése	Az elvárható életminőséghez szükséges feltételek elősegítése	Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény vezetője	Saját forrás	2015-
Szegr. 1. 2.	Közösségi Ház létrehozására	szolgáltatások fejlesztése, bővítése	Polgármester	TOP	2016-
Szegr. 1.2.3.	Szociális városrehabilitációs program megvalósítása	A szegregáció erősödésének megakadályozása Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	TOP	Pályázati forrástól függően

5.3.1.4 Az anti-szegregációs beavatkozások ütemezéseAnti-szegregációs
beavatkozások
ütemezése**14. táblázat: Az anti-szegregációs terv intézkedéseinek ütemezése**

Intézkedés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Anti-diszkriminációs jelzőrendszer működtetése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az óvodai feladatellátási helyek között	X	X	X	X	X	X	X	X	X
egyéni és kiscsoportos fejlesztések, terápiák biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére		X	X	X	X	X	X	X	X
Az óvodapedagógusok létszámának biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelően	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nyári napközi biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tanoda létrehozása		X	X	X	X	X	X	X	X
HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nádfeldolgozó üzem létrehozása, szociális szövetkezet létrehozásának megteremtése				X	X	X	X	X	X
Foglalkoztatás bővítéséhez kapcsolódó képzések tervezése, megvalósítása		X	X	X	X				
A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház programok működtetése		X	X	X	X	X	X	X	X
Prevenációs programok indítása az iskolákban, szakmaközi és civil együttműködéssel	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szociális szakemberek képzése		X	X	X	X	X	X	X	X
Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatások helyszínül épület biztosítása		X							
Építési tilalom elrendelése	X								
Járdák kiépítése	X	X	X						
pormentes útburkolat kiépítése		X	X						
Sporttevékenységhez közösségi tér kialakítása			X						
Zöldfelületek növelése		X	X						
játszóter építése			X						
Bérlakások kialakítása integrált lakókörnyezetben			X	X	X	X	X	X	X
Kártyás mérőórák elhelyezése	X	X	X	X	X	X	X	X	X

5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bárminemű beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak.

A tervezett intézkedések szegregációs hatásainak kivédése

A projektfejlesztés során a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága érdekében mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítjuk a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot bevonjuk ezen folyamatokba.

A közösségi térként és szociális, oktatási célra is használt épületet a szegregátumok közelében, de integrált lakókörnyezetben alakítjuk ki, hogy biztosítsuk a többségi társadalom tagjainak a részvételét a szolgáltatásokban. A különböző fejlesztések fizikai megközelíthetőségének tervezése elengedhetetlen a mindenki számára biztosított hozzáférés érdekében.

Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

Kunhegyes város az ITS-ben tervezett fejlesztések során figyelembe veszi az antiszegregációs alapelveket. Potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések a stratégiában nem szerepelnek.

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

15. táblázat: Tervezett fejlesztések, amelyek eredményeként javulhatnak a szegregációs mutatók

A tervezett projekt címe	A projektben tervezett tevékenységek
A 2. szegregátum szociális városrehabilitációja	A Margaréta és Kamilla utcákban a szociális városrehabilitáció lehetőségeinek felmérése, az ingatlanállomány felmérése. 22 házban több mint 100 fő lakik a területen. A bontandó épületek helyén passzívház minősítésnek megfelelő lakóházak építése.
	Sportjátéktér kialakítása
	A Falusias lakóövi mini városközponti tere játszótérrel ezen az akcióterületen épül fel. Bekerített foci/kézi/kosárlabda pálya és játszótér kialakítása
	Komlóssy-féle szélmalom felújítása. Az ipari műemléki épület látogathatóságának biztosítása, az épület felújítása
	A szegregátumban élők részt vesznek a város Társadalmi felzárkóztatási programjában, ahol önellátási és klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodási ismeretek elsajátítása, gyakorlati képzés folyik. A program része az egyéni fejlesztés és tapasztalatcserék szervezése. Résztevők száma 40 fő.
Szociális szövetkezetek fejlesztései	Két szövetkezet helyi termékfejlesztési és foglalkoztatási program
A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása	Zöldségfeldolgozó építése Közmunkások építőipari képzése Közmunkások gyümölcsstermesztői képzése Közmunkások kisállat tenyésztési képzése Nádpanel gyártás integrációja, üzleti és műszaki tervének elkészítése, az üzem felépítése Gyümölcsös és szőlő telepítése Kecskegyári integrációja, állattartó telep kialakítása, tejfeldolgozó, szűrőpont Kecske helyi termékálla kidolgozása, piackutatás

A tervezett projekt címe	A projektben tervezett tevékenységek
Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése	Bölcsőde felújítása Óvodák felújítása
Társadalmi integráció, szegénység mérséklése – társadalmi befogadás, önellátás	Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás, feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése Ökogaárdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés Kozmetikumok, szappanok, parfümök házilagok készítése A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek Közösségi szolgáltató központ, oktató és gyakorlótér kialakítása, bezárt intézmény felújításával Szociális mosoda kialakítása a rászorulóknak, helyben használható gépek (mosógép, szárítógép, vasalógép, varrógép, stb.) „Népfürdő” kialakítása rászorulóknak
Kunhegyes társadalmi megújulási programja	Tanulást és továbbtanulást ösztönző program Társadalmi felzárkóztatási program
Települési környezet védelme, a településkép javítása	Kunhegyes fásítása 6-8 ezer fa, cserje ültetése Kunhegyes virágosítása, a lakosság bevonásával 2016-2020 között a közterületek virágosítása a lakosság bevonásával
EFOP-1.4.2-16-2016-00029 "Kezdetől fogva - Kezdetet fogva"	<ul style="list-style-type: none"> - Csökkenjen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek száma a járásban. - A szakemberek képzése a halmozott hátrányok kezelésére vonatkozó gyakorlati ismeretek és a kölcsönös tanulás lehetősége; a szinergiák jobb kihasználása a gyerekek és szüleik hatékony támogatása érdekében. - A rászorulókat támogató szolgáltatások hatékonyságának növelése, és kapacitásuk fejlesztése. - A területi hátrányok és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatáshiányok csökkentése, melyek erősen meghatározzák a gyerekek későbbi lehetőségeit, életminőségét. - A szakember- és fejlesztési kapacitáshiány pótlása. - A hiányos és/vagy alacsonyabb szakmai színvonalú szolgáltatások pótlása vagy fejlesztése. - A programok megvalósítása a képesség-készségfejlesztés -, tanulás -, fejlesztőpedagógiai -, korai képességgondozás területén. - A helyi igények figyelembevételével kidolgozott, a legkorábbi életkortól induló, a szülők bevonásával történő beavatkozások megvalósítása - Szakemberek hosszú távú támogató jelenléte a felzárkózás érdekében. <p>A projekt keretében elérendő specifikus célok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A szegénység csökkentése érdekében családi gazdálkodási stratégiák átalakítása, jövőkép kialakítása, a szegény családokban élő gyerekek fokozott támogatása, szocializációjuk segítése; körükben a Biztos Kezdet szemlélet elmélyítése, elterjesztése, - Az alacsony képzettség hosszú távú csökkentése, a hátrányos helyzetű gyerekek iskolai és iskolán kívüli képesség- és készségfejlesztése, továbbtanulási arányuk növelése, a korai iskolaelhagyás csökkentése, - Egészségtudatos életmód elterjesztése a hátrányos helyzetű gyerekek és szüleik körében, melynek keretében az egészségi állapot javítása, tinédzserszülések csökkentése, szenvedélybetegségek, egyéb devianciák csökkentése, - A humán szolgáltatások kapacitásbővítése a támogatott hátrányos helyzetű területeken,

A tervezett projekt címe	A projektben tervezett tevékenységek
	<ul style="list-style-type: none"> - A szociális, pedagógiai, kulturális, egészségügyi ellátórendszer intézményei közötti együttműködések javítása, - Szakemberek számának növelése, hiányzó szakember-kapacitás pótlása (pl.: iskolapszichológus, szociális munkás, gyógytornász, fejlesztő pedagógus), - Cselekvőképes helyi közösségek kialakítása, önszerveződések ösztönzése és megerősítése.
TOP-5.1.2-15-JN1-2016-00008 „Humán erőforrás bővítése a Kunhegyesi Foglalkoztatási Paktum Keretében”	A támogatási kérelem alapvető célja a foglalkoztatottsági szint növelése, a magasan képzett munkaerő rendelkezésre állása, a szakképzés minőségi javítása, a hátrányos helyzetű lakosság tartós munkaerő-piaci integrációja és a helyi partnerségek megerősítése, ezáltal pedig a járás gazdasági helyzetének és versenyképességének javítása.

6 A stratégia külső és belső összefüggései

6.1 Külső összefüggések

6.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez és a beruházási prioritásokhoz

Illeszkedés vizsgálat

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika 11 tematikus célkitűzést fogalmazott meg. A tematikus célkitűzésekhez 55 beruházási prioritást rendelt. (1. melléklet)

Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be.

EU 2020 Tematikus célok és beruházási prioritások

16. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU	
	tematikus célok	beruházási prioritások
T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	TO3, TO4, TO8	3a, 3c, 4b, 8a, 8f
T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése a gazdaság megerősítésére	TO3, TO6, TO8, TO9	4c, 6c, 6e, 8a, 9h
T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	TO1, TO5, TO6, TO4	1b, 4a, 4b, 4e, 4g
T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	TO4	4f
T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése az életminőség javítására	TO4, TO9	4c, 9a
T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	TO4, TO8, TO10	4c, 8d, 8e, 9b, 10b
T7: Települési környezet védelme, a településképp javítása, szociális városrehabilitáció	TO4, TO6, TO8, TO9	4c, 6e, 8d, 8e, 9b

6.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

OFTK-hoz illeszkedés

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

- Szakpolitikai célok:
 - Versenyképes, innovatív gazdaság
 - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése
 - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
 - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
 - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
- Területi célok:
 - Az ország makro-regionális szerepének erősítése

- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

Kunhegyes város stratégiájának célrendszere elsősorban saját helyzetének stabilizálására, a gazdaság, a közszolgáltatások helyi erőforrások fenntartható hasznosítására épülő fejlesztésére, a közösségi kohézió erősítésére és a szegénység visszaszorítására irányul. A szakpolitikai célok mindegyike érinti a város megfogalmazott törekvéseit.

Kunhegyes a területi célok vonatkozásában a vidéki térségek népességmegtartó képességének növelése és a területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése témakörében érintett, mint célterület.

Kunhegyes a megye belső periferiájához tartozó, a jelentős munkanélküliséggel sújtott település, ezért a periférikus helyzetű települések felzárkóztatására irányuló elképzelések megvalósítása hozhat előrelépést a város életében. A periférikus helyzetű települések fejlesztésében a hangsúly a térségi központok megerősítésére helyezett, ami a Kunhegyesi járásban a járásszékhely erejének növelését jelenti. Ez a város perspektíváit kedvezőbben mutatja.

Megyei területfejlesztési koncepcióhoz / programhoz illeszkedés

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Koncepció háromszintű stratégiai célrendszert határoz meg: területi, specifikus és horizontális célokat. A dokumentum a Kunhegyesi Járást az T5 területi cél: Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése alá sorolja. A területi célhoz 4 specifikus célt rendel:

- S1: A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása
- S2: Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése
- S3: Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása
- S4 : A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása

A térségre öt prioritást határoz meg, amelyből az alábbiak érintik a várost:

2. Holtágak integrált tájgazdálkodási és turisztikai programba illesztett összehangolt rehabilitációja
Főbb beavatkozások: vízgazdálkodási-ökológiai-rekreációs célú integrált holtág-megújítás, vízutánpótlás, holtágak tájgazdálkodási célú hasznosítási feltételeinek megteremtése, vizsgálva egyes holtágak összekapcsolásának lehetőségét, holt-ág rezervátum

4. Tájgazdálkodási mintaprojektek, a táji diverzitást és a turisztikai vonzerőt növelő fejlesztések megvalósítása a Tisza mentén

Főbb beavatkozások: Nagykörű, Tiszabő-Tiszaroff térség, Tiszaföldvári térség, Körös mente-Tiszazug tájgazdálkodási mintaprojektek; erdősítés, tájfásítás, mozaikosabb tájkép kialakítása az S.4. specifikus célhoz is kapcsolódva, EUROVELO, vízi és kerékpáros túra bázisok gátör házakkal kombinált hálózatának integrált fejlesztése

5. Szociális fókuszú integrált tájgazdálkodás ösztönzése a Tisza menti kistelepülésekben

Főbb beavatkozások: munkaintenzív, jelentős foglalkoztatási képességű gazdálkodási formák kialakítása, vízgazdálkodáshoz kapcsolódó élelmiszer- és nyersanyagtermelés, extenzív gyümölcsstermesztés, ártéri gazdálkodás, legeltető állattartás, erdőgazdálkodás, megújuló energiaforrás-termelés, az önfenntartás irányába mutató ellátórendszerek kiépítése

Kunhegyes város integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott célok reflektálnak a megyei koncepcióban megfogalmazott stratégiai célokra. A prioritások közül háromhoz közvetlenül kapcsolódnak a város fejlesztési elképzelései.

Megyei területfejlesztési program

Jász-Nagykun-Szolnok megye Területfejlesztési Programja Kunhegyest és a járását a legkevésbé fejlett belső perifériájának tekinti. A Program hat prioritás köré csoportosítja a tervezett fejlesztéseket:

- Gazdaságfejlesztés
- Közlekedésfejlesztés
- Agrárium fejlesztése
- Környezeti erőforrások hatékony megőrzése
- Esélyteremtő, befogadó, egészséges társadalom
- Település-fejlesztési programok

Az ITS készítésének projektgyűjtési munkálatai során a megyei program minden prioritásához kapcsolódik fejlesztési elképzelés Kunhegyesen. A város nagyobb projektei nevesítetten is szerepelnek a megyei területfejlesztési programban. A fejlesztéseket a döntési kompetencia függvényében a megyei területfejlesztési operatív programhoz, illetve az ágazati operatív programokhoz sorolja, amelyeken belül a beavatkozások megvalósítását projektcsoportok szolgálják.

Kunhegyes az alábbi projektcsoportokban érintett:

VI.1.1. Megyei gazdaságfejlesztési részprogram

1. Jász-Nagykun-Szolnok megyei gyermekintézmény-fejlesztési program
3. Közép-Tisza-menti turizmusfejlesztési program
7. Nagykunság – Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása

VI.1.3. Kistérségi előzetes fejlesztési részprogram

6. Tiszafüredi Kistérségi Előzetes Fejlesztési Részprogram

1. Energiahatékonyt eredményező fejlesztések
2. Településbiztonság
3. Közlekedés fejlesztése
4. Közösségi terek kialakítása, közösségi infrastruktúra fejlesztése
6. Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése

VII. Ágazati operatív programokhoz kapcsolódó részdokumentum

VII. 1. Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) projektcsoportok

5. Nagykunság – Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása
6. Nagykunság – Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása – turizmusfejlesztés Gyógy- és termálturisztikai fejlesztés Kunhegyesen

VII. 2. Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP)

6. Ivóvízminőség-javítás
7. Belterületi vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés

VII. 3. Intelligens Közlekedésfejlesztés Operatív Program (IKOP)

4. Nagykunság – Tisza-tavi térség gazdasági felzárkóztatása – kapcsolódó nagyobb közlekedési fejlesztések
 34. sz. Fegyvernek-Tiszafüred főút 115 kN tengelyterhelésre történő megerősítése, Kunhegyes-Karcag új összekötő út megépítése.

VII. 4. Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) projektcsoportok között

5. Alap- és középfokú oktatásfejlesztés
7. Járó- és fekvőbeteg ellátás, egészségfejlesztés

Hazai forrásból megvalósuló projektek:

2. Az állami mellékúthálózat fokozott ütemű felújítása Jász-Nagykun-Szolnok megyében 3217. sz. Kunhegyes-Tiszaszőlős összekötőút – 22,0 km,

6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

Tisza-tó Nemzeti Program

2013-ban elkészült a Tisza-tó Nemzeti Program, a Tisza-tó területfejlesztési programja. A programban Kunhegyes a Tisza-tótól távolabbi települések között szerepel, közvetlenül nem kapcsolódik a Tisza-tó turisztikai iparához, a város szerepe a térség gazdasági és szolgáltató szektorának részeként értelmezett.

A Tisza-tó területfejlesztési programja öt fő fejlesztési irányt határoz meg:

- Jó környezeti és ökológiai állapot fenntartása és fejlesztése
- Térségi és települési infrastruktúra fejlesztése
- Gazdasági szerkezet megújítása
- Humánerőforrás fejlesztés
- Turizmusfejlesztés

Ezek közül a programban Kunhegyes a térségi gazdaság, infrastruktúra és humán erőforrás fejlesztésekhez kapcsolódik.

Az ITS ennél több lehetőséget tartalmaz a programhoz való kapcsolódásra, különösen a gazdasági szerkezet megújítása és a turizmusfejlesztés területén.

Helyi vidékfejlesztési stratégia

Tisza-tó Térsége LEADER Egyesület 15 tagtelepülésének egyike Kunhegyes. A szervezet 2013-ban megújította a helyi vidékfejlesztési stratégiáját.

A HVS által megfogalmazott átfogó célkitűzések:

- Minőségi ökoturisztikai desztináció kialakítása
- Térségi sajátosságon alapuló gazdaságfejlesztés
- Emberi erőforrás fejlesztés
- Hosszú távú kohézió kialakítása

Kunhegyes a stratégia minden intézkedésének célterülete a turisztikai szálláshely fejlesztéstől a közösség építésig.

A kunhegyesi ITS-ben megfogalmazott célok és projektek mind a négy átfogó célkitűzéshez kapcsolódnak.

6.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

A város településrendezési eszközeit 2010-ben módosították az akkor érvényben lévő szabályozás szerint. A tervezési folyamat megkövetelte településfejlesztési koncepció készítését. Kunhegyes város 2009-ben készítette el az integrált városfejlesztési koncepcióját, amelyben megfogalmazta a városfejlesztés átfogó, stratégiai és középtávú céljait. Egy év alatt a város helyzetében és céljait tekintve sem következett be lényegi változás, ezért a településrendezési eszközök tervezéséhez alapul szolgáló településfejlesztési koncepcióban az egy évvel korábban megfogalmazott jövőkép, átfogó cél, stratégiai célok és középtávú célok jelentek meg.

Településrendezési eszközök

A településszerkezeti terv alátámasztására az alábbiak szerint jelennek meg a célok.

Központrendszer, intézményellátás fejlesztésének alapelvei:

- A TSZT – ben a központrendszerrel, intézményellátás fejlesztésével kapcsolatos igényeket a koncepció középtávú alábbi tematikus céljai támasztják alá:
 - KC2. A térségi szerepkör erősítése
 - KC4. A fenntartható turizmus kialakítása
 - KC5. Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme
 - KC8. A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása
 - KC9. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
 - KC10. A szociális biztonság megteremtése, és az esélyegyenlőség biztosítása

Kunhegyes Város településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott középtávú célok más formában és kontextusban, de illeszkednek az ITS céljaihoz.

KC2: A térségi szerepkör erősítése megjelenik a Kunhegyes városnak, a térségi szerepének, valamint a kapcsolatrendszerének az erősítése átfogó célban, illetve a VA1: A Belváros Város- és járásközponti szerepének erősítése területi célban.

KC4: A fenntartható turizmus kialakítása megjelenik a T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése és a VE5 Turisztikai kínálat fejlesztése célokban.

KC5: Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme megjelenik a T7: Települési környezet védelme, településkép javítása, szociális városrehabilitáció tematikus célkitűzésben, illetve a VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel és a VBCD4: Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által alkotott szegregátumban területi célokban.

KC8. A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása a T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése és a T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése tematikus célkitűzésekben

KC9. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése az ITS célrendszerében a T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése tematikus célhoz értendő-

- A TSZT nem tartalmaz a központrendszer és az intézményellátás fejlesztésével kapcsolatos egyedi követelményeket, alapelveket, illetve újonnan kijelölt területeket.
- A település intenzívebb beépítésű, és vegyes rendeltetésű központi területei településközponti vegyes területként kerültek meghatározásra.

A gazdasági területek alakításának alapelvei:

- A kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület fejlesztésének szükségességét a fejlesztési koncepció középtávú tematikus cél fejezete támasztja alá (KC3, KC5).
- A szolgáltatási, kereskedelmi célokat ellátó vállalkozások területei kereskedelmi – szolgáltató gazdasági területként kerültek meghatározásra.
- A gazdasági szféra fejlesztését a fejlesztési koncepció középtávú tematikus cél fejezete irányozza elő (KC3, KC5).
- A meglévő valamint az ipari fejlesztésre kijelölt területek ipari gazdasági terület területfelhasználásban kerültek meghatározásra.
 - A KC3. tematikus fejlesztési cél: A fejlett vállalkozói infrastruktúra kiépítése, a stabil és diverzifikált gazdasági struktúra megteremtése, amely az ITS célrendszerében a T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és turizmus fejlesztése, VF7: A barnamezős területek hasznosítása célokban jelenik meg.
 - KC5. tematikus fejlesztési cél: A kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme, amely az ITS célok között a T7: Települési környezet védelme, településkép javítása, szociális városrehabilitáció és a VF7: Barnamezős területek hasznosítása célkitűzésekhez kapcsolódik.

A zöldterületek és a zöldfelületek fejlesztés alapelvei, követelményei:

- A TSZT-ben a közterület fejlesztéssel kapcsolatos igényeket a koncepció középtávú tematikus cél fejezete támasztja alá: „(KC6) a természeti és környezeti állapot javítása” célban kiemelt feladat „a zöldfelületek rekultiválása és rendszerbe szervezése”. Az ITS-ben a T7: Települési környezet védelme, településkép javítása, szociális városrehabilitáció célkitűzéshez illeszkedik.

A közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztés alapelvei, követelményei:

- Kunhegyes közlekedés- és közműfejlesztését alapvetően a területrendezési tervekben meghatározottak és a koncepcióban rögzített tematikus célok határozzák meg, utóbbiak:
 - KC1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása, amely az ITS-ben a T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés tematikus célkitűzésben jelenik meg.
 - KC2. A térségi szerepkör erősítése az ITS-ben a Kunhegyes városnak, a térségi szerepének, valamint a kapcsolatrendszerének az erősítése átfogó célhoz, és a VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése területi célhoz kapcsolódik.
- A TSZT a koncepcióban foglaltak szerint tartalmazza a meglévő és tervezett fő közlekedéshálózati és közműhálózati elemeket.

Tájrendezés, külterületi területfelhasználás alapelvei, követelményei

- Kunhegyes Tájrendezésének, külterületi területfelhasználás alapelveit, követelményeit alapvetően a területrendezési tervekben meghatározott (már ismertetett) ajánlások és a koncepcióban rögzített tematikus célok határozzák meg, utóbbiak:
 - KC4. A fenntartható turizmus kialakítása
 - KC5. Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme
 - KC6. A természeti és környezeti állapot javítása

Az ITS-ben A helyi természeti, gazdasági, kulturális és táji örökség felhasználása fenntartható klíma-, környezet és energiatudatos gazdaság fejlesztése átfogó cél alapozza meg a területfelhasználás alapelveit.

Az ITS-ben a hosszú távú átfogó célok, a középtávú tematikus és területi célok összhangban vannak a településrendezési eszközök megalapozására szolgáló területfejlesztési koncepcióban meghatározott jövőképpel, átfogó céllal, és a területrendezési eszközök tervezésének elveivel.

6.1.3.2 Illeszkedés az önkormányzat gazdasági programjához

Kunhegyes Város Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2014-2020 tervezési időszakra készült el. A dokumentumban a Kunhegyes jövőképe az alábbi mondattal került összefoglalásra:

Kunhegyes váljék olyan mikro-térségi központtá, amely gazdasága elegendő számú, stabil munkahelyet biztosíthat a helybeli és környező kistelepülések lakossága számára és turisztikai szempontból vonzó képet mutat.

A fejlesztés alapcélja kettős:

- Törekedni kell arra, hogy a város a lehető legteljesebb mértékben feltárja és kihasználja az adottságaiban rejlő lehetőségeket, minél szélesebb talajt biztosítva a jövedelemszerzésre, - és ezt tegye úgy, hogy az épített, természeti és táji környezeti értékek fenntartható módon kerüljenek felhasználásra.
- Kunhegyes olyan várossá váljon, amely hosszú távon megerősíti a kistérségben betöltött szerepét, a versenyképes gazdaság és minőségi életkörülmények feltételét megteremtve, tudatosan és fenntartható módon javítson a természeti és az épített környezet minőségén.

A város számára jelentős kihívást jelent, hogy megtalálja azokat a lehetőségeket, amelyek a XXI. század elején új dinamikát adhatnak fejlődésének. Ez csak akkor lesz lehetséges, ha a város optimálisan, a közös érdekekből kiindulva együttműködik a közszéferá többi szereplőjével, a lakossággal, a piaci szereplőkkel.

A jövőkép elérése érdekében egyszerre szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyságelvé fejlesztése, valamint a városban és környékén élő lakosság életminőségének emelése – ebbe kiemelten beleértve a leszakadó társadalmi rétegek helyzetének javítását is. Azt kell tehát elérni, hogy a gazdasági potenciál növekedésével, a mikro-térségi centrum - és híd szerepkör erősödésével párhuzamosan a város élhető, lakható, szolidáris hely maradjon.

Gazdasági program
2014-2020

A jövőképpen megfogalmazottak továbbgondolásával három stratégiai cél került kijelölésre:

1. Kunhegyes mikro-térségi centrum szerepének erősítése, településközi kapcsolatainak élénkítése.
2. A helyi gazdasági hagyományokra és adottságokra, valamint a kulturális és táji örökségre alapozó, rugalmas és versenyképes gazdasági szerkezet kialakítása.
3. „Élhető” város megteremtése a helyi közösségek szerepének növelésével és fenntartható település-fejlesztési akciókkal.

Kunhegyes város ITS programjának tematikus és területi célkitűzései összhangban vannak a korábban meghatározott stratégiai célokkal, némiképp fókuszáltabbak a munkahelyteremtés, gazdaságélénkítés, az energiahatékonyság növelése és szegénység kezelése témakörére.

- T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése
- T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése a gazdaság megerősítésére
- T3: Zöld Kunhegyes program - az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése
- T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés
- T5: A közszolgáltatások és a köztisztviselők fejlesztése az életminőség javítására
- T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése
- T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció

6.1.3.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

Környezetvédelmi program

Kunhegyes Város Környezetvédelmi Program és Akcióterv 2011-2014 13 programot határozott meg:

- I. Települési Környezetvédelmi Információs Rendszer (TEKIR) létrehozása
- II. A környezeti levegő minőségének javítása
- III. Közműellátás javítása
- IV. Felszíni vizek rendezése
- V. A talaj védelme
- VI. A korszerű hulladékgazdálkodás feltételeinek a megteremtése
- VII. Épített környezet védelme
- VIII. Kül- és belterületi zöldfelület-fejlesztés
- IX. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- X. Az energiagazdálkodás racionalizálása
- XI. Természet- és tájvédelem
- XII. A zajártalom és a rezgések elleni védelem
- XIII. Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód, környezeti nevelés

Az akcióterv a programokat az alábbi célokhoz rendelte:

- Cél-I. Levegőtisztaság-védelem
- Cél-II. Vízvédelem
- Cél-III. Földvédelem
- Cél-IV. Települési és épített környezet védelme
- Cél-V. Emberi egészség védelme
- Cél-VI. Természetvédelem
- Cél-VII. Hulladékgazdálkodás
- Cél-VIII. Zaj- és rezgés elleni védelem
- Cél-IX. Lakossági környezeti tudat és szemlélet
- Cél-X. Környezetbiztonság

Kunhegyes város ITS célrendszerének és beavatkozásainak alapelvei között szerepel az erőforrások fenntartható használata, a természeti környezet túlhasználatának elkerülése. A

környezeti fenntarthatóság biztosítása minden megjelölt cél és akció korlátja. Az ITS a tevékenységek teljes ciklusára érvényesített klíma-, környezet- és energiatudatos szemléletmód alkalmazásával készül.

Az ITS tematikus céljai közül a

- T3: Zöld Kunhegyes program - az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése a Cél I-gyel, a Cél VI-tal és a Cél VII-tel áll kapcsolatban.
- T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés a környezetvédelmi akcióterv IX.: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése programmal hozható összefüggésbe
- T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése az életminőség javítására az energiahatékonyság növelésére irányul, ezért a X. Az energiagazdálkodás racionalizálása programhoz társítható.
- T7: Települési környezet védelme, a településkép javítása, szociális városrehabilitáció illeszkedik legszorosabban a Cél IV-hez illeszkedik.
- A T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése tematikus célkitűzés a fenntartható, klíma-, környezet és energiatudatos szemléletre épül, ami a Cél IX-nek felel meg.

Kunhegyesen kiépültek a vonalas infrastruktúrák, amelyek lehetővé teszik a talaj, a talajvíz és a felszíni vizek szennyezésének megszüntetését. Megépült a regionális hulladéklerakó, ahol a szelektív és kommunális hulladékgyűjtés és deponálás rendszere megfelel a környezetvédelmi előírásoknak, a felhagyott hulladéklerakó rekultivációja is befejeződött.

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Célok és problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggéseket, erősségüket egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

Ahogy a lenti 17. összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése a munkahelyteremtés és vállalkozásfejlesztés. A város gazdaságának és foglalkoztató képességének megerősítése beindíthat egy emelkedő spirált, ami munkához, jövedelemhez, megbecsüléshez juttatja a város és környékének lakosait, javítja a lakosság élet- és lakáskörülményeit. A leszakadó társadalmi csoportok integrációja, a társadalmi kohézió javítása, a szegénység mérséklése, a helyi hagyományörző, hobbi, sport és önszolgáltató közösségek aktivizálódása élhetőbbé, színesebbé, érdekesebbé teszi a várost. A gazdasági és társadalmi javulások vonzóbbá teszik a várost a fiataljainak is, és ez fékezheti a népességcsökkenést és elöregedést, vonzóbbá teszi a várost a lehetséges betelepülők számára. A vonzó, rendezett településkép, a színesebb közösségi élet és a turisztikai termékinálat növekedése a várost turisztikai terméké formálja, amely alapja a vidéki turizmus sikerének.

A városnak és a lakosságnak jelenleg az alacsony energiahatékonyságú épületek fenntartása lehetőségeken felüli erőfeszítéseket követel, a város épületállományának szigetelése részben megtakarításokat eredményez, részben piacot jelent a helyi vállalkozóknak, akik a munkákat elvégzik. A közszolgáltatások fejlesztése kevés közvetlenül kimutatható hatással rendelkezik a város és a lakosok gazdasági problémáinak megoldásában, mégis kulcsfontosságú a társadalmi problémává összegződő elöregedés kezelésében, a munkanélküliséget és a társadalmi státuszvesztést gyakran kísérő depresszív állapotok megfelelő kezelésében, az aktív korúak foglalkoztathatóságának megtartásában.

A középtávú tematikus célok a város problémáira reagálnak, ugyanakkor a problémák megoldásában a város és lakosai külső szakmai és pénzügyi erőforrások nélkül nehezen léphetnek előre. Jelenleg a város még nem érte el azt a pontot, hogy önerejéből megoldja a problémáit.

A 18. táblázat szerint a tematikus célok alapvetően a helyi erőforrásokra épülnek, a leginkább a munkahelyteremtés, a turizmus és a zöld gazdaság fejlesztése. A periférikus elhelyezkedés folytán sok választása nincs a városnak, abból kell gazdálkodniuk, ami van, mivel – ha javul is a város kapcsolatrendszerét biztosító úthálózat minősége – az elérési idők lényegesen nem lesznek rövidebbek. Az adottságok kihasználásának lehetőségét azonban a belső erőforrások nem teszik lehetővé, külső forrásbevonásra is szükség van. Nagy előnyököt hordoz a város számára a megfelelő kapacitású és képzési struktúrájú oktatási intézményrendszer kiépítettsége.

A városrészekhez rendelt területi célok a városrész speciális vonásait célozta meg. A 19. táblázatban láthatjuk, hogy az egyes városrészi problémák olykor mégsem teljesen specifikusak, bár a mértékek különbözők. A Belváros az ott sűrűsödő funkciók következtében a problémák szinte mindegyikében érintett, azonban a mértékek különbözők. A Turisztikai kínálat fejlesztése a Turisztikai övben szintén a problémák zömével szembesül, mivel a kisvárosi-falusi turizmus magát a települést adja el, nem pusztán az attrakciót, és az alapvető turisztikai kínálati elemek is csak részben állnak rendelkezésre. A szegregátumok rehabilitációja hasonlóképpen számottevő mértékben hozzájárul a városrészekben azonosított problémák felszámolásához.

A 20. táblázatban látható, hogy a városban a területek adottságai csak néhány vonatkozásban specifikusak, de erre szilárdan lehet építeni, mint a Belvárosban a központi funkciók fejlesztése vagy az Ipari övben a gazdaságfejlesztési elképzelések. A többi terület esetében ennyire markáns sajátosságok nem határozhatók meg, ugyanakkor ugyanazon adottságokra építve némiképp eltérő célok is elérhetőnek tűnnek, mint a mini városrészi központok kialakítása, a turizmusfejlesztés és a szociális városrehabilitáció, bár ez utóbbi inkább az azonosított problémákra válaszol, és nem adottságokra épül.

17. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok							
	T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	T7: Települési környezet védelme a településkép javítása, szociális városrehabilitáció	A kapcsolódások összesített erőssége
Állandósult magas munkanélküliség miatt növekvő elszegényedés, gyenge vásárlóerő és alulfejlett helyi gazdaság	3	3	3	1	2	3	3	18
Jelentős munkanélküliséggel sújtott település	3	3	1	2	1	3	3	16
Alacsony vállalkozói aktivitás, kis adóerő, gazdaság foglalkoztató képessége kevés, a tőkeellátottság hiányos	3	3	2	2	1	3	1	15
A munkaerő képzettségi szintje alacsony, szakképzettség hiánya	3	2	2	1	1	2	2	14
Kunhegyes közlekedési árnyékhelyzetben fekszik, a megye belső periferiáján, távol a fejlődési gócpontoktól	3	3	1	2	1	2	1	13
Munkalehetőségek hiányában a képzett, fiatal munkaerő elvándorlása	3	3	2	1	1	1	2	13
A városban és vonzáskörzetében az úthálózat minőség nem megfelelő	1	1	1	3	0	1	1	8
Az intézmények és a lakóépületek energiahatékonysága nem megfelelő	0	0	2	0	3	0	1	6
A szociális és egészségügyi szolgáltatások részben nem fedik le a város igényeit	0	0	0	0	3	2	2	7
A kapcsolódások összesített erőssége	19	18	12	11	6	14	13	95

18. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok							
	T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	T7: Települési környezet védelme a településkép javítása, szociális városrehabilitáció	A kapcsolódások összesített erőssége
Magas munkanélküliség, szabad munkaerő	3	2	3	2	1	1	2	14
Fejlett alap- és középfokú oktatási intézményrendszer	2	1	1	1	3	1	1	10
Gyógy- és termálvízkincs	2	3	2	0	2	1	1	12
Kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek	1	1	3	0	0	2	1	7
Országos és helyi védettségű műemlékek	0	2	0	1	1	1	1	6
A kapcsolódások összesített erőssége	8	9	9	4	7	6	5	48

19. táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai

Városrészi problémák	Városrészi szintű középtávú tematikus célok								
	VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban	VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	VE6: Elérhetőség javítása	VF7: A barnamezős területek hasznosítása	VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése	A kapcsolódások összesített erőssége
Hiányzó közösségi terület	3	0	3	3	0	0	0	0	9
Közintézmények felújításra érett ingatlan állománya	3	1	0	0	0	0	0	0	4
Kevés rekreációs terület	2	0	3	3	3	0	0	0	11
Kevés parkoló	3	0	0	0	3	0	0	0	6
Növekvő szegregátumok	0	0	0	3	3	0	0	0	6
Nagyarányú munkanélküliség és szegénység	2	0	0	3	0	0	0	0	5
Turisztikai kínálat gyenge, felújításra szoruló műemlékek	3	0	0	0	3	0	0	0	6
Biztonságos kerékpáros közlekedés	3	0	3	0	3	3	0	0	12
Alacsony energiahatékonyság	3	3	0	3	3	0	3	3	18
Vállalkozások alacsony forrásabszorpciósi képesség	0	0	0	0	3	0	3	3	9
A kapcsolódások összesített erőssége	22	4	9	15	21	3	6	6	80

20. táblázat: A városrészi szintű területi célok és az adottságok kapcsolatai

Városrészi adottságok		Városrészi szintű középtávú tematikus célok								
		VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban	VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	VE6: Elérhetőség javítása	VF7: A barnamezős területek hasznosítása	VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése	A kapcsolódások összesített erőssége
A	Központi szerepkör, intézmények, közlekedés	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	Reprezentatív zöldfelület	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	Teljes közművesítés	3	3	3	3	3	0	3	3	21
BCDE	Lakófunkció dominanciája	0	3	3	3	0	0	0	0	9
	Nagy kerékpáros forgalom	3	0	3	3	3	3	3	0	18
	Fejleszhető közterületek	3	0	3	3	3	0	0	0	12
F	Fejlesztésre kijelölt területek	0	0	0	0	3	0	3	3	9
A kapcsolódások összesített erőssége		15	6	12	12	12	3	9	6	75

6.2.2 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását. Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A célok logikai összefüggései

A 21. táblázat különböző célok logikai összefüggéseit összesíti, ez alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A Belváros központi funkcióinak fejlesztése összességében jelentősen hozzájárulnak a város fejlődéséhez.
- Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiák használatának kiterjesztése a következő fejlesztési ciklus központi eleme, amely a legnagyobb hatást gyakorolja a városi célok elérésére.
- A fenntarthatóságra építő, a klíma-, környezet és energiatudatosságot középpontba állító városrehabilitáció és ehhez kapcsolódó társadalmi integrációs tevékenységek együttesen nagyon jelentős hatást fejthetnek ki a város életére.
- A szegénység nyomásának enyhítést célzó projektek a takarékos erőforrás felhasználásra, a közösségi cselekvésekre, ugyanakkor az autonómia fejlesztésére épülnek. A tradíciót és legmodernebb szemléletet ötvöző, az egyszerűen használható megújuló energiát alkalmazó megoldások elterjesztése szinte az összes városrészi cél hatását erősíti.
- A legfontosabb, gazdaságfejlesztési tematikus célok (T1, T2, T3) a város egészére vonatkozóan fogalmazódtak meg, a gazdasági funkciók minden városrészben jelen vannak, ezért városrészi célként csak speciális felhasználás esetén jelentek meg.
- Az út- és kerékpáros közlekedési fejlesztések a város egészének mindennapi életére hatással vannak, ebben a témakörben városrészi célok megfogalmazása nem történt. Az elérhetőség általános fejlesztése, illetve a hivatásforgalmi és a turisztikai célú kerékpárút fejlesztés alapvető háttérinfrastruktúra fejlesztés, amely javítja a közlekedés biztonságát és az életkörülményeket.

21. táblázat: A települési tematikus és területi célok logikai összefüggései

Városrészi területi célok	Városi szintű középtávú tematikus célok							
	T1: A munka-helyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	T2: Vállalkozás-fejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	T3: Zöld Kunhegyes program – az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	T7: Települési környezet védelme a településkép javítása, szociális városrehabilitáció	A kapcsolódások összesített erőssége
VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	0	3	0	3	2	2	3	13
VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	1	2	3	0	3	3	3	15
VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	0	0	0	0	0	3	3	6
VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban	2	0	2	0	1	3	3	11
VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	2	3	1	3	0	2	2	13
VE6: Elérhetőség javítása	0	2	0	3	0	0	0	5
VF7: A barnamezős területek hasznosítása	2	2	2	0	0	0	1	7
VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése	2	2	3	0	2	2	2	13
A kapcsolódások összesített erőssége	9	12	11	9	8	13	14	76

A stratégia
megvalósíthatósága

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők jelentős része az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független külső adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, ezeket lásd részletesen a 7. „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” fejezetben. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők:

- Partnerségi viszonyok: a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentrálnó, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerségi kérdéseket a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” című fejezet fejti ki.
- Felelős vezetés: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon.
- Nyomon követés, rugalmas tervezés: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát.
- Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 4.5 „A fejlesztések ütemezése”, valamint a 4.6 „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve” című fejezet tartalmazza.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott beavatkozások között azonosítható logikai összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes beavatkozások milyen mértékben kapcsolódnak más beavatkozásokhoz, mennyiben segítik, vagy éppen rontják azok eredményességét. Az alábbi táblázatban a beavatkozások közötti összefüggések erősségét egy -2 – 0 - +2 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, a -2 az erős negatív hatást, míg a „+2” érték az erős pozitív kapcsolódást jelöli.

A beavatkozások
egymásra gyakorolt
hatása

Az alábbi, a beavatkozások logikai összefüggéseit összesítő 22. táblázat alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A tervezet beavatkozások között negatív kapcsolat nem mutatható ki. A vállalkozásfejlesztési elképzelések és a települési környezet védelme közötti konfliktus két csatornán keresztül tompított, egyfelől a városfejlesztés alapelve a természeti erőforrások fenntartható használata természet és környezetkárosító tevékenységeket nem engedélyezi, másfelől a vállalkozásfejlesztés célterületei a zöld gazdaság fejlesztése és a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentése irányába mutatnak.

- Az alapvető infrastruktúrák felújítása és kiépítése, a közintézmények fejlesztése és a többi beavatkozás közötti közvetlen kapcsolat nehezen kimutatható. Amennyiben ezek tervezési, kivitelezési és projekt menedzsment feladatait helyi vállalkozások végzik, akkor a vállalkozásfejlesztéssel közvetlen és szoros kapcsolat alakulhat ki. A közintézmények fejlesztése jelentős részben energiahatékonysági beruházásokat és megújuló energiák hasznosítását célozzák, a Zöld Kunhegyes Programmal szoros az összefüggés.
- A közmunkások értékkeremtő foglalkoztatásának vázolt irányai a helyi és a zöld gazdaság fejlesztése, a szegénység mérséklése, piacképes termékek előállítására felé mozdulnak el. A remény az, hogy piacképesé válik a közmunkások tevékenysége, így a munkaerőpiacon találnak munkát, illetve a közmunkaprogramban ideiglenesen végzett tevékenységek kiszélesítésével, az együttműködések résztvevőjeként önálló vagy részben önálló egzisztenciára tesznek szert. Emiatt a vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatba hozható a beavatkozás.

22. táblázat: A beavatkozások logikai kapcsolatai

Beavatkozások	AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja	AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban	Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése	Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése	Kunhegyes társadalmi megújulási programja	Szegénység mérséklése	Települési környezet védelme, a településkép javítása	Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése	Zöld Kunhegyes Program
A közmunkások értékkeremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása	1	2	0	0	1	2	2	1	2
AT 1: Holt-Kakat rehabilitációja		0	1	0	2	0	2	1	0
AT2: Szociális városrehabilitáció a 2. szegregátumban			0	1	2	2	1	2	1
Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése				1	1	0	1	1	1
Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése					1	0	1	2	2
Kunhegyes társadalmi megújulási programja						2	2	1	2
Szegénység mérséklése – a társadalmi befogadás, önellátás							0	2	2
Települési környezet védelme, a településkép javítása								1	1
Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése									2

- Kunhegyes társadalmi megújulási programja a fenntartható életmód, a helyi közösségek klíma-, környezet- és energiatudatos szemléletváltására épül, egyben csatornája a háztartások önellátását elősegítő elméleti és gyakorlati képzéseknek.
- A társadalmi befogadás és szegénység mérséklése az együtt érző, az egyéni képességek fejlesztésére hangsúlyt helyező, az autonóm problémamegoldást és az önmenedzselést segítő készségek elméleti és gyakorlati elsajátítására, időszakos törődés szolgáltatásainak biztosítására épül. A közvetítő csatorna részben a közfoglalkoztatás, a közfoglalkoztatás kertében működő integrációs tevékenységek, részben a helyi társadalom megújításának keretében kialakuló civil szolgáltatások.

7 A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

A stratégia megvalósításának az esélyeit mind a város, mind az érdekeltek hozzájárulása, mind külsődleges tényezők jelentősen befolyásolhatják. Kockázatnak tekintünk minden olyan hatást, amely veszélyezteti a stratégia megvalósulását.

Kockázatok

A kockázatok keletkezhetnek:

- az ITS tervezési folyamatában: információs hiányok vagy aszimmetriák következtében,
- a megvalósítás szervezeti rendszerében: folyamatszervezési, szabályozás vagy kompetencia problémák adódhatnak
- jelentős pénzügyi kockázatok kísérik a teljes programot
- a projekt előkészítés során jogi, közbeszerzési akadályok merülhetnek fel
- a megvalósítás, kivitelezés és fenntartás számos buktatót rejt
- az ITS megvalósításában közreműködő partnerek együttműködésében kisebb-nagyobb diszharmóniák léphetnek fel.

A tervezési folyamat során azonosítani szükséges a nagy valószínűséggel bekövetkező és nagy hatású kockázatokat, amelyek semlegesítésére előzetes intézkedések szükségesek, illetve kockázatkezelési eljárás kidolgozása szükséges.

23. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása (az önkormányzatokra vonatkozó szabályok gyakori változása)	magas	jelentős	Az jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (helyi szakember hiány, időbeli elhúzóadások)	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása
A közigazgatás átszervezéséből fakadó kockázatok, a hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
Saját forrás előteremtésének kockázata (a vállalkozások alulfinanszírozottak, az önkormányzatnak a pályázatok önrészehez is támogatásra volt szüksége, kevés a saját forrás)	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása, amit az önkormányzati gazdálkodás szigorítása jelentősen megnehezít
Hazai illetve Európai Unió fejlesztési források elmaradása	alacsony / közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés
A projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket (a területek rehabilitációja, az épületek, infrastruktúrák felújításánál váratlan többletköltségek jelentkeznek)	közepes	közepes	Részletes projektervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya helyben	alacsony	közepes	Az Önkormányzat feladata, hogy megfelelő szakmai háttérrel biztosítson

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére.
Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
Kunhegyes befektetési szempontból diszpreferált város, a fejlesztésekhez szükséges befektetők, partnerek hiánya	magas	magas	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán, a szabad vállalkozási övezetek lehetőségeinek kiszélesítésére lobbizási tevékenység
Társadalmi szempontok kockázata: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	Magas szintű partnerség biztosítása Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése

8 A megvalósítás eszközei és nyomon követése

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az alábbi fejezetben azokat a lehetséges, de nem beruházási jellegű eszközöket tekintjük át, melyeket a településnek – az önkormányzatnak – alkalmazni érdemes a stratégiában megvalósítandó célok teljesülése érdekében.

A megvalósítás eszközei

A szabályozási környezet kiszámíthatóvá és megismerhetővé tétele:

- A stratégia sikeres megvalósításához szükség van az önkormányzat megfelelő jogalkotói és jogalkalmazói magatartására, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítására és fenntartására.
- Az önkormányzat a szabályozásban is egyértelművé teszi azokat a célokat és prioritásokat, melyek a település hosszú távú érdekeit szolgálják.
- A szabályozás a helyi gazdasági és társadalmi környezet megfelelő irányú fejlődésének elősegítésére koncentrál, meghatározza a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és végre is hajtja azokat.
- Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

Befektetés ösztönzés

- Az infrastruktúra korszerűsítésén felül kiemelten fontos a település meglévő és a későbbiekben fejlesztésre kerülő, gazdaságilag hasznosítható területeinek megfelelő kihasználása.

- A 2009-ben készült befektetés ösztönzési stratégiának megfelelően az önkormányzat aktív, proaktív befektetés-ösztönzési tevékenységet folytat.
- A vállalkozói igények felmérése és a potenciális beruházók rendelkezésre álló, önkormányzati és nem önkormányzati tulajdonú ingatlanok nyilvántartása.
- A befektetés ösztönzés részeként elkészült stratégia és a kapcsolódó kiadvány elektronikus nyilvánosságát a város biztosítja, emellett további marketing tevékenység folytatása javasolt.
- A helyi adótörvényben a megtelepedést ösztönző adókedvezmények kialakítása.
- Kunhegyes szabad vállalkozási övezet, így az itt fejlesztő, a városba betelepülő vállalkozások 70%-os támogatási intenzitású finanszírozásban részesülhetnek az EU-s pályázatokon.
- Az önkormányzat az érdeklődő befektetőkkel tárgyal, nyitott a befektetési szándékok és lehetőségek mérlegelésére.
- Az ITS beavatkozásai közül több megvalósítása feltételezi a vállalkozásokkal kialakított együttműködést.
 - a Zöld Kunhegyes Program energetikai fejlesztési igényeknek nagy összegű befektetéseket. A korábbi tervekben is szereplő programpont megvalósítása jelentős támogatás és jelentős befektetés mellett valósulhat meg. A térségi és szakmai kapcsolatrendszerek kiépítése folyamatban van.
 - A közmunkások értékteremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása legegyszerűbben vállalkozásokkal folytatott együttműködésekben keresztül valósíthatók meg. A zöldségfeldolgozás, a nádállatok gyártása, a gyümölcsstermesztés, a kertészeti termékek termelése, a kisállat tenyésztés integrációja egyaránt igényel szakmai és piaci együttműködéseket.
 - A turisztikai szálláshely- és programkínálat helyi és térségi összefogása.

Településmarketing tevékenység

A városmarketing tevékenység elsődleges célja a település „láthatóvá tétele”. Ez egyaránt fontos a lakosság és a lehetséges beruházók, vállalkozók szempontjából. A településmarketing tevékenység részeként – kapcsolódva a befektetés ösztönzés gyakorlatához – a város honlapján szabadon elérhetők a településfejlesztési dokumentumok, a legfontosabb társadalmi és gazdasági adatok, a vállalkozások számára kiemelten érdekes ingatlanokra, területekre vonatkozó közművesített információk.

A tevékenység egyik célja az integrált városfejlesztési stratégia egyes elemeinek megismertetése és elfogadtatása a célközönséggel. Az ehhez kapcsolódó kommunikáció már az előkészítés időszakában elindult az egyeztetésekkel. Ekkor a kétirányú kommunikáció formálta magát a stratégiát is, hisz az észrevételek figyelembevételével készültek el a végleges tervek. A kommunikáció révén ismerhetik meg a helybéliek a rekonstrukció tartalmát és ütemezését. Az építési tevékenységek együtt járnak a területhasználat korlátozásával, amelyhez a lakosság türelmének megnyerése fontos. A városfejlesztési elképzelések elfogadásával kapcsolatos célcsoportok közül elsődleges a lakosság. A városban működő civil szervezetek, vállalkozások, intézmények érdeklődése speciálisabb, ezért ezeket a célcsoportokat egyedi kommunikációs eszközök segítségével lehet hatékonyan tájékoztatni. A hatóságokkal és az infrastruktúraszolgáltatókkal tervezett rendszeres egyeztetés a zökkenőmentes megvalósítást segíti elő.

A városmarketing tevékenység során célszerű felhasználni azokat a lehetőségeket, melyek a városban rendelkezésre állnak. Kunhegyes honlapja naprakész és informatív, bemutatja a város fejlesztéseit, eseményeit. A városi honlap az ITS tervezése és a megvalósítás során egyaránt szolgálja ezt a célt. Kunhegyes lakossága a helyi nyomtatott újságból, a Kunhegyesi Híradóból is rendszeresen tájékozódhat a fontosabb, fejlesztéseket érintő eseményekről.

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

Az ITS egy stratégiai tervezési dokumentum, amihez nem társul sem működési, sem fejlesztési támogatás, ezért semmilyen specifikus forrás nem áll rendelkezésre a stratégia megvalósítására vagy operatív menedzsment szervezet fenntartására. Kunhegyesen az ITS megvalósítása a településfejlesztési tevékenység részeként történik. Az ITS megvalósításának intézményi hátterét a településfejlesztés jelenlegi rendszere képezi.

Az Önkormányzat településfejlesztési tevékenysége a jogszabályokban meghatározott módon történik. A döntéshozatal szintjén a település fejlesztésével kapcsolatos elképzelések és dokumentumok előterjesztése a Pénzügyi, Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság kompetenciája. A fejlesztési elképzelésekről a képviselő testület dönt. A képviselő testületi döntések megvalósításának fő felelőse a polgármester.

A településfejlesztési feladatokat a Kunhegyesi Polgármesteri Hivatal törzskari szervezeti egysége végzi el a polgármester és a jegyző irányítása mellett a hivatali utasítási rendnek megfelelően.

Kunhegyesnek nem áll rendelkezésre saját forrás már a kisebb lépétkű fejlesztések elvégzésére sem, a városfejlesztés alapvetően külső forrásokra támaszkodik, ezért Kunhegyesen már másfél évtizede egy munkatárs fő felelőssége a pályázatok figyelése és készítése a Polgármesteri Hivatalban.

A településfejlesztési tevékenység pályázatok révén valósul meg. Az Önkormányzat a pályázatok menedzselésére megfelelő szakirányú végzettséggel és tapasztalattal rendelkező munkatársakat alkalmaz, akik már minimum 5 éves pályázati és projekt menedzselési gyakorlattal rendelkeznek:

- Répászky Gabriella vezető-főtanácsos, pályázati és projekt menedzser: végzettsége tanítóképző főiskola, 18 éves közigazgatási és pályázat menedzselési és projekt menedzsment gyakorlattal rendelkezik. Fő feladatok: Koordinálja a projektet, a beruházás teljes menetét, kapcsolatot tart a beruházóval, a projektgazdával, valamint a beruházásban részt vevő valamennyi érdekelttel, kivitelezőkkel, partnerekkel. A partnerek közötti együttműködést erősíti megfelelő információcsere biztosításával. A pályázati és elszámolási anyagokat, időközi beszámolókat összeállítja, nyomon követi a projektmegvalósítást, jelentéseket készít, feladata a döntés-előkészítésben részvétel (előterjesztések készítése), beszámol a döntéshozók felé, részt vesz a projekt monitoring tevékenységében, nyilvánosságához kötődő feladatok ellátásában.
- Fridrik Zsanett pénzügyi menedzser, általános pályázati és projekt menedzsment feladatok: végzettsége pénzügyi- és számviteli ügyintéző, közbeszerzési referens, 4 éves közigazgatási, 5 éves pályázat menedzselési gyakorlat. Fő feladatok: a projektek pénzügyi, számviteli nyilvántartásainak kezelése, a felmerült számlák és kapcsolódó pénzügyi bizonylatok előkészítése, befogadása, megfelelő tárolása, számlák kifizetésével kapcsolatos feladatok ellátása. Továbbá a pénzügyi elszámolások előkészítésének segítése, projektmenedzsment munkájának segítése. Részt vesz a pályázati és elszámolási anyagok összeállításában, a projektek megvalósítást nyomon követi, közreműködik a jelentések és beszámolók elkészítésében, adatgyűjtést végez a projekt monitoring tevékenységhez, részt vesz a nyilvánosságához kötődő feladatok ellátásában.

A Hivatalon belül folyik a pályázatok előkészítése, benyújtása és nyomon követése, valamint az önkormányzat saját kivitelezésű beruházásainak lebonyolítása. A pályázatok menedzselése mellett a nyertes pályázatok esetében projekt menedzsment feladatokat is ellátnak a munkatársak. A nyertes pályázatok szükségleteihez és feltételeihez igazodóan von be a Polgármesteri Hivatal külső szakértőket és szakembereket. A tervezési, műszaki ellenőrzési, közbeszerzési, nyilvánossági tevékenységek ellátása és a könyvvizsgálat elvégzése külső szakértők megbízásával történik.

Külső szakértők feladata:

- A projekt előkészítése: a földmérést, geodéziai bemérés, megvalósíthatósági tanulmány, környezeti hatástanulmány, kiviteli és engedélyes tervek készítését külső szakértők végzik.
- Műszaki ellenőr: Az építető megbízásából a kivitelezést ellenőrzi az előírásoknak való megfelelés mellett az építkezés minőségét vizsgálja.
- Hivatalos közbeszerzési tanácsadó: A közbeszerzési eljárások szakszerű és jogszabályi előírásoknak megfelelő lefolytatását segíti elő.
- Könyvvizsgáló: Feladata a projekt sikeres pénzügyi megvalósításának, a pályázati támogatás elszámolásainak és számviteli nyilvántartásainak ellenőrzése.
- Marketing és PR szervezet: A projekt nyilvánosságát és kommunikációját végzik a kötelező arculati elemek betartásával.

A megvalósítás és kivitelezés konkrét esettől függően vagy saját szakemberekkel történik vagy a pályázati és az önkormányzati gazdálkodási szabályoknak megfelelően kiválasztott szakemberek/cégek bevonásával.

A nyertes pályázatok nagyobb projektjeinek lebonyolításához a pályázatok megfelelő elszámolható költségkeretek terhére projekt menedzsereket vesz igénybe. Több települést érintő fejlesztéseknél projekt társulásokat hoztak létre, amelyek működési kiadásait csak a szükséges ideig több település hozzájárulása, de alapvetően maga a projekt finanszírozta.

Kunhegyesen a településfejlesztési döntések eddigi végrehajtási rendszere rendkívül sikeresnek, és kivételesen hatékonynak tekinthető, mivel a város egyike a legtöbb fejlesztési forrást elnyerő és a pályázatokat sikeresen menedzselő településeknek a megyében. Több nagy összegű pályázat valósult meg, és több településen megvalósult infrastrukturális fejlesztés gesztor szervezete is volt az Önkormányzat, ezért nagy rutinnal, szabályszerűen képesek felhasználni a forrásokat, együttműködni a szakhatóságokkal és településekkel.

A Polgármesteri Hivatal berkein belül, a hivatali rendnek megfelelően szabályozott, jól működő rendszer alapvető megváltoztatása nem indokolt. A fejlesztési tevékenységek emberi erőforrás igénye hektikusan változó, a város gazdálkodását szabályozó szigorú költségvetési és létszámkorlátok, valamint a feladatok ellátásához szükséges készségek és ismeretek összetettsége nem teszi lehetővé a rugalmas létszámgazdálkodást ezen a munkaterületen Kunhegyesen. A Hivatalon belül ugyanakkor lehetőség van a dolgozók ideiglenes átcsoportosítására fejlesztési feladatok dőmpingje esetén.

A nagyobb projektek megvalósításához külső projekt menedzsment szervezetek szolgáltatásait is igénybe vette a város, ugyanakkor a mindennapi feladatok egy része mégis az Önkormányzat munkatársait terhelték, mert a főbb városi információk birtokosa és a beruházások megvalósítása során felmerült rendkívüli események esetében a problémagazda az Önkormányzat volt. Az utóbbi öt év tapasztalata alapján Kunhegyes nagyon sikeres városfejlesztési tevékenységet végez, a várható élénk pályázati tevékenység mellett hamarosan nyugdíjba vonuló munkatárs utódjának kinevelése érdekében megfontolásra érdemes a Polgármesteri Hivatalon belül további egy fő alkalmazása.

8.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Településközi együttműködés

Kunhegyes város járási székhelyként hét települést fog össze: Abádszalók, Tiszabő, Tiszabura, Tiszagyenda, Tiszaroff és Tomajmonostora, amelyek közül a városhatárral szomszédos települések közvetlenül érintettek az ITS tervezési és végrehajtási folyamatában: Abádszalók, Tiszabura és Tiszagyenda. A további szomszédos települések: Kenderes, Karcag, Kisújszállás és Kunmadaras, amely településekkel Kunhegyes több vonatkozásban intenzív kapcsolatban áll.

A város az ITS készítéséhez kapcsolódó egyeztetési folyamatokat a partnerségi tervben határozta meg.

A kunhegyesi Önkormányzat nagy tapasztalattal rendelkezik a településközi, intézményi és fejlesztési együttműködések terén, amely rutinra nagy szükség lesz az ITS végrehajtása során is.

A településközi együttműködés és a koordináció kiemelten fontos a vonalas infrastruktúrák fejlesztésében, a közszolgáltatások biztosításában, a gazdaság, különösen a turisztikai kínálat fejlesztésében.

Kunhegyes nagyon sok települési együttműködésben vett részt, amelyek projektekhez vagy finanszírozás lehetőségeihez kötődtek. A finanszírozási előnyök azonban megszűntek, ezért az együttműködések jelentősen visszaszorultak.

Kunhegyes a környező településekkel folytatott együttműködésben központi szerepet játszik, mivel a Polgármesteri Hivatalban és az önkormányzati intézményekben megfelelő képesítéssel és gyakorlattal rendelkező munkatársai képesek olyan feladatokat is ellátni, amihez nincs megfelelő szakember a kisebb településeken. Szélesebb együttműködésekben tagként, illetve funkciójának megfelelően vesz részt a város. Kunhegyes jelenleg az alábbi együttműködésekben vesz részt:

- Mikro-térségi Szociális Társulás: Tiszagyenda és Tiszaroff településekkel létrehozott társulás a szociális szolgáltatások ellátására, amelyben a központ Kunhegyes.
- Abádszalók-Kunhegyes Közös Szennyvízkezelő Társulás: A társulás elnöke Szabó András, Kunhegyes polgármestere. A szennyvíz szolgáltatást a TRV Zrt. biztosítja.
- Tiszavölgyi Közműfejlesztő Beruházási Társulás: A Jász-Nagykun Szolnok Vásárhelyi terv második ütemében 6 településen (Abádszalók, Jászkisér, Kunhegyes Tiszabura Tizzaszűly Vezseny) a bel- és csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésére létrejött beruházási társulás. A projekt Kunhegyes gesztorságával valósult meg, a társulás vezetője Szabó András, Kunhegyes polgármestere.
- Zsigmond Ferenc Városi Könyvtár: Mozgókönyvtári feladatokat lát el hat településen
- Tisza-tó Térsége LEADER Egyesület: A vidékfejlesztési helyi akciócsoportban tagként vesz részt Kunhegyes.
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Termál Klaszter: A strandberuházások sikere érdekében vesz részt benne a város.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Kunhegyes város Önkormányzata 2015 januárjában készítette el az integrált településfejlesztési stratégiájának (ITS) – társadalmiasításához kapcsolódó Partnerségi egyeztetési tervét, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabályzattal.

A partnerségi egyeztetési terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- **Útmutató** a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)
- **Városfejlesztési Kézikönyv** (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is **fontos szerepe van** a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő integrált településfejlesztési

A partnerség
biztosítása

stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Partneri csoportok

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

- **Az Önkormányzati egyeztetési csoport** a Polgármesteri Hivatal szakembereiből, az önkormányzati képviselőkől és az önkormányzati bizottságok tagjaiból, valamint a cigány nemzetiségi önkormányzat tagjaiból áll. Az egyeztetési csoport átfogja a településirányítás és működtetés minden területét.
- **Kibővített önkormányzati egyeztetési csoportban** az Önkormányzati egyeztetési csoport tagjai kiegészülnek a városban működő oktatási-nevelési, egészségügyi, kulturális, szociális szolgáltató és sport intézmények, más önkormányzati szolgáltató cégek vezetőivel és szakembereikkel.
- A szomszédos települések vezetői és szakemberei is ebbe az egyeztetési csoportban vehetnek részt a tervezési folyamatban.
- **A Városi egyeztetési csoport** tagjai a város életének meghatározó gazdasági szereplői, vállalkozói szervezetek (kamarák, ipartestület, gazdakör,) civil és vallási szervezetek. Ebben a körbe meghívottak a lakossági véleményformálók is, így a városi egyeztetési csoport munkájában részt vehet közvetlenül az érdeklődő lakosság is.

Megvalósult egyeztetések

A megvalósult egyeztetésekre írásban és egyeztetési csoport üléseken került sor.

A Kibővített önkormányzati egyeztetési csoport és a városi egyeztetési csoport együttes meghívásával került sor egyeztetési csoport összejövetelre két időpontban:

- 2015. március 12.
 - A megalapozó dokumentum főbb megállapításainak ismertetése és a SWOT elemzések elkészítése
- 2015. április 22.
 - A városfejlesztési lehetőségek ismertetése, a célok meghatározása, egyeztetése
 - Az akcióterületek kijelölése

2015. április 18 – április 27. A megalapozó dokumentum írásbeli véleményezése az ITS készítés minden partnere számára

2015. május 7-11. A fejlesztési célok, beavatkozások és projektek munkaverziójának egyeztetése az önkormányzattal

2015. május 27-től kezdődik az ITS közigazgatási és társadalmi egyeztetése

Vélemények kezelése

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jelenéti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető az önkormányzatnál.

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. A vélemények beépültek a megfelelő dokumentumokba, minden véleményre írásban válaszoltak mind a tervezők, mind az Önkormányzat. A véleményezési folyamat dokumentációja az Önkormányzatnál elérhető.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján elérhetőek.

Partnerség a megvalósítás időszakában

Az ITS monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn.

Kunhegyesen tradíció, hogy minden nagyobb változást társadalmi párbeszéd vezet be. Általában lakossági fórumokat tartanak minden nagyobb projekt megvalósítása előtt, amelyen bemutatják a lakosság számára a projekteket, ismertetik, hogy mivel jár, és lehetőség van kérdéseket feltenni, mód nyílik a közvetlen párbeszédre.

A tradíció folytatódik az ITS-ben szereplő fejlesztések megvalósítása során is, így az évente készülő monitoring jelentés mellett a fejlesztésekhez kapcsolódó lakossági fórumokon, valamint a közmeghallgatásokon is terítékre kerülnek az ITS-ben szereplő fejlesztések.

A Kunhegyesi Híradó beszámol a lakosságot érintő minden fontos változásról és lehetőségről, a városban tervezett és megvalósult fejlesztések egyaránt megjelennek a helyi lapban nyomtatásban és a honlapon keresztül is.

A fejlesztésekkel kapcsolatos előterjesztések, képviselő testületi határozatok és jegyzőkönyvek, valamint a közmeghallgatások jegyzőkönyvei a város honlapján korlátozás nélkül elérhetők.

8.5 Monitoring rendszer kialakítása

8.5.1 Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

Az output és eredmény indikátorok meghatározása szükséges az egyes akcióterületi beavatkozásokra és az ITS intézkedéseire, illetve az indikátorok mérési módjának, gyakoriságának rögzítését tartalmazza.

Az output indikátor a megvalósult fejlesztés fizikai vagy pénzügyi paramétereire vonatkozó mutató. Eredmény indikátor a fejlesztés révén elért változás paraméterezésére szolgál.

A táblázat becsléseket tartalmaz a célértékekre vonatkozóan, amelyek a fejlesztési elképzelések alapján készültek, az akciótervek, illetve projekt dokumentációk kidolgozását követően a teljes műszaki és tevékenység tartalmak ismeretében válnak véglegessé. Az elérhető energia megtakarítás és a megújuló energiatermelés nagyságrendi becslése a tervezés jelen állapotában nem lehetséges. Az indikátorok bázis és célértékeinek a meghatározása az első monitoring értékelés alkalmával magalapozottabban elvégezhető. A célértékek esetében viszont az elvárt változás iránya meghatározható.

A célok eredményindikátorainak zömét a városban megvalósult fejlesztések monitoring jelentéseiből, további adatgyűjtésekből és az önkormányzat által készített felmérésekből lehet előállítani, ezek esetében az indikátor forrásaként az önkormányzati adatszolgáltatás jelenik meg.

Az ITS monitoring eredmény és output indikátorai alapvetően az érintett operatív programok eredmény és output indikátorai, néhány speciális esetben egyedi, az adott projektre vonatkozó output indikátor található a táblázatokban. A Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódó fejlesztések esetében nem állnak rendelkezésre eredmény indikátorok. Azokat az output indikátorokat, amelyek nem a kapcsolódó operatív programokból származnak dőlt betűvel szedettek.

A monitoring rendszer kialakítása

24. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Célérték 2015-22	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
T1: A munkahelyteremtés, az értékteremtő közfoglalkoztatás és az önfoglalkoztatás elősegítése	NEC 13.1 A képzés során tanúsítványt, vagy bizonyítványt szerző résztvevők közül, a programba lépéskor legfeljebb alacsony (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	fő	nő	Önkormányzati adat-szolgáltatás	Évente
	A KMR és a kevésbé fejlett régiók közszféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége	%	csökken	KSH	
T2: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói infrastruktúra és a turizmus fejlesztése	Külföldi és belföldi turisták költése	md Ft	0,09	Magyar Turizmus Zrt. és KSH	Évente
	NEC 1.1 A kv-k 3 éves túlélési rátája	%	javul	Önkormányzati adat-gyűjtés, KSH	Évente
T3: Zöld Kunhegyes program: az energiahatékonyság növelése és a szennyezőanyag kibocsátás csökkentése	Primer energia felhasználás	PJ	csökken	Önkormányzati adat-szolgáltatás	Évente
T4: Biztonságos elérhetőség, környezetbarát közlekedés	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	növekszik	Önkormányzati adat-szolgáltatás	Évente
T5: A közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztése	Primer energia felhasználás	PJ	csökken	Önkormányzati adat-szolgáltatás	Évente
T6: Társadalmi megújulás és a szegénység mérséklése	Periférikus élethelyzetből pozitív eredménnyel kikerült személyek száma	fő	nő	Önkormányzati adat-szolgáltatás	Évente
T7: Települési környezet védelme, a településképvédelme, a településképvédelme javítása, szociális városrehabilitáció	Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték (0-10)	pont	6,5	Önkormányzati felmérés	Évente

25. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Célérték 2015-22	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
VA1: A Belváros város- és járásközponti szerepének erősítése	Primer energia felhasználás	PJ	csökken	Önkormányzati adatközlés	Évente
VBCD2: Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése	Primer energia felhasználás	PJ	csökken	Önkormányzati adatközlés	Évente
VBCD3: Mini városrészi központok kialakítása játszótérrel	Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték (0-10)	pont	7	Önkormányzati felmérés	Évente
VBCD4. Szociális városrehabilitáció a Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	100	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
VE5: Turisztikai kínálat fejlesztése	Külföldi és belföldi turisták költése	md Ft	0,09	Magyar Turizmus Rt, KSH	Évente
VE6: Elérhetőség javítása	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
VF7: A barnamezős területek hasznosítása	Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték (0-10)	pont	6	Önkormányzati felmérés	Évente
VF8: A klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodás fejlesztése	Vállalkozási aktivitás a kevésbé fejlett régiókban	db/ezer lakos	növekedés	KSH	Évente

26. táblázat: Az akcióterületi projektek output indikátorai

Projektek	Output indikátor	Mértékegység	Célérték 2015-22	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
Akcióterület 1: Holt-Kakat rehabilitációja					
A Holt-Kakat rehabilitációja	A rehabilitált terület összkiterjedése	ha	3,4	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
A kapcsolódó terület rendezése: sétányok, játszóterek, kialakítása	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	7.721	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Parkosítás	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	4.150	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Akcióterület 2: A 2. szegregátum szociális városrehabilitációja					
Akcióterületi terv elkészítése, pályázatok benyújtása	Elkészült tervek	db	5	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
	Benyújtott pályázatok száma	db	3	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
A szegregátum területének és az ingatlanok állapotának rendezéséhez kapcsolódó beruházások lebonyolítása	Városfejlesztés: Helyreállított lakóegységek városi területeken, lakóegység	db	20	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	4.000	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
	Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	250	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Sportjátéktér kialakítása	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	800	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Társadalmi felzárkózási program, önellátás és klíma-, környezet- és energiatudatos gazdálkodási ismeretek elsajátítása, gyakorlati képzés és tapasztalatcsere	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	100	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések	Évente
	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	200	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések	Évente
Kömlosy-féle szélmalom felújítása	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	500	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
	Fenntartható idegenforgalom: A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatások száma	nő	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések	Évente

27. táblázat: Az ITS keretében tervezett nem akcióterületi projektek output indikátorai

Projektek	Output indikátor	Mértékegység	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
Vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások letelepedésének ösztönzése					
Vállalkozói projektek, telephely fejlesztések, energetikai beruházások, gépbeszerzés	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	növekszik	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, NGM	Évente
	A vállalkozások épületeinek éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	PJ	csökken	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Energia szolgáltatók	Évente
Vállalkozói inkubáció kiépítése Kunhegyesen	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	növekszik	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, NGM	Évente
	A támogatott új vállalkozások száma	db	növekszik	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, NGM	Évente
Ipari terület II. kiépítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	15,3	Műszaki átadásvételi	Projekt befejezése
Városi Strandfürdő fejlesztése, új, fedett medencék építése, szolgáltatásfejlesztés	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások száma	látogatók száma	növekszik	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Szálláshelyek kialakítása	<i>Új szálláshelyek száma</i>	db	1	Műszaki átadásvételi	Projekt befejezése
Turisztikai szolgáltatás és attrakciófejlesztés	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások száma	látogatók száma	növekszik	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Vállalkozói ismeretek és kompetenciák fejlesztése	Gyakornoki, illetve vállalkozóvá válást segítő programban résztvevők száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Szociális szövetkezetek fejlesztései	Támogatott társadalmi vállalkozások száma	db	2	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, NGM	Évente
A közmunkások értékeremtő foglalkoztatási rendszerének kialakítása					
Zöldségfeldolgozó építése	<i>Létrehozott feldolgozó üzemek száma</i>	db	1	Műszaki átadásvétel	Projekt befejezése
Közmunkások építőipari képzése	Képzésben résztvevő közfoglalkoztatottak száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Közmunkások gyümölcsstermesztői képzése	Képzésben résztvevő közfoglalkoztatottak száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente

Projektek	Output indikátor	Mértékegység	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
Közmunkások kisállat tenyésztési képzése	Képzésben résztvevő közfoglalkoztatottak száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Nádpanel gyártás integrációja, üzleti és műszaki tervének elkészítése, az üzem felépítése	Létrehozott feldolgozó üzemek száma	db	1	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Gyümölcsös és szőlő telepítése	Telepített gyümölcsös területe	ha	2	Megvalósulási dokumentum	Projekt befejezése
Kecsketartás integrációja, állattartó telep kialakítása, tejfeldolgozó, szűrőpont	Létrehozott férőhelyek száma	db	100	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
	Állatállomány	db	100	Önkormányzati adatszolgáltatás	Projekt befejezése
Kecske helyi termékcsála kidolgozása, piackutatás	Helyi termékek száma	db	4	Önkormányzati adatszolgáltatás	Projekt befejezése
Kunhegyes közintézményeinek és közszolgáltatásainak fejlesztése					
Kormányhivatali ingatlanok rekonstrukciója, akadálymentesítése, energetikai felújítása*	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	PJ	csökken	NGM	Évente
Bölcsőde felújítása	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	férőhely	25	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Óvodák felújítása	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	férőhely	260	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Polgármesteri Hivatal energiaracionalizálása és bővítése összevontan	Energiahatékonyság: A középületek éves primerenergiafogyasztásának csökkenése	kWh	csökken	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Művelődési Ház felújítása	Energiahatékonyság: A középületek éves primerenergiafogyasztásának csökkenése	kWh	csökken	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Közösségi rendezvényter kialakítása	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	csökken	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Új Ápolási Intézet	Fejlesztett egészségügyi infrastruktúra férőhely kapacitás	db	50	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
A Rendőrség épületének felújítása	Energiahatékonyság: A középületek éves primerenergiafogyasztásának csökkenése	kWh	csökken	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Szegénység mérséklése – társadalmi befogadás, önellátás					
Fenntartható háztartásgazdálkodás – elméletben és gyakorlatban	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	A helyi társadalmi akcióba bevont személyek száma	fő	70		
Önellátás – kertészet, kisállattenyésztés, tárolás,	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért	fő	50		Évente

Projektek	Output indikátor	Mértékegység	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
feldolgozás, tartósítás, felesleg értékesítése	hátrányos helyzetű személyek száma			Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	
	<i>A helyi társadalmi akcióba bevont személyek száma</i>	fő	70		
Ökogazdálkodás – elméleti és gyakorlati képzés	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	<i>A helyi társadalmi akcióba bevont személyek száma</i>	fő	80		
Kozmetikumok, szappanok, parfümök háziilagos készítése	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	20	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	<i>A helyi társadalmi akcióba bevont személyek száma</i>	fő	30		
A spórolás művészete – pénz, víz, áram, fűtés, egyszerű megtakarítási lehetőségek	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	<i>A helyi társadalmi akcióba bevont személyek száma</i>	fő	60		
Közösségi szolgáltató központ, oktató és gyakorlótér kialakítása, közösségi szolgáltatások szervezése	Fejlesztett informális, nem formális tanulást szolgáló terek száma	db	1	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Szociális bérlakások építése	Városfejlesztés: Helyreállított lakóegységek városi területeken	db	20	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Zöld Kunhegyes Program					
Zöld Kunhegyes Program kidolgozása, koncepciókészítés	Energia- és klímatudatossági kampányokban aktívan résztvevő lakosság száma	fő	100	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
A projekt előkészítő tervezések	<i>Elkészült tervek száma</i>	db	3	Önkormányzati adatszolgáltatás	Projekt befejezése
A program ütemezése szerint a rendszer kiépítése I. ütem	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	kWh	növekszik	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Az elérhetőség javítása, a kerékpáros közlekedés fejlesztése					
A 34. sz. út felújítása*	Az újraépített vagy felújított utak teljes hossza	km	55	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Kunhegyes-Karcag út megépítése*	Az újonnan épített utak teljes hossza	km	23	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
3217. út egyes szakaszainak felújítása	Az újraépített vagy felújított utak teljes hossza	km	16	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
A Belvárosban a gyalogos és kerékpáros közlekedés elsőbbségét biztosító közlekedésszervezés	Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	db	1	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése

Projektek	Output indikátor	Mértékegység	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
Kerékpárút létesítése és kerékpársáv építés a városon belüli biztonságos kerékpáros közlekedés kialakítására	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	1,5	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Turisztikai célú kerékpárút fejlesztés – az EUROVELO 11-hez kapcsolódás tervezése, kivitelezése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	10	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Parkolók kialakítása a Belvárosban	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	1000	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Közösségi közlekedés (buszöblök) fejlesztése	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	150	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Kunhegyes társadalmi megújulási programja					
Tanulást és továbbtanulást ösztönző program	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	50	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	A helyi társadalmi akciókba bevont személyek száma	fő	70		
Társadalmi felzárkóztatási program	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	20	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	A helyi társadalmi akciókba bevont személyek száma	fő	30		
Közösségszervezés, klubok indítása (biciklis klub, ökotaxi körök, kecsketartók klubja, szenvedélybeteg, munkanélküliek önszervező csoportja)	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	50	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	Új helyi közösségek száma	db	3		
Új hagyományok teremtése – minden, ami kecske, bicikli és fenntartható	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
	Új közösségek rendezvényeinek száma	db	30		
Rendezvények szervezése	Városi és térségi rendezvények száma	db	40	Projekt előrehaladási és monitoring jelentések, Önkormányzat	Évente
Települési környezet védelme, a településkép javítása					
Hiányzó infrastruktúrák fejlesztése	Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	m	5000	Műszaki átadás-átvétel	Projekt befejezése
Kunhegyes fásítása	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	50000	Megvalósulási dokumentum, Önkormányzat	Projekt befejezése
Kunhegyes virágosítása	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	1000	Megvalósulási dokumentum, Önkormányzat	Projekt befejezése

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

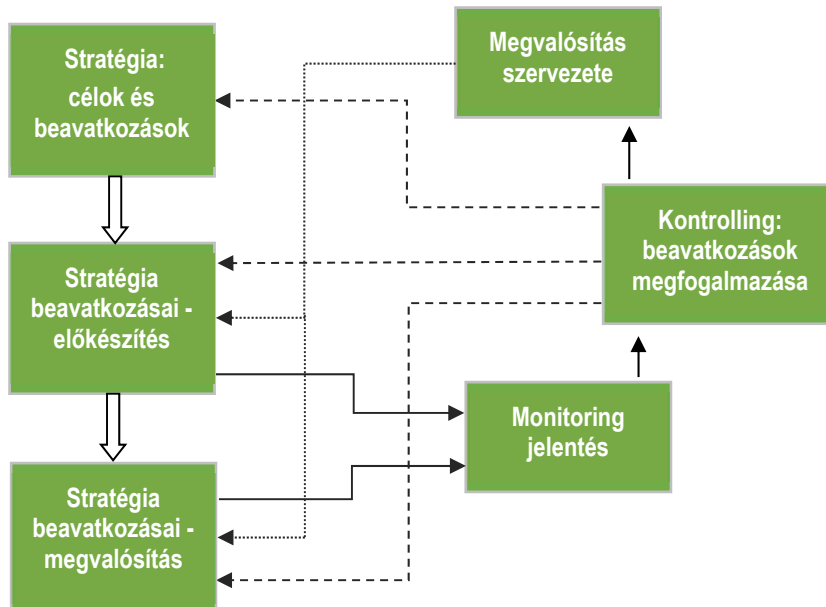
A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

A monitoring
működési
mechanizmusai

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelősét
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

3. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7-éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát a 3. ábra összegzi:

A monitoring folyamat szervezete:

- Képviselőtestület: a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket
- Pénzügyi, Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság: javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra
- Monitoring bizottság: éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester
 - Jegyző
 - A bizottsági elnökök
 - Építési Hivatal vezetője
 - Civil szervezetek képviselői
 - Stratégia megvalósításáért felelős önkormányzati munkatársak
- Stratégia megvalósításában a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt a jegyzővel egyeztesse, aki a jelentést a monitoring bizottság vezetője felé továbbítja.

Éves monitoring jelentés:

Az éves jelentést a monitoringért felelős munkatárs készíti el. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:

- A megvalósítás szervezeti keretei
- A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése
- A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
- A megvalósításra fordított pénzügyi források
- A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
- Monitoring mutatók elkészítése, az indikátorok számszerűsítése
- A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása

A monitoring jelentést a képviselőtestület tárgyalja, a testületi ülések jegyzőkönyveinek illetve határozatának mellékleteként a város honlapján minden érdeklődő számára nyilvános dokumentummá válik.

Kunhegyes honlapján hozzáférhető az ITS és a megalapozó dokumentum, emellett a stratégia jóváhagyott monitoring jelentései is elérhetőek lesznek.

Az első éves monitoring jelentésben a monitoring mutatók bázis és célértékeinek meghatározására sor kerül.

Az éves monitoring jelentésen túl a mindennapi élet részét képezi a fejlesztések kommunikációja. Az ITS megvalósítása a projekteken keresztül történik, amelyek megvalósításának előkészítése valamint befejezése, a nagyobb projektek esetében a rendszeres tájékoztatás az önkormányzati kommunikáció fontos és kiemelt területe, amely megjelenik a Kunhegyesi Híradó nyomtatott és elektronikus változatában is, egyes elemei az önkormányzati hirdetőtáblán.

A Polgármester a közmeghallgatásokon az önkormányzat tevékenységéről, ezen belül a városfejlesztésről is beszámol, amely a közvetlen kommunikációs lehetőséget biztosít, emellett a dokumentációja megjelenik az önkormányzati jegyzőkönyvek között és beszámol az eseményekről és főbb eredményekről a sajtó is.

Mellékletek

1. melléklet: Európa 2020 célkitűzései

EU2020 és megyei célkitűzések

EU 2020 stratégiai célkitűzései	A megyei fejlesztési terv célkitűzései (az országos célkitűzéseknek megfelelő arányok, illetve a megye népességével arányos rész)
1. Foglalkoztatás: Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot.	A foglalkoztatási rátának el kell érnie a 75%-ot a 20-64 évesek körében.
2. K+F: Az Európai Unió GDP-jének 3%-át a kutatásba és a fejlesztésbe kell fektetni.	A GDP 1,8 %-át kutatás-fejlesztési tevékenységekre kell fordítani.
3. Éghajlatváltozás, energia: Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek). A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni. Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.	A szén-dioxid kibocsátás 10%-os csökkentése az 1990-es szinthez képest, a megújuló energiaforrások használatának növelése 14,65%-ra. Az energia-hatékonyság növelése, a megyében az energiafogyasztás csökkentése megközelítőleg 5,5 TJ/év, kb. 1,528 millió MWh mennyiséggel.
4. Oktatás: A lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.	Megyei szinten a korai iskolaelhagyók arányának 10% alá csökkentése, a felsőoktatásban részt vevők arányának 30,3%-ra történő növelése.
5. Szegénység, társadalmi kirekesztés: Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.	Országos szinten 450 ezer fővel, a megyében 18 ezer fővel csökken a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők vagy az által veszélyeztetett emberek száma.

2. melléklet: A Közös Stratégiai Keret és a Közös Stratégiai Kerethez felhasználható alapok tematikus célkitűzései

Tematikus célkitűzések

1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése
2. Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása
6. Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban
8. A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
10. Beruházások az oktatás, képességfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén
11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás

3. melléklet: Beruházási prioritásokBeruházási
prioritások

Tematikus cél		Alapok	Beruházási prioritás	
Kód	Címe		Megnevezés	Kód
TO1	A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése	ERFA	a kutatási és innovációs infrastruktúra (K+I) és ennek kiválóságának a fejlesztésére irányuló kapacitás megerősítése és különösen az európai érdekelttségű kompetenciaközpontok támogatása;	TO1IPa
		ERFA	a vállalatok K+I beruházásának, a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által	TO1IPb
		ERFA	a technológiai és alkalmazott kutatás, kísérleti programok, korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptermékfejlesztés felett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatása, az általános célú technológiák terjesztése;	TO1IPc
		ESZA – csak másodlagosan	a kutatás, a technológiai fejlődés és az innováció ösztönzése posztgraduális képzések kidolgozása, kutatói képzési programok, valamint a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok és vállalkozások közötti hálózatépítő tevékenységek és partnerségek révén.	TO1IPd
TO2	Az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása	ERFA	a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagysebességű hálózatok kiépítése, digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása	TO2IPa
			az IKT-termékek és szolgáltatások, ez e kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása;	TO2IPb
			az e-kormányzás, ez e-tanulás, ez e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése; ERFA d) az információs és kommunikációs technológiákhoz való	TO2IPc
		ESZA – csak másodlagosan	az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság fejlesztése, valamint a digitális társadalmi befogadással, a digitális jártassággal és vállalkozói készséggel kapcsolatos beruházások révén.	TO2IPd
TO3	A KKV-k versenyképességének fokozása	ERFA	a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, új cégek alapításának ösztönzésével;	TO3IPa
			a KKV-k számára új vállalati modell kidolgozása, elsősorban a nemzetközivé válás céljával;	TO3IPb
		ESZA – csak másodlagosan	a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén.	TO3IPc
TO4	Alacsony CO ₂ kibocsátású gazdaság felé elmozdulás	ERFA, KA	megújuló energiaforrások gyártásának és forgalmazásának támogatása	TO4IPa
			a KKV-kban az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése	TO4IPb
			az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása;	TO4IPc
		KA	az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban;	TO4IPd
		ERFA, KA	a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása;	TO4IPe
			környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése;	TO4IPf

Tematikus cél		Alapok	Beruházási prioritás	
Kód	Címe		Megnevezés	Kód
		ESZA – csak másodlagosan	a kis szén-dioxid-kibocsátású, az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes, erőforrás-hatékony és környezeti szempontból fenntartható gazdaságra való áttérés támogatása az oktatási és képzési rendszerek reformja, a készségek és képesítések munkaerőpiaci igényekhez való igazítása, a munkavállalók képzési szintjének emelése, valamint a környezettel és energiával foglalkozó ágazatokban történő munkahelyteremtés révén	TO4IPg
TO5	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése	ERFA, KA	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása;	TO5IPa
			egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek kifejlesztésére irányuló beruházások elősegítése.	TO5IPb
TO6	Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	ERFA, KA	a hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése a környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében;	TO6IPa
			a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése a környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében;	TO6IPb
			a kulturális örökség védelme, elősegítése és fejlesztése;	TO6IPc
			a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztémaszolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is;	TO6IPd
			a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is.	TO6IPE
TO7	A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	ERFA, KA	multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba (TEN-T) való beruházás által;	TO7IPa
		ERFA	a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrákhoz történő kapcsolásával;	TO7IPb
		ERFA, KA	átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése.	TO7IPc
		ERFA, KA	intelligens földgáz- és villamosenergia-elosztó, -tároló és –szállító rendszerek kifejlesztése. ERFA	TO7IPd
TO8	A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	ERFA	üzleti inkubátorházak létrehozása, valamint az önfoglalkoztatás és cégalapítás beruházásokkal való támogatása;	TO8IPa
			helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek az ESZA alkalmazási körén kívül esnek	TO8IPb
			beruházás az állami foglalkoztatási szolgálatok infrastruktúrájába	TO8IPc
		ESZA	munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén;	TO8IPi
			a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja	TO8IPii
			önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozásalapítás	TO8IPiii
a nemek közötti egyenlőség biztosítása, a munka és a magánélet összeegyeztetése	TO8IPiv			

Tematikus cél		Alapok	Beruházási prioritás	
Kód	Címe		Megnevezés	Kód
TO9	A társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem	ERFA	a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez; aktív és egészséges idősödés	TO8IPv
			a munkaerő-piaci intézmények modernizációja és erősítése, beleértve a transznacionális földrajzi mobilitást ösztönző tevékenységeket.	TO8IPvi
			beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	TO9IPa
		ESZA	a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása;	TO9IPb
			a szociális vállalatok támogatása	TO9IPc
			aktív befogadás	TO9IPi
			a társadalom peremére szorult közösségek – például romák – integrációja	TO9IPii
ESZA	a nemem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem	TO9IPiii		
	a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat	TO9IPiv		
	a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése	TO9IPv		
	közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	TO9IPvi		
TO10	Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	ERFA	oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével	TO10IPa
		ESZA	a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban	TO10IPi
			a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében	TO10IPii
			az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakészé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása.	TO10IPiii
TO11	Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	ERFA, KA	az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtáshoz kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESZA által támogatott intézményi kapacitásra és közigazgatás hatékonyságra irányuló intézkedések támogatása	TO11IPa
		ESZA	a közigazgatási szervek és a közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása	TO11IPi
			a foglalkoztatás-, oktatás- és szociálpolitika kidolgozásában érintett felek intézményi kapacitásának növelése; ágazati és területi paktumok a nemzeti, regionális és helyi szintű reformok ösztönzésére.	TO11IPii

4. melléklet: Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési program

JNSZ megye jövőképe a megye területfejlesztési stratégiájában: Változatos egyensúlyok eltérő utakon, amely a megye különféle sajátosságú területeinek egyedi megoldásait részesíti előnyben. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Konceptió az átfogó cél mellett háromszintű stratégiai célrendszert határoz meg: területi, specifikus és horizontális célokat.

Átfogó célok

- A1: Erőteljes kapcsolódás a makrogazdasági fejlődési tengelyre. A megye a Budapest metropolisz-térség dinamikusan urbanizálódó külső gyűrűjének részévé illetve haszonélvezőjévé válik
- A2: Változatos kultúrtájak dinamikus egyensúlya. Kialakulnak a globális társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes vidék társadalmi, intézményi, tájszerkezeti feltételei
- A3: Egészséges, képzett lakosság, együttműködő társadalom. A megyében fennmaradnak és dinamikusan bővülnek a tudás- és hálózattársadalomba való bekapcsolódás terén elért eredmények és kialakulnak a munkaerőpiacra jutásban korlátozott csoportok bekapcsolódásához szükséges feltételek

Területi célok:

- T1: Szolnok nagyváros- térség pozíciójának megerősítése a Bécs-Budapest-Belgrád fejlődési tengely és a Tisza-völgy térrendszereiben
- T2: Az ipari agglomeráció városiasságának erősítése és a gazdaság diverzifikációja a Jászságban
- T3: Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben
- T4: Tiszazug és Körös mente pozíciójának és önfenntartó képességének javítása
- T5: Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése

Specifikus célok

- S1: A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása
- S2: Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése
- S3: Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása
- S4: A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása

Horizontális célok

- H1: Hálózat-társadalom kiépülése: Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése
- H2: Hozzájárulás az országos megújuló energia hasznosítási arány és energiahatékonyság növeléséhez
- H3: Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti-intézményi feltételek javítása
- H4: A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében

A dokumentum a Kunhegyesi Járást az T5 területi cél: Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése alá sorolja. A Kunhegyest érintő területi célhoz mind a négy specifikus célt és a horizontális célokat is hozzárendeli.

Megyei területfejlesztési koncepció

A megyei Területfejlesztési Koncepció a térségre öt prioritást határoz meg:

1. Tisza menti integrált, adaptív térségi vízgazdálkodás megalapozása az EU vonatkozó irányelveinek megfelelően, összehangolt árvízvédelmi és tájgazdálkodási szervezeti háttér kialakítása
2. Holtágak integrált tájgazdálkodási és turisztikai programba illesztett összehangolt rehabilitációja
Főbb beavatkozások: vízgazdálkodási-ökológiai-rekreációs célú integrált holtág-megújítás, vízutánpótlás, holtágak tájgazdálkodási célú hasznosítási feltételeinek megteremtése, vizsgálva egyes holtágak összekapcsolásának lehetőségét, holt-ág rezervátum
3. Integrált vízgazdálkodásra épülő teljes halgazdálkodási vertikum felépítése
4. Tájgazdálkodási mintaprojektek, a táji diverzitást és a turisztikai vonzerőt növelő fejlesztések megvalósítása a Tisza mentén
Főbb beavatkozások: Nagykörű, Tiszabő-Tiszaroff térség, Tiszaföldvári térség, Körös mente-Tiszazug tájgazdálkodási mintaprojektek; erdősítés, tájfásítás, mozaikosabb tájkép kialakítása az S.4. specifikus célhoz is kapcsolódva, EUROVELO, vízi és kerékpáros túra bázisok gátór házakkal kombinált hálózatának integrált fejlesztése
5. Szociális fókuszú integrált tájgazdálkodás ösztönzése a Tisza menti kistelepülésekben
Főbb beavatkozások: munkaintenzív, jelentős foglalkoztatási képességű gazdálkodási formák kialakítása, vízgazdálkodáshoz kapcsolódó élelmiszer- és nyersanyagtermelés, extenzív gyümölcsstermesztés, ártéri gazdálkodás, legeltető állattartás, erdőgazdálkodás, megújuló energiaforrás-termelés, az önfenntartás irányába mutató ellátórendszerek kiépítése

5. melléklet: Integrált Városfejlesztési Stratégia

IVS

Kunhegyes Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája a stratégiai célokon túlmenően tíz középtávú, ágazati célt fogalmaz meg:

- KC1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása
- KC2. A térségi szerepkör erősítése
- KC3. Fejlett vállalkozói infrastruktúra kiépítése, a stabil és diverzifikált gazdasági struktúra megteremtése
- KC4. A fenntartható turizmus kialakítása
- KC5. Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme
- KC6. A természeti és környezeti állapot javítása
- KC7. Korszerű, a gazdaság igényeihez illeszkedő humán erőforrás fejlesztés
- KC8. A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása
- KC9. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
- KC10. A szociális biztonság megteremtése, és az esélyegyenlőség biztosítása

Az IVS céljainak megvalósulása

Az IVS céljainak a megfogalmazása általános, konkrét indikátor célértékek kitűzése nem szerepelt a programban. Az egyes ágazati célok elérése érdekében célonként eltérő mértékű és hatású fejlesztések valósultak meg.

KC1: A város külső megközelíthetősége az abádszalóki út felújításával javult, a belterületi portalánított utak nagysága is növekedett. Ugyanakkor e cél megvalósításához jelenős további fejlesztésekre van szükség.

KC2: Kunhegyes térségi szerepköre jelentősen megnövekedett a közigazgatás területén azzal, hogy 2013-tól járasszékhelyé vált. Az intézményi ellátottság és az ellátás színvonalának javítása továbbra is feladatokat ad a városnak.

KC3: A gazdaságfejlesztés terén szerény előrelépés tapasztalható, a keretfeltételek javultak az új ipari terület kijelölésével és az EU-s pályázatokon nyertes vállalkozások letelepedésével, ugyanakkor a gazdaság kondíciói kevésbé javultak, mivel számottevő visszaesés következett be a már működő vállalkozások gazdasági teljesítményében és foglalkoztató képességében. A vállalkozói inkubáció kialakítása nyertes pályázat mellett sem valósult meg a városban.

KC4: A turizmus a városban átstrukturálódott, a falusi szálláshelyek száma számottevően csökkent, ugyanakkor megnyílt egy újabb kereskedelmi szálláshely, de még ezzel együtt is rendkívül alacsony a kínálat, bár a kereslet még inkább, a férőhely kihasználási adatok lényegesen elmaradnak a megyei átlagtól. A turisztikai kínálat csekély, ugyanakkor a Jászkun kapitányok nyomában tematikus turisztikai útvonal része a városban a Kun kapitányház. A turizmus továbbra is potenciálként létezik.

KC5: Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme érdekében számottevő előrelépést a városközpont rehabilitációja, valamint a Széchenyi út felújítása hozta. Ezen túlmenően számos további feladatot megoldása vár a városra.

KC6: A természeti és környezeti állapot javítása tekintetében számottevő előrelépés tapasztalható. A közművesítés befejezése, a csatornahálózat és az új szennyvíztisztító megépítése, a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésének megkezdése, az ivóvíz minőségének javítása és a hálózat rekonstrukciója egyaránt szolgálja a cél elérését.

KC7: Korszerű, a gazdaság igényeihez illeszkedő humánerőforrás fejlesztés területén ellentmondásos folyamatok érvényesülnek, amely összefüggésben áll az oktatási rendszer átalakításával. Kunhegyesen a mezőgazdasági szakképzés befejezése visszalépésként értékelhető, az oktatási intézmények korszerűsítése viszont pozitív fejlemény. A felnőttképzésben résztvevő száma csökkent.

KC8. A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeit biztosítja a város, a művelődési ház külső felújítása, a könyvtár fejlesztése javította a körülményeket, ugyanakkor jelentős további fejlesztési szükségletek merültek fel. A működési kiadások rendkívül szűkre szabottak, amely a programkínálat lehetőségeit, illetve a könyvtári állomány fejlesztését is befolyásolja.

KC9. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése csak részben városi kompetencia, a jogszabályi változások és a betegirányítás következtében a szakellátások rendszere számottevően átalakul. Az egészségügyi ellátás működése jelenleg alulfinanszírozott, ezért kiegészítő önkormányzati források szükségesek a fenntartásához. A helyi kompetenciába tartozó háziorvosi ellátás fizikai feltételei felújítottak, korszerűek, a műszerezettség megfelelő. A háziorvosok azonban az idősebb generációhoz tartoznak, így hamarosan új háziorvosokra lesz szüksége a városnak. A tüdőgondozó és az ápolási intézet elavult, új épület építése szerepel a tervekben.

KC10. A szociális biztonság megteremtése, és az esélyegyenlőség biztosítása terén előrelépések és visszafejlődések egyaránt tapasztalhatók elsősorban a szabályozási és finanszírozási környezet változása következtében.

